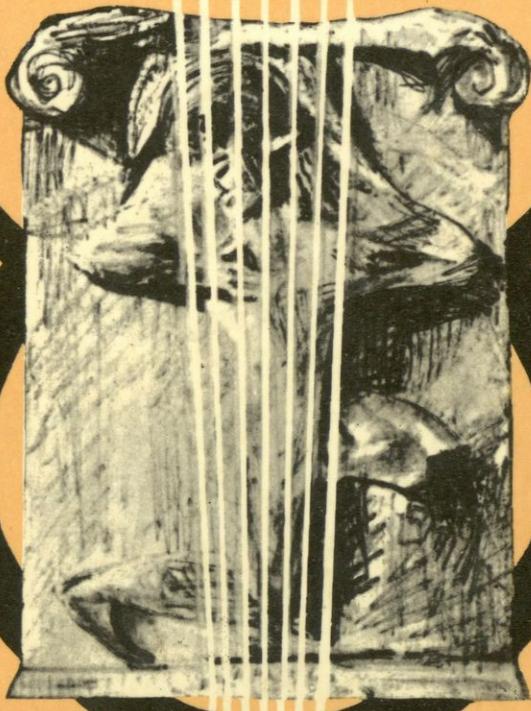

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ — ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ

ΕΚΛΟΓΑΙ
ΣΤΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

19676

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Α. ΚΡΗΤΙΚΟΥ
ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ Γ. ΤΣΕΛΑΤΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΓΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΤΩΝ

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 1976

ΔΩΡΕΑΝ

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ
ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ Γ. ΤΣΕΛΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΑΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΙ άρχαίοι μας πρόγονοι ἐκελέγεταισαν θυμηταὶ τὰ
τὰ εἶδη τοῦ γαστρὸῦ λόγου. Τὰ εἴδηντα δρῦα ποιεῖσσιν
Ἐλλήνων ποιεῖσιν καὶ ποιητριαῖσιν διεκδύονται, διαὶ καὶ ἡ
ποίησις καὶ ἡ ποίησις λόγου, εὐθάνειν εἰς διηλεπτον βαθὺν ἀνα-
πτύξεων.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ — ΑΘΗΝΑΙ 1976

ΕΙΔΗΤΟΣ ΤΑΚΗΤΙΚΟΣ
ΜΙΛΙΑΖΟΥ ΤΕΧΝΟΣ

A P X A I O I
E V V H N E Z
V X B I K O I
(E K V O L A I)

E. VAKEIΟΥ

ΑΙΓΑΙΩΝ - ΗΙΔΑΙΩΝ — ΒΕΝΙΔΙ —
ΟΠΙΔΙΩΝ ΚΙΝΔΩΝΟΣ

E I S A F U R T H

Ο ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΕΛΛΑΣΑΝ

Οι ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἐκαλλιέργησαν θαυμασίως ὅλα τὰ εἰδή του γραπτοῦ λόγου. Τὰ ἀθάνατα ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων δεικνύουν, δτὶ καὶ ἡ ποίησις καὶ ὁ πεζὸς λόγος ἔφθασαν εἰς ὑψιστὸν βαθμὸν ἀναπτυξεως.

Καὶ ἡ μὲν ποίησις γενικῶς προηγήθη τοῦ πεζοῦ λόγου,

διότι αὕτη είναι προϊὸν φαντασίας, τὴν ὅποιαν εἶχε πλουσίαν δὲ ἐλληνικὸς λαός, ἐνῷ δὲ πεζὸς λόγος ἀπαιτεῖ ὥριμότητα σκέψεως καὶ ἀκρίβειαν ἐκφράσεων.

Εἰδικώτερον δὲ ἡ ἐπική ποίησις είναι τὸ ἀρχαιότερον εἶδος, ἀναπτυχθὲν πρὸ τῆς λυρικῆς καὶ τῆς δραματικῆς, διότι οἱ "Ἐλληνες, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπεκράτουν ἀκόμη αἱ παλαιαὶ βασιλεῖαι, ἐτέρποντο ἀκούοντες τὰς μυθικὰς παραδόσεις περὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν ἡρώων, εἰς τοὺς ὄποιους ἀνῆγον τὸ γένος των οἱ ἄνακτες.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

"Ἡ λυρικὴ ποίησις ἀνεπτύχθη βραδύτερον τῆς ἐπικῆς. Καὶ εἶχε μὲν καὶ αὐτῇ τὴν ἀρχὴν παλαιότατα εἰς τὰ ἄσματα τοῦ λαοῦ ἐν ἀτέχνῳ ἢ δημάδει ποιήσει (ἰδίως εἰς θρησκευτικὰ ἄσματα πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν καὶ ιδιαιτέρως τοῦ Ἀπόλλανος), ἀλλ' ὡς ἔντεχνον εἶδος ἡ λυρικὴ ποίησις ἤρχισεν ἀναφαινομένη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Η' π.Χ. αἰῶνος, ἤτοι πολὺ μετά τὴν ἐπικήν.

"Ἡ ἐκδήλωσις καὶ αὐτῆς ἔγινεν εἰς προσήκοντα τόπον καὶ χρόνον. Κάτω ἀπὸ τὸν λαμπρὸν οὐρανὸν τῆς Ἰωνίας «μὲ τὸ γλυκύτερον κλῦμα τοῦ κόσμου» οἱ "Ἐλληνες εἶχον ιδρύσει μεγάλας καὶ πλουσίας πόλεις. Εἴς ἐλευθέρας καὶ ἀκμαζούσας πολιτείας οἱ ποιητικοὶ "Ιωνες ἐπληγμαρίζοντο ἀπὸ συναισθήματα, τὰ δέποια ἔζήτουν νὰ ἔξωτερικευθοῦν. "Ἡσθάνοντο βαθύτατα τὴν ἀνάγκην καὶ εἶχον πλήρη τὴν ἐλεύθεριαν τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ πλουσίου ψυχικοῦ των κόσμου.

Κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν δημιουργικὴν ἐποχὴν εὑρέθησαν ἄνδρες ἔχοντες τὴν ἴκανότητα ν' ἀνταποκριθοῦν εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ ἤρχισαν οὕτω τὴν πρώτην ἔντεχνον λυρικὴν δημιουργίαν. "Απὸ τότε βαθμηδὸν ἡ λυρικὴ ποίησις προήχθη μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ε' αἰῶνος, ὅτε ἔφθασεν εἰς ὑψίστην ἀκμήν, διαδοθεῖσα εἰς δλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἐλλάδος.

ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

‘Ο ἔσωτερικὸς ψυχικὸς κόσμος, τὸν ὁποῖον ἐκφράζει ἡ λυρικὴ ποίησις, εἶναι ποικίλος. Σκέψεις, ἴδεαι, συναισθήματα καὶ πάθη διάφορα (χαρά, λύπη, ἐνθουσιασμός, ἀπογοήτευσις, ὄρμὴ πρὸς δρᾶσιν, ἀπελπισία, θυμασμός, ἀγάπη, ἔχθρα, τόλμη, φόβος καὶ τόσα ἄλλα) πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν τοῦ ποιητοῦ καὶ ἔσωτερικεύονται διὰ τῶν προϊόντων τῆς ποιήσεώς του. ’Επειτα καὶ οἱ τρόποι τῆς ἔσωτερικεύσεως ποικίλουν. Τὰ μέτρα, οἱ ρυθμοί, ἡ γλῶσσα, ἡ ἀπαγγελία ή ἡ μετὰ μουσικῆς ἐκφρασίς τῶν λυρικῶν ποιημάτων ποικίλουν ἐπίσης.

Τοιουτοτρόπως ἡ λυρικὴ ποίησις, ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς μορφῆς διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται, διαχρένεται εἰς τέσσαρα κύρια εἴδη: εἰς τὴν ἐλεγειακήν, τὴν ιαμβικήν, τὴν μελικήν καὶ τὴν χορικήν. Τὰ εἴδη ταῦτα διεμορφώθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἀλληλοδιαδόχως, ἔκαστον δ’ ἐξ αὐτῶν προῆλθεν ἐκ τοῦ προηγουμένου κατὰ φυσικήν καὶ κανονικήν πρόσδον μὲ τὴν ἐπέκτασιν καὶ τοῦ νοήματος καὶ ίδιας τοῦ μέτρου. Διότι τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ κυριώτερον στοιχεῖον εἰς τὴν ἐλληνικὴν ποίησιν, διαδοχικῶς μεταβαλλόμενον καὶ πλατυνόμενον ἔφθασεν ἀπὸ τὸν ἀπλούστατον ἐλεγειακὸν τύπον εἰς τὰ τεχνικώτατα καὶ ποικιλώτατα συστήματα τῆς χορικῆς ποιήσεως.

A'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ πρῶτον προϊὸν τῆς λυρικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ ἐλεγεία, ἐξ ἧς καὶ ἡ ποίησις λέγεται ἐλεγειακή.

Ἡ ἐλεγεία εἶναι δημιούργημα τῶν Ἰώνων καὶ ἐμφανίζεται κατὰ τὸ 700 - 600 π.Χ. Ἐλαβε δὲ τὸ ὄνομά της ἐκ τῆς λέξεως ἐλεγος, ἡ ὅποια ἐσήμαινεν ἄσμα θρηνῶδες, ἀδόμενον πρὸς αὐλόν. Ἐπομένως ὁ ἀρχικὸς χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως ταύτης ήτο μᾶλλον θρηνῶδης. Βραδύτερον ὅμως ὁ κυκλος τῆς ἐλεγείας ἐπεξετάθη καὶ δὲν ἐξέφραζεν αὕτη μόνον

θρῆνον, ἀλλὰ καὶ οἰανδήποτε σφοδρὰν ψυχικὴν συγκίνησιν, ἦτοι χαράν, λύπην, ἔρωτα, ἐνθουσιασμὸν καὶ ἄλλα.

Εἰς τὴν ἑλεγείαν ὑπάγεται καὶ τὸ ἐπίγραμμα, τὸ ὅποῖον εἶναι σύντομος ἑλεγεία, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἓν ή δύο δίστιχα, σπανίως δὲ ἀπὸ περισσότερα.

Γλῶσσα τῆς ἑλεγείας εἶναι ἡ Ιωνικὴ διάλεκτος, ὅπως καὶ τοῦ ἔπους, μὲν πολλοὺς αἰόλισμοὺς καὶ δωρισμούς. Κυριώτεροι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς ἑλεγειακῆς ποιήσεως εἶναι ὁ Καλλίνος, ὁ Τυρταῖος, ὁ Μίμνερμος, ὁ Σόλων, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Θεογνις, εἰδικῶς δὲ τοῦ ἐπιγράμματος ὁ Σιμωνίδης ὁ Κεῖος. (Περὶ τοῦ βίου αὐτῶν βλέπε εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις).

Β'. IAMBICKΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Συγχρόνως πρὸς τὴν ἑλεγειακὴν διεμορφώθη εἰς χωριστὸν εἶδος καὶ ἡ ιαμβικὴ ποίησις, ὁνομασθεῖσα ἀπὸ τὸν ιαμβόν, ὁ ὅποῖς ἐσήμανε σκῶμμα καὶ σκωπτικὸν στίχον. "Ωστε ἀρχικῶς ἡ ιαμβικὴ ποίησις ἦτο καθαρῶς σκωπτική, χλευαστική καὶ εἰρωνική, προελθοῦσα ἀπὸ παλαιότατα δημάδη σκωπτικὰ ἔσματα, ἀνταλλασσόμενα μεταξὺ τῶν ἑορταστῶν τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διονύσου, οἱ δοποῖοι ἐπετρέπετο νὰ σκώπτουν ἐλευθέρως ἀλλήλους.

Βραδύτερον ὅμως προσέλαβε μεγαλυτέραν εὔρυτητα. Καὶ εἶχε μὲν ὡς βάσιν τὸ σκῶμμα, διὰ τοῦ ὅποίου ἀπέβλεπεν εἰς τὴν διόρθωσιν ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων, ἡσχολεῖτο ὅμως καὶ μὲν κοινωνικὰ ἡ πολιτικὰ θέματα, λαμβάνοντα ἀφορμὴν ἀπὸ τὰς ταραχὰς καὶ τὰς ἔριδας, ἀπὸ τὸν σάλον καὶ τὴν τρικυμίαν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Καὶ ἡ ιαμβικὴ ποίησις, ὅπως καὶ ἡ ἑλεγεία, ἀνεπτύχθη εἰς τὴν Ἰωνίαν. Ἐνῷ ὅμως ἡ ἑλεγεία, ὅπως προηγουμένως τὸ ἔπος, διεδόθη καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἐλληνικὰ φῦλα καὶ μετερρυθμίσθη κατὰ τὴν ἰδιοφυΐαν ἐκάστου τούτων, ἡ ιαμβικὴ ποίησις παρέμεινεν ὡς τὸ κυρίως χαρακτηριστικὸν Ιωνικὸν εἶδος, μὴ δυνάμενον ν' ἀναπτυχθῆ παρὰ μόνον εἰς τοὺς ἐλευθεριάζοντας "Ιωνας".

Γλῶσσα καὶ τῆς ίαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ ίωνικὴ διάλεκτος, διάφορος δόμας τῆς ἐπικῆς καὶ τῆς ἐλεγειακῆς, ώς μᾶλλον ἐγγυτέρα πρὸς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον. Σπουδαιότεροι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς ίαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ὁ Ἀρχίλοχος καὶ ὁ Σημανίδης ὁ Ἀμοργῖνος. (Περὶ τοῦ βίου αὐτῶν βλέπε εἰς τὰς ἔρμηνευτικὰς σημειώσεις).

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ ἐλεγειακὴ καὶ ἡ ίαμβικὴ ποίησις προπαρεσκεύασαν τὴν ἐμφάνισιν τῆς μελικῆς ποιήσεως, ἡ ὅποια μετὰ τῆς χορικῆς ἀποτελεῖ τὴν κυρίως λυρικὴν ποίησιν. Σὺν τῷ χρόνῳ δηλαδὴ συνεδύασθη ἡ ποίησις μετὰ τῆς ὀλονέν προαγομένης μουσικῆς καὶ τοιουτοτρόπως ἐδημιουργήθη ποίησις συνοδευομένη ὑπὸ τῆς λύρας ἢ ἄλλου μουσικοῦ ὄργανου.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ Αἰολέων, δι' ὃ καὶ καλεῖται αἰολικὴ μελικὴ ποίησις (ἢ αἰολικὸν μέλος). Μὲ τὸ νέον τοῦτο εἶδος ἡ ποίησις ἀνυψώθη πολύ, ηὔρυνθη ἔτι περισσότερον ὁ κύκλος τῶν θεμάτων τῆς καὶ τὸ μέτρον ἔλαβε μεγάλην ποικιλίαν.

Γλῶσσα τῆς μελικῆς ποιήσεως εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ αἰολικὴ διάλεκτος. Ἐπιφανέστεροι δὲ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς εἶναι ὁ Ἀλκαῖος καὶ ἡ Σαπφώ, γράψαντες εἰς Αἰολικὴν διάλεκτον, καὶ ὁ Ἀνακρέων, εἰς Ἱωνικήν.

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

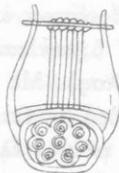
Παραλλήλως πρὸς τὴν μελικὴν ποίησιν ἀνεπτύχθη καὶ ἡ λεγομένη χορικὴ ποίησις, εἰς τὴν ὅποιαν τὸ ἀσμα ἦδετο συνοδείᾳ καὶ μουσικοῦ ὄργανου καὶ χοροῦ ὄρχουμένου. Ἀποτελεῖ δηλαδὴ αὕτη συνδυασμὸν ποιήσεως, μουσικῆς καὶ ὄρχησεως. Εἶναι ἐπομένως ἔτι τελείστερον εἶδος τῶν προγρουμένων καὶ ἐκφράζει συνθετώτερα συναισθήματα.

Ἡ συνοδείᾳ τοῦ χοροῦ προσδίδει εἰς τὴν ποίησιν δόμαδικώτερον χαρακτῆρα. "Ωστε, ἐνῷ ἡ μελικὴ ποίησις ἔξωτερικεύει τὸ περιεχόμενον τῆς ψυχῆς ἐνὸς ἀτόμου, τοῦ ποιη-

τοῦ, ἡ χορικὴ ποίησις ἐκφράζει σκέψεις, συναισθήματα, πάθη καὶ πόθους τοῦ πλήθους, λαμβάνοντα κυρίως ὡς θέματα τὴν ἔξυμνησιν θεῶν, ἥρωών, νυκητῶν καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, εἰς ἑορτὰς καὶ πανηγυριάς ἐκδηλώσεις.

Τὸ εἶδος τούτο τῆς ποιήσεως, προελθὸν ἀπὸ ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν, ἐκαλλιεργήθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Δωριέων, οἱ δόποι οἱ ἐκ χαρακτῆρος ὑπέτασσον τὸ ἄτομον εἰς τὴν ὅλότητα. Ἐκ τοῦ λόγου δὲ τούτου ἀνομάσθη καὶ δωρικὴ μελικὴ ποίησις ἡ δωρικὸν μέλος.

Γλῶσσα τῆς χορικῆς ποιήσεως εἶναι κυρίως ἡ δωρικὴ διάλεκτος, ὁνομαστότεροι δὲ ἐκπρόσωποι ταύτης εἶναι ὁ Σιμωνίδης (ὁ Κεῖος), ὁ Βακχυλίδης καὶ ὁ Πίνδαρος.

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

‘Ο ἀναγνώστης τῶν περιεχομένων εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην ποιημάτων θὰ προσκόψῃ ἐκ πρώτης ὅψεως εἰς τὰς ποικίλας διαφοράς, τὰς δόποίας παρουσιάζουν αἱ ἄλλαι διάλεκτοι ἀπὸ τὴν ἀττικὴν. Δύναται δῆμας νὰ ἔξοικειωθῇ εἰς αὐτάς, ἐὰν λάβῃ ὡς βάσin τὴν ἀττικὴν διάλεκτον καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἔρμηνευτικῶν σημειώσεων προσέξῃ τὰ σημεῖα, εἰς τὰ ὄποια παρουσιάζονται αἱ διαφοραὶ αὗται. Πρὸς διευκόλυνσίν του σημειώνομεν κατωτέρω τὰς σπουδαιοτέρας τῶν διαφορῶν τούτων ὡς πρὸς τὴν ἀττικὴν.

‘Η ιωνική διάλεκτος α) τρέπει τὸ μακρὸν α εἰς η: ἡμέρη (ἀντὶ ἡμέρα), λίγην (ἀντὶ λίαν), πενίη (ἀντὶ πενία) κλπ.—β) συναιρεῖ συχνὰ τὸ εο εἰς ευ καὶ ὅχι εἰς οὐ: μέχρι τεῦ (ἀντὶ μέχρι τοῦ, δηλ. μέχρι τίνος), ἐποίευν (ἀντὶ ἐποίουν) κλπ.—γ) ἀφήνει πολλάκις ἀσυναίρετα τὰ φωνήντα: φάος (ἀντὶ φῶς), νόον (ἀντὶ νοῦν), τῶν δυσμενέων (ἀντὶ τῶν δυσμενῶν) κλπ.—δ) προτιμᾷ τὰ ψιλὰ σύμφωνα: ἀπίκετο (ἀντὶ ἀφίκετο), δέκομαι (ἀντὶ δέχομαι) κλπ. ε) διλάσσει τὸ π διὰ τοῦ κ εἰς τάς ἀντωνυμίας καὶ τὰ ἀντων. ἐπιρ: κόσος, ὄκως, κῶς (ἀντὶ πόσος, ὅπως, πῶς), κότε, ὄκότε (ἀντὶ πότε, ὄπότε) κλπ.

‘Η αιολικὴ διάλεκτος α) ἔχει ψιλὴν εἰς ὅλα τὰ φωνήντα: δ, ή, ӯδωρ, ӯπδ κτλ.—β) ἀναβιβάζει τὸν τόνον ὑπεράνω τῆς ληγούσσης: χείμων, μέγαλαι, ἀσπιδες, θūμος.—γ) σχηματίζει τὰ συνηρημένα ρήματα εἰς—μι: ὅρημι (ἀντὶ ὥρω), φίλημι (ἀντὶ φιλῶ) κλπ.—δ) διατηρεῖ συχνὰ τὸ δίγαμμα: Φέργον, Φίδω, Φέαγε κλπ.—ε) ἐναλλάσσει τὰ φωνήντα: κρέτος (ἀντὶ κράτος), ὥρανος καὶ ὥρανος (ἀντὶ οὐρανὸς), κῆνος (ἀντὶ ἐκεῖνος) καὶ ἐπίσης τὰ διδοντικὰ σύμφωνα μὲ τὰ χειλικά: πέσσυρα (ἀντὶ τέσσαρα), πέμπε (ἀντὶ πέντε), φήρ (ἀντὶ θήρ) κλπ.

‘Η δωρικὴ διάλεκτος α) ἔχει τὸ α ἀντὶ τοῦ η: ἄμέρα, σελάνα, (ἀντὶ ἡμέρα, σελήνη).—β) συναιρεῖ τὸ αω εἰς α: πολιτᾶν, μωσᾶν (ἀντὶ πολιτῶν, μουσῶν).—γ) ἔχει ρήματικὰς καταλήξεις παρηγλαγμένας, ὥστε σχηματίζει τύπους: λέγομες (ἀντὶ λέγομεν), τίθητι (ἀντὶ τίθησι), φατὶ (ἀντὶ φησί), φαντὶ (ἀντὶ φασί), διδόμεν (ἀντὶ διδόναι) κλπ. δ) ἔχει πολλοὺς συνηρημένους μέλλοντας: δωσῶ, θεραπευσῶ, ἵξοῦμαι (ἀντὶ δώσω, θεραπεύσω, ἵξομαι) κλπ. ε) διατηρεῖ τοὺς ἀρχαιοπρεπεῖς τύπους τοῦ ἄρθρου: τοί, ταὶ (ἀντὶ οἱ, αἱ).

ΕΛΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΑΤΩΝ
ΚΙΛΜΕΝΩΝ

έρχεται, ἐν δὲ οὐκονίᾳ τοις αὐτοῖς

ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

W E A D E R P A T O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

W E A D E R M E A N O N

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

ΚΑΛΛΙΝΟΣ

1. ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΣΑΛΠΙΣΜΑ

Μέχρις τεῦ κατάκεισθε; κότ' ἄλκιμον ἔξετε θυμόν,
ὦ νέοι; οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας
ἄδε λίγην μεθιέντες; ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
ῆσθαι, ἀτάρ πόλεμος γαῖαν ἀπασαν ἔχει.

καὶ τις ἀποθηγήσκων ὑστατ' ἀκοντισάτω. 5

τιμῆν τε γάρ ἔστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
γῆς πέρι καὶ παίδων κουριδίης τ' ἀλόχου
δυσμενέσιν· θάνατος δὲ τότ' ἔσσεται, ὅκκότε κεν δὴ

Μοῖραι ἐπικλώσωστε· ἀλλά τις ίθὺς ἵτω
ἔγγος ἀνασχόμενος καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἥτορ
ἔλσας, τὸ πρῶτον μειγνυμένου πολέμου. 10

οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν είμαρμένον ἔστιν
ἄνδρ', οὐδὲ εἰ προγόνων ἦ γένος ἀθανάτων.
πολλάκι δημιοτῆτα φυγῶν καὶ δοῦπον ἀκόντων
ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου. 15

ἀλλ' δὲ μὲν οὐκ ἔμπτης δήμω φίλος οὐδὲ ποθεινός,
τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἦν τι πάθη·

λαῷ γάρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρὸς
θυγήσκοντος, ζώων δ' ἄξιος ἡμιθέων.
20 ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὁφθαλμοῖσιν ὅρῶσιν.
ἔρδει γάρ πολλῶν ἄξια μοῦνος ἐών.

ΤΥΡΤΑΙΟΣ

2 (1). ΥΠΟΘΗΚΗ

Τεθνάμεναι γάρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
ἀνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἢ πατρίδι μαρνάμενον.
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγροὺς
πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
5 πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
παισί τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
ἐχθρὸς μὲν γάρ τοῖσι μετέσσεται, οὓς κεν ἵκηται
χρησμοσύνη τ' εἰκων καὶ στυγερῇ πενίῃ,
αἰσχύνει τε γένος, κατὰ τ' ἀγλαὸν εἴδος ἐλέγχει,
10 πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακότης ἔπεται.
εἰ δ' οὕτως ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὕρη
γίγνεται, οὔτ' αἰδὼς οὔτ' ὅπις οὔτ' ἔλεος,
θυμῷ γῆς πέρι τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων

Θυήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.

ῶ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,

μηδὲ φυγῆς αἰσχρῆς ἄρχετε μηδὲ φόβου,

ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἀλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,

μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι.

τοὺς δὲ παλαιοτέρους, ὃν οὐκέτι γούνατ' ἔλαφρά,

μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραῖούς.

αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντα

κεῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,

ἥδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιόν τε γένειον,

θυμὸν ἀποπνείοντ' ἀλκιμον ἐν κονίῃ,

καὶ χρόα γυμνωθέντα· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,

ὅφερ' ἐρατῆς ἥβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχη·

ἀνδράσι μὲν θηγητὸς ἴδειν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν,

ζωὸς ἐών, καλὸς δὲ ἐν προμάχοισι πεσών.

ἀλλά τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν

στηριγθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὁδοῦσι δακών.

3 (2). ΓΠΟΘΗΚΗ

Οὔτ' ἂν μνησάμην οὕτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην

οὔτε ποδῶν ἀρετῆς οὔτε παλαισμοσύνης,

οὐδὲ εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε,

νικώη δὲ θέων Θρήικιον Βορέην,

οὐδὲ εἰ Τιθωνοῖ φυὴν χαριέστερος εἴη,

πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω μάλιον,

οὐδὲ εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἴη,

γλῶσσαν δὲ Ἀδρήστου μειλιχόγηρυν ἔχοι,

οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν, πλὴν θιύριδος ἀλκῆς·
10 οὐ γάρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ,
εἰ μὴ τετλαίη μὲν ὄρῶν φόνον αἴματόεντα
καὶ δηιών ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἴστάμενος.

ἥδ' ἀρετή, τόδ' ἀεθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἀριστον
κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.
15 ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόλην τε παντὶ τε δήμῳ,
ὅστις ἀνὴρ διαβάς ἐν προμάχοισι μένη
νωλεμέως, αἰσχρῆς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθηται,
ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
θαρσύνῃ δ' ἔπεσιν τὸν πλησίον ἀνδρα παρεστώς·
20 οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ·
αἴψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
τρηχείας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κῦμα μάχης·

αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὀλεσσε θυμόν,
ἀστυ τε καὶ λαοὺς καὶ πατέρ' εὔκλετίσας.,
25 πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὅμφαλοέσσης
καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος,
τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὅμῶς νέοι ἥδε γέροντες,
ἀργαλέω τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις·
καὶ τύμβος καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποισ' ἀρίσημοι
30 καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἔξοπίσω,
οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐών γίγνεται ἀθάνατος,
δῆτιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε μαρνάμενόν τε
γῆς πέρι καὶ παίδων θιύρος "Αρης ὀλέσῃ.

35 εἰ δὲ φύγῃ μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο,
νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὔχος ἔλῃ,

πάντες μὲν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἥδε παλαιοί,

πολλὰ δὲ τερπνὰ παθὼν ἔρχεται εἰς Ἀίδην·
γηράσκων ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν

βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει,
πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι οἱ τε κατ' αὐτὸν
εἴκουσιν χώρης οἵ τε παλαιότεροι.

ταύτης νύν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἵκεσθαι
πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθιεὶς πολέμου.

40

4 (3). EMBATHPION

"Ἄγετ', ὦ Σπάρτας εὐάνδρω
κῶροι πατέρων πολιατᾶν,
λαιᾷ μὲν ἵτυν προβάλεσθε,
δόρυ δ' εὐτόλμως ἄνσχεσθε
μὴ φειδόμενοι τᾶς ζωᾶς·
οὐ γάρ πάτριον τῷ Σπάρτᾳ.

5

Δ Ρ Χ | Λ Ο Χ Ο Σ

5 (1). Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ ΑΣΠΙΣ

Ἄσπιδι μὲν Σαῖων τις ἀγάλλεται, ἦν παρὰ θάμνῳ
ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων·

αύτὸς δ' ἔξέφυγον θανάτου τέλος· ἀσπὶς ἐκείνη
έρρετω· ἔξαῦτις κτήσομαι οὐ κακίω.

6 (2). ΔΕΝ ΩΦΕΛΟΥΝ ΟΙ ΘΡΗΝΟΙ

Κήδεα μὲν στονόεντα, Περίκλεες, οὔτε τις ἀστῶν
μεμφόμενος θαλίης τέρψεται οὐδὲ πόλις·
τοίους γὰρ κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
ἔκλυσεν· οἰδαλέους δ' ἀμφ' ὁδύνησ' ἔχομεν
5 πνεύμονας· ἀλλὰ θεοὶ γὰρ ἀνηκέστοισι κακοῖσιν,
ὅ φίλ', ἐπὶ κρατερὴν τλημοσύνην ἔθεσαν
φάρμακον· ἀλλοτε δ' ἄλλος ἔχει τάδε· νῦν μὲν ἐς ἡμέας
20 ἔτραπεθ', αἴματόν δ' ἔλκος ἀναστένομεν,
ἔξαῦτις δ' ἑτέρους ἐπαμείψεται· ἀλλὰ τάχιστα
10 τῆγτε γυναικεῖον πένθος ἀπωσάμενοι.

ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ

7 (1). Η ΝΕΟΤΗΣ

‘Ημεῖς δ’ οἴα τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὥρη
ζαρος, ὅτ’ αἴψ’ αὐγῆσ’ αὔξεται ἡελίου,
τοῖσ’ ἵκελοι πήχυιν ἐπὶ χρόνον ἀνθεσιν ἥβης

τερπόμεθα, πρὸς θεῶν εἰδότες οὔτε κακὸν
οὔτ' ἀγαθόν. Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι,
ἡ μὲν ἔχουσα τέλος γήρατος ἀργαλέου,
ἡ δ' ἑτέρη θανάτου· μίνυνθα δὲ γίγνεται ἥβης
καρπός, ὅσον τ' ἐπὶ γῆν κιδναται ἡέλιος.

5

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τοῦτο τέλος παραμείψεται ὥρης,
αὐτίκα τεθνάμεναι βέλτιον ἢ βίοτος·
πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται· ἄλλοτε οἶκος
τρυχοῦται, πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει·
ἄλλος δ' αὖ παιδῶν ἐπιδεύεται, ὃν τε μάλιστα
ἴμειρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀίδην·
ἄλλος νοῦσον ἔχει θυμοφθόρον· οὐδέ τις ἔστιν
ἀνθρώπων, φεύγει δὲ Ζεὺς μὴ κακὰ πολλὰ διδοῖ.

10

15

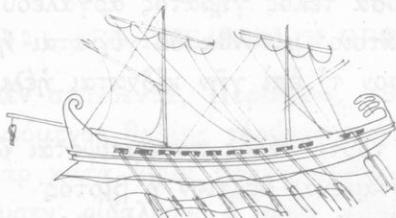
8 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Αὐτίκα μοι κατὰ μὲν χροιὴν ῥέει ἀσπετος ιδρώς,
πτοιῶμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος ὀμηλικίης
τερπνὸν ὀμῶς καὶ καλόν, ἐπεὶ πλέον ὕφελεν εῖναι·
ἄλλ' ὀλιγοχρόνιον γίγνεται ὕσπερ ὄναρ
ἥβη τιμήεσσα· τὸ δ' ἀργαλέον καὶ ἄμορφον
γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται,
ἐχθρὸν ὀμῶς καὶ ἀτιμον, ὃ τ' ἄγνωστον τιθεῖ ἄνδρα,
βλάπτει δ' ὀφθαλμούς καὶ νόον ἀμφιχυθέν.

5

Σ Ο Λ Ν

9 (1). ΣΑΛΑΜΙΣ

Αύτὸς κήρυξ ἥλθον ἀφ' ἵμερτῆς Σαλαμῖνος
κόσμον ἐπέων ὡδὴν ἀντ' ἀγορῆς θέμενος.

εἶην δὴ τότ' ἐγώ Φοιλεγάνδριος ἢ Σικινήτης
ἀντὶ γ' Ἀθηναίου πατρίδ' ἀμειψάμενος

5 αἴψα γάρ ἀν φάτις ἥδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο·
«Ἄττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιναφετῶν!».

ἴομεν ἔς Σαλαμῖνα μαχησόμενοι περὶ νήσου
ἵμερτῆς, χαλεπὸν τ' αἰσχος ἀπωσόμενοι.

10 (2). ΥΠΟΘΗΚΗ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

‘Ημετέρη δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὖ ποτ' ὀλεῖται
αἴσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων·

τοίη γάρ μεγάθυμος ἐπίσκοπος ὁ βριμοπάτρη

Παλλὰς Ἀθηναίῃ χειρας ὑπερθεν ἔχει·

5 αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίησιν
ἀστοὶ βούλονται χρήμασι πειθόμενοι,
δήμου θ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἔτοιμον

ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν·
οὐ γάρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον οὐδὲ παρούσας
εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ.

10

πλουτοῦσιν δ' ἀδίκοισ' ἔργμασι πειθόμενοι.

οὕθ' Ἱερῶν κτεάνων οὔτε τι δημοσίων
φειδόμενοι κλέπτουσιν ἐφ' ἀρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος,
οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ θέμεθλα Δίκης,
ἢ σιγῶσα σύνοιδε τὰ γιγνόμενα πρὸ τ' ἐόντα,
τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἥλθ' ἀποτεισομένη.

15

τοῦτ' ἥδη πάσῃ πόλει ἔρχεται ἔλκος ἀφυκτον·
ἐξ δὲ κακὴν ταχέως ἥλυθε δουλοσύνην,
ἢ στάσιν ἔμψυλον πόλεμόν θ' εὔδοντ' ἐπεγείρει,
ὅς πολλῶν ἔρατὴν ὠλεσσεν ἥλικίην.
ἐκ γάρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἀστυ
τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖσ' ἀδικοῦσι φίλαις.

20

ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακά· τῶν δὲ πενιχρῶν
ίκνοῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐξ ἀλλοδαπῆν
πραθέντες δεσμοῖσί τ' ἀεικελίοισι δεθέντες,
καὶ κακὰ δουλοσύνης στυγνὰ φέρουσι βίᾳ.
οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἐκάστῳ,
αὐλειοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι,
ὑψηλὸν δ' ὑπέρ ἔρκος ὑπέρθορεν, εὗρε δὲ πάντως,
εἰ καὶ τις φεύγων ἐν μυχῷ ἦ θαλάμου.

25

ταῦτα διδάξαι θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
ώς κακὰ πλεῖστα πόλει δυσνομίη παρέχει,
εύνομίη δ' εὔκοσμα καὶ ἀρτια πάντ' ἀποφαίνει
καὶ θ' ἄμα τοῖσ' ἀδίκοισ' ἀμφιτίθησι πέδας.

30

35 τραχέα λειταίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ,
αὐάίνει ἀτης ἄνθεα φυόμενα,
εύθύνει δὲ δίκας σκολιαὶς ὑπερήφανά τ' ἔργα
πραῦνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης,
παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον, ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
40 πάντα κατ' ἀνθρώπους ἀρτια καὶ πινυτά.

11 (3). ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,

Μοῦσαι Πιερίδες, κλῦτέ μοι εὔχομένω·
ὅλβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
ἀνθρώπων αἰὲν δόξαν ἔχειν ἀγαθήν·

5 εἶναι δὲ γλυκὺν ὅδε φίλοισι, ἔχθροῖσι δὲ πικρόν,
τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἴδειν.

χρήματα δ' ἴμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω· πάντως ὑστερον ἥλθε δίκη.

πλοῦτον δ' ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ^{οὐ}
10 ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφήν·

δόν δ' ἄνδρες μετίωσιν ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκοισ' ἔργμασι πειθόμενος

οὐκ ἐθέλων ἔπεται, ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἀτη·^{οὐ}
15 ἀρχὴ δ' ἔξ δὲ διάγου γίγνεται ὡστε πυρός,

φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιηρὴ δὲ τελευτᾶ.
οὐ γάρ δὴν θνητοῖσ' ὕβριος ἔργα πέλει·

ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἔξαπίνης δὲ
ώστ' ἀνεμος νεφέλας αἴψα διεσκέδασεν

ἡρινός, δις πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτοιο
 πυθμένα κινήσας, γῆν κάτα πυροφόρου
 δηγώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἔδος αἰπὺν ἵκανει
 οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὗτις ἔθηκεν ἰδεῖν·
 λάμπει δ' ἡελίοιο μένος κατὰ πίονα γαῖαν
 καλόν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν.
 τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἐφ' ἑκάστῳ,
 ὥσπερ θηνητὸς ἀνήρ, γίγνεται ὁξύχολος·
 αἱεὶ δ' οὐ ἐ λέληθε διαμπερές, ὅστις ἀλιτρὸν
 θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἔξεφάνη·
 ἀλλ' ὁ μὲν αὐτίκ' ἔτεισεν, ὁ δ' ὕστερον· οἱ δὲ φύγωσιν
 αὐτοὶ μηδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιοῦσα κίγη,
 ἥλυθε πάντως αὕτις ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν,
 ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἔξοπίσω.

ΞΕΝΟΘΑΝΗΣ

12. ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Νῦν γάρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
 καὶ κύλικες· πλεκτούς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους

ἄλλος· ὃ δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει
κρητήρο δ' ἔστηκεν μεστὸς ἐυφροσύνης
5 ἄλλος δ' οἶνος ἑτοῖμος, ὃς οὐ ποτε φησὶ προδώσειν,
μείλιχος ἐν κεράμῳσ', ἀνθεος ὁσδόμενος·
ἐν δὲ μέσοισ' ἀγνήν ὁδμὴν λιβανωτὸς ἵησιν·
ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν·
πάρκεινται δ' ἄρτοι ἔχανθοι γεραρή τε τράπεζα
10 τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη·
βωμὸς δ' ἀνθεσιν ἀν τὸ μέσον πάντη πεπύκασται,
μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλήν.

χρὴ δή πρῶτον μὲν θεὸν ὑμεῖν εὔφρονας ἄνδρας
εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·
15 σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
πρήσσειν — ταῦτα γάρ ὧν ἔστι προχειρότερον —
οὐχ ὕβρις πίνειν ὅπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
οἰκαδ' ἀνευ προπόλου, μὴ πάνυ γηραλέος·
ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον, ὃς ἐσθλὰ πιῶν ἀναφαίνει,
20 ὡς οἱ μνημοσύνη καὶ πόνος ἀμφ' ἀρετῆς·
οὕτι μάχας διέπειν Τιτήνων οὐδὲ Γιγάντων,
οὐδ' αὖ Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων,
ἢ στάσιας σφεδανάς· τοῖσ' οὐδὲν χρηστὸν ἔγεστιν·
θεῶν δὲ προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

ΘΕΟΓΝΙΣ

13. (1). ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Ω ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὗποτε σεῖο
λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' ἀποπαυόμενος,
ἀλλ' αἰεὶ πρῶτον σὲ καὶ ὑστατὸν ἐν τε μέσοισιν
ἀείσω· σὺ δέ μοι κλῦθι καὶ ἐσθλὰ δίδου.

Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μέν σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ,
φοίνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδέι λίμνῃ,
πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίῃ
οδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη,
γήθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἀλὸς πολιῆς.

5

10

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

I

14 (2). ΟΥΔΕΝ ΦΙΛΤΕΡΟΝ ΠΑΤΡΗΣ

Ἡλθον μὲν γάρ ἔγωγε καὶ ἐς Σικελήν ποτε γαῖαν,
ἥλθον δ' Εύβοίης ἀμπελόνε πεδίον
Σπάρτην τ' Εύρωτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστυ

καὶ μ' ἐφίλευν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον·
5 ἀλλ' οὕτις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἥλθεν ἔκείνων.
οὔτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

II

15 (3). ΗΝ ΔΕ ΚΑΚΟΙΣΙΝ ΣΥΜΜΙΣΓΗΣ...

Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κακοῖσι δὲ μὴ προσομίλει
10 ἀνδράσιν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἔχεο·
ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐσθλὰ μαθήσεαι· ἦν δὲ κακοῖσιν
συμμίσγης, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἔόντα νόον.
5 τοὶ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
ἀλλ' ἀνδρεσσι κακοῖς συνθέμενοι φυλίην
ἔργα τε δείλ' ἔμαθον καὶ ἐπη δύσφημα καὶ ὕβριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

III

16 (4). Ο ΔΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΦΙΛΟΣ

Εἴ τις ἐπαινήσῃ σε τόσον χρόνον, ὅσσον δρώῃς,
νοσφισθεὶς δ' ἀλλῃ γλῶσσαν ἵησι κακήν,
τοιοῦτος τοι ἐταῖρος ἀνήρ φίλος οὕτι μάλ' ἐσθλός,
5 δος κ' εἴπη γλώσση λώια, φρονῇ δ' ἔτερα.
ἀλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμοὶ φίλος, δος τὸν ἐταῖρον
γινώσκων δργὴν καὶ βαρὺν ὄντα φέρει
ἀντὶ κασιγνήτου· σὺ δέ μοι, φίλε, ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
φράζεο, καὶ ποτέ μεν μνήσεαι ἔξοπίσω.

IV

17 (5). ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ

Μὴ μ' ἐπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλας,
εἴ με φιλεῖς καὶ σοι πιστὸς ἔνεστι νόος,

ἀλλὰ φίλει καθαρὸν θέμενος νόον, ἢ μ' ἀποειπών
ἔχθαιρ', ἀμφαδίην νεῖκος ἀειράμενος.

δις δὲ μιῇ γλώσσῃ δίχ' ᔁχει νόον, οὗτος ἐταῖρος
δειλός, Κύρν', ἔχθρὸς βέλτερος ἢ φίλος ὁν.

5

V

18 (6). ΣΠΑΝΙΟΣ Ο ΠΙΣΤΟΣ ΦΙΛΟΣ

Παύρους δ' εὔρήσεις, Πολυπαῖδη, ἀνδρας ἐταίρους
πιστοὺς ἐν χαλεποῖς πρήγμασι γιγνομένους,
οἵτινες ἀν τολμῶν, ὅμόφρονα θυμὸν ᔁχοντες,
ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.

τόσους δ' οὐ χ' εὔροις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας
ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι,
οἷσιν ἐπὶ γλώσσῃ τε καὶ δρθαλμοῖσιν ἔπεστιν
αἰδώς, οὐδ' αἰσχρὸν χρῆμ' ἐπὶ κέρδος ἄγει.

5

VI

19 (7). Η ΠΕΝΙΑ

Μήποτέ τοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ χολωθεὶς
μηδ' ἀχρημοσύνην οὐλομένην πρόφερε.
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλως,
ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε μηδὲν ᔁχειν.

VII

20 (8). Η ΕΛΠΙΣ

Ἐλπὶς ἐν ἀνθρώποις μούνη θεός ἐσθλὴ ἔνεστιν,
ἄλλοι δ' Οὐλυμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
ψήστη μὲν Πίστις, μεγάλη θεός, ψήστη δ' ἀνδρῶν

Σωφροσύνη· Χάριτες τ', ω φίλε, γῆγεν ἔλιπον.
 5 εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
 οὐκέτι γιγνώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὔνομίας.
 ἀλλ' ὅφρα τις ζώει καὶ ὁρᾶ φάος ἡελίοιο,
 εὐσεβέων περὶ θεοὺς Ἐλπίδα προσμενέτω,
 εὐχόμενος δὲ θεοῦσι καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων
 10 Ἐλπίδι τε πρώτη καὶ πυμάτη θυέτω.

Σ Ι Μ Ο Ν Ι Δ Η Σ
 (Ο Κ Ε | Ο Σ)

21. ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ NEON

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμα· ἔμπεδον αἰεῖ·
 ἐν δέ, τὸ κάλλιστον, Χῖος ἔειπεν ἀνήρ·
 «οἵη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν». Δ
 παῦροι μὲν θυητῶν οὔασι δεξάμενοι
 5 στέρνοισ' ἐγκατέθεντο· πάρεστι γάρ ἐλπὶς ἐκάστῳ
 ἀνδρῶν, ἢ τε νέων στήθεσιν ἐμφύεται.

θυητῶν δ' ὅφρα τις ἄνθος ἔχη πολυηράτου ἥβης,
 κοῦφον ἔχων θυμὸν πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ.

οῦτε γάρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν οὐδὲ θανεῖσθαι,
οὕθ', ὑγιῆς ὅταν ἦ, φροντίδ' ἔχει καμάτου.

10

νήπιοι, οἵς ταῦτη κεῖται νόος, οὐδὲ ἴσασιν
ώς χρόνος ἔσθ' ἡβης καὶ βιότοι' ὀλίγος
θυητοῖς ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιότου ποτὶ τέρμα
ψυχῆς τῶν ἀγαθῶν τλῆθι χαριζόμενος.

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ

22 (1). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΡΑΘΩΝΟΜΑΧΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

Ἐλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

23 (2). ΕΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΣ

Μυριάσιν ποτὲ τῆδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.

24 (3). ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

Ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

25 (4). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΜΕΤΑ ΛΕΩΝΙΔΟΥ

Εύκλεας αἴτια κέκευθε, Λεωνίδα, οἴ μετὰ σεῖο
τῆδ' ἔθανον, Σπάρτης εύρυχόρου βασιλεῦ,
πλείστων δὴ τόξων τε καὶ ὀκυπόδων σθένος ἵππων
Μηδείων τ' ἀνδρῶν δεξάμενοι πολέμω.

ΝΟΙΔΟΥ ΑΤΙΘΕΤΟΜΙΤ ΖΙΣ

νώπνε 'κακὸν ἄλλοπεῖσαν νάστη Σ. Η θεακ νώγαφ ἄλλοι II

εοβδόP' νιοέρχομει τετέας ευοτηράθηνό

26 (5). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

"Ω ξεῖν', εῦνδρόν ποτ' ἐναίσομεν ἄστυ Κορίνθου,
νῦν δ' ἀμ' Αἰαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμίς·
ἐνθάδε Φοινίσσας νῆας καὶ Πέρσας ἐλόντες
καὶ Μήδους ιερὰν Ἑλλάδα ρυσάμεθα.

Χρυσὴν ἀντρὸν ευρανού, ελαττὸν αὐτῷ τὸ χρυσόν
διν λίπται οὐχ' εὐράνη οὐδὲ βρέχον.

27 (6). ΕΙΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

"Ασβεστον κλέος οἴδε φίλη περὶ πατρίδι θέντες
κυάνεον θανάτου ἀμφεβάλοντο νέφος·
οὐδὲ τεθνᾶσι θανόντες, ἐπεὶ σφ' ἀρετὴ καθύπερθεν
κυδαίνουσ' ἀνάγει δώματος ἐξ Ἀΐδεω.

ΝΑΝΑΝ ΣΤΟ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

ΖΑΤΙΝΕΩΧΑΛΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΗΤ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

28 (7). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΗΔΙΚΩΝ
ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

Εἰ τὸ καλῶς θνήσκειν ἀρετῆς μέρος ἐστὶ μέγιστον,

ἡμῖν ἐκ πάντων τοῦτ' ἀπέμεινε τύχη·
Ἐλλάδι γάρ σπεύδοντες ἐλευθερίην περιθεῖναι
κείμεθ' ἀγηράντῳ χρώμενοι εὐλογίη.

νωππή διαβάσθε τοιαῦτην τοιαῦτην

φωτέλον 29 (8). ΣΚΩΠΤΙΚΟΝ

ΕΙΣ ΤΙΜΟΚΡΕΟΝΤΑ ΡΟΔΙΟΝ

Πολλὰ φαγῶν καὶ πολλὰ πιῶν καὶ πολλὰ κάκ' εἰπῶν
ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμοκρέων 'Ρόδιος.

30 (9). ΕΥΤΡΑΠΕΛΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Σῶσος καὶ Σωσώ, Σῶτερ, σοὶ τόνδ' ἀνέθηκαν,
Σῶσος μὲν σωθείς, Σωσώ δ' ὅτι Σῶσος ἐσώθη.

ΠΛΑΤΩΝ

31 (1). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΚΡΑΝ
ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΑΠΑΧΘΕΝΤΑΣ
ΕΡΕΤΡΙΕΙΣ

Εύβοίης γένος ἐσμὲν Ἐρετρικόν, ἄγχι δὲ Σούσων
κείμεθα, φεῦ, γαίης ὅσσον ἀφ' ἡμετέρης!

32 (2). ΕΙΣ ΦΙΛΟΝ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΔΙΦΗΝ
ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἄστηρ πρὸ μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν Ἐῶος,
νῦν δὲ θανὼν λάμπεις Ἔσπερος ἐν φθιμένοις.

33 (3). ΕΙΣ ΣΑΠΦΩ

Ἐννέα τὰς Μούσας φασίν τινες· ὡς ὀλιγώρως!
ἡνίδε καὶ Σαπφὼ Λεσβόθεν ἡ δεκάτη.

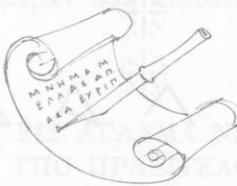

34 (4). ΕΙΣ ΑΠΟΛΕΣΑΝΤΑ ΧΡΥΣΟΝ
ΚΑΙ ΕΥΡΟΝΤΑ ΒΡΟΧΟΝ

Χρυσὸν ἀνὴρ εὔρων, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσόν
δν λίπεν οὐχ' εὔρων, ἥψεν δν εὔρε βρόχον.

Θ ο Υ κ γ δ ι δ Η ξ

35. ΕΙΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΝ

Μνῆμα μὲν Ἐλλὰς ἄπασ' Εύριπίδου, ὁστέα δ' ἵσχει
γῇ Μακεδών· τῇ γὰρ δέξατο τέρμα βίου.

πατρὶς δ' Ἑλλάδος Ἑλλάς, Ἀθῆναι· πλεῖστα δὲ μούσαις
τέρψας, ἐκ πολλῶν καὶ τὸν ἔπαινον ἔχει.

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

36. Η ΜΥΚΩΜΈΝΗ ΒΟΥΣ

Βουκόλε, τὰν ἀγέλων πόρρω νέμε, μὴ τὸ Μύρωνος
βούδιον ὡς ἔμπνουν βουσὶ συνεξελάσῃς.

Φ | Α | Λ | Π Π Ο Σ

37. ΕΙΣ ΦΕΙΔΙΑΝ ΠΟΙΗΣΑΝΤΑ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΔΙΑ

"Η θεὸς ἥλθ' ἐπὶ γῆν ἐξ οὐρανοῦ εἰκόνα δείξων,
Φειδία, ή σὺ γ' ἔβης τὸν θεὸν δύψομενος.

Π Α Λ Λ Λ Α Δ Δ Σ

38. ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΜΟΝΗΝ

Εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρε καὶ φέρου· εἰ δ' ἀγανακτεῖς,
καὶ σ' αὐτὸν λυπεῖς καὶ τὸ φέρον σὲ φέρει.

Δ Δ Ε Σ Γ Ο Τ Δ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΟΤΥΠΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΥΠΑ

εργάζεται μέσα στην πόλη της Αθήνας
φροντίζει την ανάπτυξη της πόλης

39. ΕΙΣ ΝΕΑΡΑΝ ΠΑΡΘΕΝΟΝ

Παρθένος ούσα τέθνηκα Λεοντώ ώς νέον ἄνθος
ώρης παντοθαλοῦς πρωτοφανής καλύκων·
καὶ μέλλουσα γάμῳ δεκαπενταετής μείγνυσθαι
ἐν φθιμένοις κεῖμαι ὅπνον ἔχουσα μακρόν.

40. ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΡΟΒΙΟΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΝ

Εἴκοσι Καλλικράτεια καὶ ἐννέα τέκνα τεκοῦσα
οὐδ' ἐνὸς οὐδὲ μιῆς ἐδρακόμην θάνατον,
ἀλλ' ἐκατὸν καὶ πέντε διηγυσάμην ἐνιαυτούς,
σκίπωνι τρομερὰν οὐκ ἐπιθεῖσα χέρα.

41. ΕΙΣ ΑΓΑΛΑΜΑ ΝΙΟΒΗΣ ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ ΠΟΙΗΘΕΝ

Ἐκ ζωῆς με θεοὶ τεῦξαν λίθον· ἐκ δὲ λίθου
ζωὴν Πραξιτέλης ἔμπαλιν ἡργάσατο.

42. ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΣΑΤΥΡΟΥ
ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ
ΠΟΙΗΘΕΝ

"Η Σάτυρος τὸν χαλκὸν ὑπέδραμεν ἢ διὰ τέχνης
χαλκὸς ἀναγκασθεὶς ἀμφεχύθη Σατύρω.

43. ΕΠΙ ΑΝΔΡΙΑΝΤΟΣ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Εἴπερ ἵσην γνώμη βώμην, Δημόσθενες, εἶχες,
οὐ ποτ' ἀν 'Ελλήνων ἦρξεν "Αρης Μακεδών.

‘*ఆప్తా వ్యవస్థలో నీ కొనుగోలు మాత్రమే ఉండి*’.

六月廿七日

I A M B I K I O J I W I S

42. ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΣΑΤΥΡΟΥ
ΤΗΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ
ΠΟΙΘΕΝ

Ἡ Σάτυρος τὸν χαλκὸν ἀπεδειπνεῖ ἡ διὰ τόπου
χαλκὸς ἀναγκασθεὶς ἀμφεγύθη Σατύρῳ.

43. ΕΙΝ ΑΝΑΠΙΑΝΤΟΣ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Εἰπερ δοῦτο γνώμην φέμενη, Δημόσθενος, εἶτα
οὐ ποτὲ δὲ Εὐλύτρων ἤδην θάρης Μακεδονῶν

ΔΡΧΙΛΑΟΧΟΣ

A'. ΤΡΙΜΕΤΡΑ ΙΑΜΒΙΚΑ

44 (1). ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ

...ηδε δ' ὥστ' ὄνου ράχις
ἔστηκεν ὕλης ἀγρίης ἐπιστεφής·
οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος οὐδ' ἐφίμερος
οὐδ' ἐρατός, οἶος ἀμφὶ Σίριος ροάς.

45 (2). ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΔΙΑ ΤΑ ΕΓΚΟΣΜΙΑ

Οὐ μοι τὰ Γύγεω τοῦ πολυχρύσου μέλει,
οὐδ' εἴλε πώ με ζῆλος, οὐδ' ἀγαίομαι
θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἐρέω τυραννίδος·
ἀπόπροθεν γάρ ἔστιν ὀφθαλμῶν ἐμῶν.

Β'. ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ ΤΡΟΧΑΪΚΑ

46 (3). Η ΜΕΓΑΛΑΥΧΙΑ

Οὐ φιλέω μέγαν στρατηγὸν οὐδὲ διαπεπληγένον
οὐδὲ βοστρύχοισι γαῦρον οὐδ' ὑπεξυρημένον,
ἀλλὰ μοι σμικρός τις εἴη καὶ περὶ κνήμας ἴδεῖν
ριωκός, ἀσφαλέως βεβηκώς ποσσί, καρδίης πλέως.

47 (4). ΕΚ ΘΕΩΝ ΤΑ ΠΑΝΤΑ

Τοῖς θεοῖς τίθει τὰ πάντα· πολλάκις μὲν ἐκ κακῶν
ἀνδρας ὄρθοῦσιν μελαίνη κειμένους ἐπὶ χθονί,
πολλάκις δ' ἀνατρέπουσι καὶ μάλ' εὗ βεβηκότας
ὑπτίους κλίνουσ'. ἔπειτα πολλὰ γίγνεται κακὰ
5 καὶ βίου χρήμη πλανᾶται καὶ νόου παρήρος.

48 (5). ΘΑΡΡΟΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Θυμέ, θύμ', ἀμηχάνοισι κήδεσιν κυκώμενε,
ἀνάδυ, δυσμενῶν δ' ἀλέξει προσβαλὼν ἐναντίον
στέρνον, ἐν δοκοῖσιν ἔχθρῶν πλησίον κατασταθεὶς
ἀσφαλέως· καὶ μήτε νικῶν ἀμφάδην ἀγάλλεο,
5 μήτε νικηθεὶς ἐν οἴκῳ καταπεσῶν ὁδύρεο,
ἀλλὰ χαρτοῖσιν τε χαῖρε καὶ κακοῖσιν ἀσχάλα
μὴ λίην γίνωσκε δ' οἶς ρυσμὸς ἀνθρώπους ἔχει.

49 (6). ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΠΙΘΑΝΑ

Χρημάτων ἀελπίτον οὐδὲν ἔστιν οὐδ' ἀπώμοτον,
οὐδὲ θαυμάσιον, ἐπειδὴ Ζεὺς πατήρ Ὁλυμπίων
ἐκ μεσημβρίης ἔθηκε νύκτ' ἀποκρύψας φάος
ἡλίου λάμποντος· λυγρὸν δ' ἥλθ' ἐπ' ἀνθρώπους δέος.
5 ἐκ δὲ τοῦ καὶ πιστὰ πάντα καπίελπτα γίγνεται
ἀνδράσιν· μηδεὶς ἔθ' ὑμέων εἰσορῶν θαυμαζέτω,
μηδ' ὅταν δελφῖσι θῆρες ἀνταμείψωνται νομὸν
ἐνάλιον καὶ σφιν θαλάσσης ἡχέεντα κύματα
φίλτερ' ἡπείρου γένηται, τοῖσι δ' ἥδυς ἦν ὅρος.

Ξ Ο Λ Ω Ν

ΣΟΦΟΚΛΗΣ Α'. ΤΡΙΜΕΤΡΑ ΙΑΜΒΙΚΑ

50 (1). Ο ΣΚΟΠΟΣ
ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΟΥ

'Εγώ δέ, τῶν μὲν οὕνεκα ξυνήγαγον
δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην;
συμμαρτυροίη ταῦτ' ἀν ἐν δίκῃ χρόνου
μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὄλυμπίων
ἀριστα, Γῆ μέλαινα, τῆς ἐγώ ποτε
ὅρους ἀνεῖλον πολλαχῇ πεπηγότας·
πρόσθεν δὲ δουλεύουσα νῦν ἐλευθέρα·
πολλοὺς δ' Ἀθήνας πατρίδ' εἰς θεόκτιτον
ἀνήγαγον πραθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὅπο
χρειοῦς φυγόντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
ἴεντας, ὡς ἀν πολλαχῇ πλανωμένους.
τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
ἔχοντας, ἥθη δεσποτῶν τρομευμένους,
ἐλευθέρους ἔθηκα. ταῦτα μὲν κράτει
νόμου, βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας,
ἔρεξα καὶ διηλθον, ὡς ὑπεσχόμην.
θεσμοὺς δ' ὁμοίως τῷ κακῷ τε κάγαθῷ,

5

10

15

εύθειαν εἰς ἔκαστον ἀρμόσας δίκην,
20 ἔγραψα. κέντρον δ' ἄλλος ως ἐγώ λαβών,
κακοφραδής τε καὶ φιλοκτήμων ἀνήρ,
οὐκ ἂν κατέσχε δῆμον· εἰ γάρ ἥθελον
ἀ τοῖς ἐναντίοισιν ἡνδανεν τότε,
αὐθις δ' ἀ τοῖσιν οὔτεροι φρασαίτο,
25 πολλῶν ἀν ἀνδρῶν ἥδ' ἔχηρώθη πόλις.
τῶν ούνεκ' ἀλκὴν πάντοθεν ποιεύμενος
ώς ἐν κυσὶν πολλῆσιν ἐστράφη λύκος.

B. ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ ΤΡΟΧΑΪΚΑ

51 (2). ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΕΙΑ

(Κερδοσκόπος)

«Οὐκ ἔφυ Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνήρ·
έσθιλα γάρ θεοῦ διδόντος αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
περιβαλῶν δ' ἄγραν, ἄγασθεὶς οὐκ ἐπέσπασε μέγα
δίκτυον, θυμοῦ θ' ἀμαρτῇ καὶ φρενῶν ἀποσφαλεῖς·
5 ήθελον γάρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἀφθονον λαβῶν
καὶ τυραννεύσας Ἀθηγῶν μοῦνον ἡμέραν μίαν,
ἀσκὸς ὕστερον δεδάρθαι κάπιτετρῆφθαι γένος».
(Σόλων) ... Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην
πατρίδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίχου
10 οὐ καθηψάμην μιάνας καὶ καταισχύνας κλέος,
οὐδὲν αἰδεῦμαι· πλέον γάρ ὅδε νικήσειν δοκέω
πάντας ἀνθρώπους...

Σ Η ΜΩΝΙΔΗΣ

(ΔΑΜΟΡΓΙΝΟΣ)

52 (1). ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ

Ὥ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
πάντων, δσ' ἔστι, καὶ τίθησ' ὅκη θέλει·
νοῦς δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν ἀλλ' ἐπήμεροι
ἀδὴ βοτὰ ζώουσιν, οὐδὲν εἰδότες,
ὅκως ἔκαστον ἐκτελευτήσει θεός.

ἔλπις δὲ πάντας κάπιπειθείη τρέφει
ἀπρηκτον ὄρμαίνοντας· οἱ μὲν ἡμέρην
μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπάς·
νέωτα δ' οὐδεὶς ὅστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
πλοιύτῳ τε κάγαθοῖσιν ἵξεσθαι φλύων.

φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἄζηλον λαβόν,
πρὸν τέρμ' ἵκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
φθείρουσι θνητῶν· τοὺς δ' "Αρει δεδμημένους
πέμπει μελαίνης Ἀίδης ὑπὸ χθονός·
οἱ δ' ἐν θαλάσσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι
καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρέης ἀλός
θνήσκουσιν, εὗτ' ἀν ἥδις νώσωνται ζόειν·
οἱ δ' ἀγγόνην ἄψαντο δυστήνω μόρω

καύταγρετοι λείπουσιν ἡλίου φάος.

20

Οὕτω κακῶν ἀπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρίαι
βροτοῖσι κῆρες κάνεπίφραστοι δύαι
καὶ πήματ' ἔστιν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο,
οὐκ ἀν κακῶν ἐρῶμεν οὐδ' π' ἀλγεσιν
κακοῖσ' ἔχοντες θυμὸν αἰκιζοίμεθα.

53 (2). ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Χωρὶς γυναικὸς θεὸς ἐποίησεν νόον
τὰ πρῶτα· τὴν μὲν ἐξ ὑδος τανύτριχος,
τῇ πάντ' ἀν οἶκον βορβόρῳ πεφυρμένα
ἀκοσμα κεῖται καὶ κυλινδεῖται χαμαί·
5 αὐτὴ δ' ἀλουτος ἀπλύτοις τ' ἐν εἴμασιν
ἐν κοπρίῃσιν ἡμένη πιαίνεται.

5

τὴν δ' ἐξ ἀλιτρῆς θεὸς ἔθηκ' ἀλώπεκος
γυναικα, πάντων ἵδριν· οὐδέ μιν κακῶν
λέληθεν οὐδέν, οὐδὲ τῶν ἀμεινόνων.
τὸ μὲν γάρ αὐτῶν εἶπε πολλάκις κακόν,
10 τὸ δ' ἐσθλόν· ὅργὴν δ' ἄλλοτ' ἀλλοίην ἔχει.

10

τὴν δ' ἐκ θαλάσσης, ἣ δύ' ἐν φρεσὶν νοεῖ.
τὴν μὲν γελᾷ τε καὶ γέγηθεν ἡμέρην·
ἐπαινέσει μιν ξεῖνος ἐν δόμοισ' ἵδων·
« Οὐκ ἔστιν ἄλλη τῆσδε λωίων γυνὴ
ἐν πᾶσιν ἀνθρώποισιν οὐδὲ καλλίων ».·
τὴν δ' οὐκ ἀνεκτὸς οὔτ' ἐν ὁφθαλμοῖσ' ἵδειν
οὔτ' ἄσσον ἐλθεῖν, ἀλλὰ μαίνεται τότε
ἀπληγτον, ὥσπερ ἀμφὶ τέκνοισιν κύων.

15

άμειλιχος δὲ πᾶσι κάποθυμίῃ
έχθροῖσιν ἵσα καὶ φίλοισι γίγνεται·
ῶσπερ θάλασσα πολλάκις μὲν ἀτρεμῆς
ἔστηκ', ἀπήμων, χάρμα ναύτησιν μέγα,
θέρεος ἐν ὥρῃ, πολλάκις δὲ μαίνεται
βαρυκτύποισι κύμασιν φορευμένη·
ταύτη μάλιστ' ἔοικε τοιαύτη γυνή.

20
25

τὴν δ' ἵππος ἀβρὴ χαιτέεσσ' ἐγείνατο
ἢ δούλι' ἕργα καὶ δύην περιτρέπει·
κοῦτ' ἀν μύλης ϕαύσειεν, οὔτε κόσκινον
ἄρειεν, οὔτε κόπρον ἐξ οἴκου βάλοι...
λοῦται δὲ πάσης ἡμέρας ἄπο ρύπον
δίς, ἄλλοτε τρίς, καὶ μύροισ' ἀλείφεται·
ἀεὶ δὲ χαίτην ἐκτενισμένην φορεῖ
βαθεῖαν, ἀνθέμοισιν ἐσκιασμένην.
καλὸν μὲν ὃν θέημα τοιαύτη γυνὴ
ἄλλοισι, τῷ δ' ἔχοντι γίγνεται κακόν,
ἢ μή τις ἢ τύραννος ἢ σκηπτοῦχος ἢ,
ὅστις τοιούτοις θυμὸν ἀγλαΐζεται.

30
35

τὴν δ' ἐκ μελίσσης τὴν τις εύτυχεῖ λαβών·
κείνη γάρ οἱη μῶμος οὐ προσιζάνει,
θάλλει δ' ἀπ' αὐτῆς κάπαξεται βίος·
φίλη δὲ σὺν φιλεῦντι γηράσκει πόσι,
τεκοῦσα καλὸν κούνομάκλυτον γένος·
κάριπρεπῆς μὲν ἐν γυναιξὶ γίγνεται
πάσησι, θείη δ' ἀμφιδέδρομεν χάρις.

40
45

Α Α Κ Α Ι Ο Ζ

34 (1). Η ΑΙΓΑΙΟΣ ΤΩΝ ΟΠΑΙΩΝ

Μέρυσίοις δὲ μέγας δόμος γάληνος πάσου δ' Ἀρῃ μετέσυμηται στέγα
λαμπρωτῶν κυνίσται, καὶ τὸν λέπιον κατέπερθεν ἵσπιοι λόφοι
νευκούν, κερθίσταιν τὸνδριών ἀγέλλαττος γάληνος δὲ πασσάλοις
κερπτούσιν περιψέμεναι λαμπτεῖν χαράμδες, ἄρκες ἴσχύρω βέλενος,
θύρωνές τε νέων λίνον καῦλαν τὸ κατ' ἀσπιδες βεβλήμενον·
πάρ δὲ Χαλκίδικαι σπάζει, πάρ δὲ Λέματα πόλλα καὶ κυτάσσεις.
τὸν οὖν ἔστι λάσθανός· ἐπειδὴ πρώτην δηλ. Γέργον ἔστιμεν τόδε.

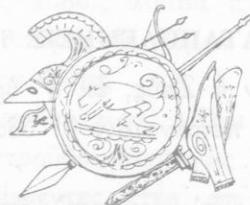
Γ'

35 (2). Η ΠΟΛΙΣ ΣΕΝ ΤΡΙΚΤΥΜΙΑ

Μ Ε Λ Ι Κ Η Π ο ι Η Σ Ι Ι Ξ

τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κύριον καλοῦσσεται,
τὸ δὲ ἐνδιαν μάμες δὲ δι τὸ μέσσον
νᾶι φέρημενα οὐν μελαίνα,
χείμων μαγθεῦντες μεγάλῳ μάλα·
πέρ μὲν γὰρ μντλος ἰστοπέδαν ἔχει,
λαῖτρος δὲ πάν ζάδηλον ἡδη
καὶ λάσιδες μέγαλαι κατ' εἴδος
γόλουσι δὲ ἀραιλαῖ.

ΑΛΚΑΙΟΣ

54 (1). Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

Μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χάλκω· παῖσα δ' Ἀρη κεκόσμηται στέγα
λάμπραισιν κυνίαισι, κατ' τὰν λεῦκοι κατύπερθεν ἵππιοι λόφοι
νεύοισιν, κεφάλαισιν ἄνδρων ἀγάλματα· χάλκιαι δὲ πασσάλοις
κρύπτοισιν περικείμεναι λάμπραι κυάμιδες, ἄρκος ἴσχύρω βέλευς,
θώρακές τε νέω λίνω κοίλαι τε κατ' ἀσπιδες βεβλήμεναι· 5
πάρ δὲ Χαλκίδικαι σπάθαι, πάρ δὲ ζώματα πόλλα καὶ κυπάσσιδες.
τῶν οὐκ ἔστι λάσθεσθ', ἐπειδὴ πρώτιστ' ὑπὸ Φέργον ἔσταμεν τόδε.

55 (2). Η ΠΟΛΙΣ ΕΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Ἄσυνέτημι τῶν ἀνέμων στάσιν·
τὸ μὲν γάρ ἔνθεν κῦμα κυλίνδεται,
τὸ δ' ἔνθεν ἄμμες δ' ὃν τὸ μέσσον
νᾶι φορήμεθα σὺν μελαίνᾳ,
χείμωνι μοχθεῦντες μεγάλῳ μάλᾳ·
πὲρ μὲν γάρ ἄντλος ἴστοπέδαν ἔχει,
λαῖφος δὲ πὰν ζάδηλον ἥδη
καὶ λάκιδες μέγαλαι κατ' αὗτο·
χόλαισι δ' ἄγκυλαι.. .

56 (3). ΧΑΙΡΕΚΑΚΙΑ

Νῦν χρὴ μεθύσθην καὶ τινα πρὸς βίαν
πώνην, ἐπειδὴ κάτθανε Μύρσιλος.

57 (4). ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

"Γει μὲν ὁ Ζεύς, ἐκ δ' ὄράνω μέγας
χείμων, πεπάγαισιν δ' ὑδάτων ῥόαι.

κάββαλλε τὸν χείμων', ἐπὶ μὲν τίθεις
πῦρ, ἐν δὲ κέρναις οἶνον ἀφειδέως

μέλιχρον, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσα

μάλθακον ἀμφιβαλῶν γνόφαλλον.

.....

58 (5). ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΟΝ ΆΣΜΑ

Πίνωμεν τί τὰ λύχν' ὅμμένομεν; δάκτυλος ἀμέρα.
καὶ δ' ἔσερρε κυλίχναις μεγάλαις, ἀίτα, ποικίλαις.
οἶνον γάρ Σεμέλας καὶ Δίος υἱος λαθικάδεα
ἀνθρώποισιν ἔδωκ'. ἔγχεε κέρναις ἔνα καὶ δύο
πλέαις καὶ κεφάλας, ἡ δ' ἐτέρα τὰν ἐτέραν κύλιξ
ἀθήτω...

Σ Δ Γ Φ Ή

59 (1). ΩΔΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ

Ποικιλόθρον' ἀθάνατ' Ἀφρόδιτα,
παῖ Δίος, δολόπλοκε, λίσσομαί σε,

μὴ μ' ἀσαισι μηδ' ὄνιαισι δάμνα,
 πότνια, θῦμον.
 ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ', αἱ ποτα κάτέρωτα
 τᾶς ἔμας αὔδως ἀίοισα πήλυι
 ἔκλυες, πάτρος δὲ δόμον λίποισα
 χρύσιον ἥλθες
 ἄρμ' ὑπασδεύξαισα· κάλοι δὲ σ' ἄγον
 ὕκεες στροῦθοι περὶ γᾶς μελαίνας
 πύκνα δίννεντες πτέρ' ἀπ' ὠράνων αἴθε-
 ρος διὰ μέσσω.
 αἴψα δ' ἐξίκοντο· τὸ δ', ὡς μάκαιρα,
 μειδιάσαισ' ἀθανάτω προσώπῳ
 ἥρε', ὅττι δηῦτε πέπονθα κάττι
 δηῦτε κάλημι,
 κάττι ἔμω μάλιστα θέλω γένεσθαι
 μαίνόλα θύμῳ. «Τίνα δηῦτε Πείθω
 μαῖσ' ἄγην ἐς σὰν φιλότατα; τίς σ', ὡς
 Ψάπφ', ἀδικήει;
 καὶ γάρ αἱ φεύγει, ταχέως διώξει,
 αἱ δὲ δῶρα μὴ δέκετ', ἀλλὰ δώσει,
 αἱ δὲ μὴ φίλει, ταχέως φιλήσει
 κωύκ ἐθέλοισαν».
 ἔλθε μοι καὶ νῦν, χαλεπᾶν δὲ λῦσον
 ἐκ μεριμνᾶν, ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι
 θῦμος ἴμέρρει, τέλεσον· σὺ δ' αὕτα
 σύμμαχος ἔσσο.

— — ἄπι τοι Σαρδίων

— — πόλλακι τυῖδε νῶν ἔχοισα

ώς πεδεζώμεν, βεβάως ἔχεν

σὲ θέᾱͅ ἵκελαν Ἀρί-

γνωτα, σᾶ δὲ μάλιστ' ἔχαιρε μόλπα.

— — νῦν δὲ Λύδαισιν ἐμπρέπεται γυναι-

κεσσιν, ως ποτ' ἀελίω

δύντος ἢ βροδοδάκτυλος σελάννα

πάντα περρέχοισ' ἀστρα, φάος δ' ἐπί-

σχει θάλασσαν ἐπ' ἀλμύραν

ἴσως καὶ πολυανθέμοις ἀρούραις.

ἀ δ' ἔέρσα κάλα κέχυται, τεθά-

λαισι δὲ βρόδα κάπαλ' ἀν-

θρυσκα καὶ μελίλωτος ἀνθεμώδης.

πόλλα δὲ ζαφοίταισ' ἀγάνας ἐπι-

μνάσθεισ' "Ατθιδος, ίμέρω

λέπταν ποι φρένα, κῆρ δ' ἀσα βρόηται.

κῆθι δ' ἔλθην ἄμμος ὅξυ βοᾷ τὰ δ' οὐ

νῶν τάπυστα νὺξ πολύως

γαρύει δι' ἄλος . . .

61 (3). ΕΙΣ ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΜΟΥΣΟΝ

Κατθάνοισα δὲ κείσεαι οὐδέ ποτα μναμοσύνα σέθεν
ἔσσετε' οὐδ' ἔρος εἰς ὕστερον οὐ γὰρ πεδέχεις βρόδων

τῶν ἐκ Πιερίας· ἀλλ' ἀφάνης κήν 'Αίδα δόμοις
φοιτάσεις πεδ' ἀμαύρων νεκύων ἐκπεποταμένα.

62 (4). ΕΙΣ ΩΡΑΙΑΝ ΚΟΡΗΝ,
ΑΚΟΜΗ ΑΝΥΠΑΝΔΡΟΝ

Οἶον τὸ γλυκύμαλον ἐρεύθεται ἄκρῳ ἐπ' ὕσδῳ,
ἄκρον ἐπ' ἄκροτάτῳ, λελάθοντο δὲ μαλοδρόπητες,
οὐ μὰν ἐκλελάθοντ', ἀλλ' οὐκ ἐδύναντ' ἐπίκεσθαι.

63 (5). «ΤΠΕΡΟΧΗ»

Ἄστερες μὲν ἀμφὶ κάλαι σελάννυν
ἀψὶ ἀπυκρύπτοισι φάεννον εἰδος,
ὅπποτα πλήθοισα μάλιστα λάμπῃ
γᾶν ἐπὶ παῖσαν
ἀργυρέα...

ἢ δ', ἔστιν γάρ
Λέσβου, τὴν μαλινήν
λευκῇ γάρ, καὶ τοιούτην
64 (6). PEMBH

...ἀμφὶ δ' ὕσδῳ
ἴψιθεν ψῦχρον κελάδει δι' ὕσδων
μαλίνων, αἱθυσσομένων δὲ φύλλων
κῶμα καταρρεῖ.

Εποχής τελικά ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΑ^{τελικά} καὶ νῦν
καὶ μέχρι τοῦ 65 (7). ΓΑΜΒΡΟΣ

"Τύψοι δὴ τὸ μέλαθρον
— 'Τυμήναον —
ἀδέρρετε τέκτονες ἄνδρες.
— 'Τυμήναον —
γάμβρος ἐσέρχεται Ἰσσος "Αρευι,
— 'Τυμήναον —
ἄνδρος μεγάλω πόλυ μείζων.

66 (8). Ο ΘΥΡΩΡΟΣ

Θυρώρω πόδες επτορόγυιοι,
τὰ δὲ σάμβαλα πεμπεβόηα,
πίσυγγοι δὲ δέκ' ἐξεπόνασαν.

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

67 (1). ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ
ΔΙΑ ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

"Ἄγε δὴ φέρ' ἡμίν, ω παῖ,
κελέβην, ὅκως ἀμυστιν
προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας

ὅδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου
χυάθους, ὡς ἀνυβρίστως
ἀνὰ δηῦτε βασσαρήσω.

5

ἄγε δηῦτε μηκέθ' οὔτω
πατάγω τε κάλαλητῷ
Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ
μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς
ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις.

10

68 (2). ΣΤΕΝΑΓΜΟΙ ΓΗΡΑΤΟΣ

Πολιοὶ μὲν ἡμὶν ἥδη κρόταφοι κάρη τε λευκόν,
χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἥβη πάρα, γηραλέοι δ' ὁδόντες.
γλυκεροῦ δ' οὐκέτι πολλὸς βιότου χρόνος λέλειπται.
διὰ ταῦτ' ἀνασταλύζω θαμὰ Τάρταρον δεδοικώς·
'Αίδεω γάρ ἔστι δεινὸς μυχός, ἀργαλέη δ' ἔς αὐτὸν
κάθιοδος· καὶ γὰρ ἐτοῦμον καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

5

69 (3). ΓΕΡΟΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Σφαίρη δηῦτε με πορφυρέη
βάλλων χρυσοκόμης "Ἐρως
νήνι ποικιλοσαμβάλω
συμπαίζειν προκαλεῖται·
ἢ δ', ἔστιν γὰρ ἀπ' εὐκτίτου
Λέσβου, τὴν μὲν ἐμὴν κόμην,
λευκὴ γάρ, καταμέμφεται,
πρὸς δ' ἄλλην τινὰ χάσκει.

5

ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ

70. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Απ. 1.

Ζεῦ, πάντων ἀρχά, πάντων ἀγήτωρ,

Ζεῦ, σοὶ πέμπω ταύταν ὑμνών ἀρχάν.

Απ. 2.

Ἐνθ' αἰχμά τε νέων θάλλει καὶ μῶσα λίγεια
καὶ δίκαια εὐρυάγυια, καλῶν ἐπιτάρροθος ἔργων.

Απ. 3.

Σοὶ δ' ἡμεῖς τετράγηρυν ἀποστέρξαντες ἀοιδὰν
ἐπτατόνῳ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

Δ Λ Κ Μ Δ Ν

71 (1). ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΗΡΕΜΙΑ

Εὔδουσιν δ' ὅρέων κορυφαί τε καὶ φάραγγες
πρώονές τε καὶ χαράδραι,

φῦλα θ' ἔρπετά, τόσσα τρέφει μέλαινα γαῖα,
θῆρες τ' ὀρεσκῶν καὶ γένος μελισσᾶν
5 καὶ κνώδαλ' ἐν βένθεσσι πορφυρέας ἄλος·
εῦδουσιν δ' οἰωνῶν
φῦλα ταχυπτερύγων.

72 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Οὕ μ' ἔτι, παρθενικαὶ μελιγάρυες ἴμερόφωνοι,
γυῖα φέρειν δύναται· βάλε δὴ βάλε κηρύλος εἴην,
ὅστ' ἐπὶ κύματος ἄνθος ἃμ' ἀλκυόνεσσι ποτῆται
νηδεέες ήτορ ἔχων, ἀλιπόρφυρος εἶαρος ὅρνις.

73. ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

‘Αέλιος δ’ ‘Υπεριονίδας δέπας ἐσκατέβαινεν
χρύσεον, δόφρα δί’ Ὁκεανοῖο περάσας
ἀφίκοιθ’ ιερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἐρεμνᾶς,
ποτὶ ματέρα κουριδίην τ’ ἄλοχον πάιδας τε φίλους.
δ’ δ’ ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατάσκιον
ποσσὶ πάις Διός.

$\Sigma \mid M - \Omega \mid N \mid \Delta \vdash H \Sigma$
 $(\circ \text{---} k \Sigma \mid \circ \Sigma)$

74 (1). ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

74 (1). ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

Τῶν ἐν Θερμοπύλαισι θανόντων
εὐκλεής μὲν ἀ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος,
βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γών δὲ μνᾶστις, δ' δ' οἰκτος
ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὕτ' εύρως (ἔπαινος)
οὕθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος.
ἀνδρῶν ἀγαθῶν ὅδε σακὸς οἰκέταν εύδοξίαν
Ἐλλάδος εἴλετο· μαρτυρεῖ δὲ καὶ Λεωνίδας,
ὁ Σπάρτας βασιλεύς, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπὼς
κόσμου δέναχόν τε κλέος.

75 (2). ΑΣΤΑΘΗ ΤΑ ΑΝΘΡΟΠΙΝΑ

"Ανθρωπος ἐών μὴ ποτε φάσης ὅ,τι γίνεται αὔριον
μηδ' ἄνδρα ίδων ὅλβιον, δσσον χρόνον ἔσσεται·
ώκεια γάρ οὐδὲ τανυπτερύγου μιάς
οὕτως ἀ μετάστασις.

76 (3). Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

’Ανθρώπων δὲ λίγον μὲν κάρτος, ἀπρακτοὶ δὲ μεληδόνες,
αἰῶνι δὲ παύρῳ πόνος ἀμφὶ πόνῳ·
ὅ δὲ ἀφυκτος δύμῶς ἐπικρέμαται θάνατος·
κείνου γάρ ἵσον λάχον μέρος οἱ τὸ ἄγαθοὶ
5 ὅστις τε κακός.

77 (4). H APETH

"Εστι τις λόγος
τὰν Ἀρετὰν ναίειν δυσαμβάτοις ἐπὶ πέτραις
ἀγνὰν δέ μιν θεὰν χῶρον ἀγνὸν ἀμφέπειν.
οὐδὲ πάντων βλεφάροις θνατῶν ἔσοπτος,
5 ὃ μὴ δακέθυμος ιδρώς ἔνδοθεν μόλη
ἴκη τ' ἐς ἄκρον ἀνδρείας.

78 (5). ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΥ

δοτκήσθε ἐπίγραμματος
τοιούτων την οποίαν πάλι μετέβαλε σε έναν επίγραμματος
τύπον.

ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ

79 (1). ΠΑΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ

Τίκτει δέ τε θνατοῖσιν εἰρήνα μεγάλα
πλοῦτον καὶ μελιγλώσσων ἀοιδῶν ἄνθεα,
δαιδαλέων τ' ἐπὶ βωμῶν θεοῖσιν αἴθεσθαι βοῶν
ξανθῷ φλογὶ μῆρα τανυτρίχων τε μήλων,
γυμνασίων τε νέοις αὐλῶν τε καὶ κώμων μέλειν.

5

ἐν δὲ σιδαροδέτοις πόρπαξιν αἴθαιν
ἀραχνᾶν ἴστοι πέλονται·
ἔγγεά τε λογχωτὰ ξίφεά τ' ἀμφάκεα δάμναται εύρώς·

χαλκεᾶν δ' οὐκ ἔστι σαλπίγγων κτύπος·
οὐδὲ συλλατται μελίφρων ὑπνος ἀπὸ βλεφάρων,
ἀψος δς θάλπει κέαρ.
συμποσίων δ' ἔρατῶν
βρίθοντ' ἀγυιαί, παιδικοί θ' ὅμνοι φλέγονται.

10

80 (2). ΠΡΟΣΟΔΙΟΝ ΜΙΑ Η ΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Εἰς ὄρος, μία βροτοῖσίν ἔστιν εὔτυχίας ὁδός,
θυμὸν εἴ τις ἔχων ἀπενθῆ διατελεῖν δύναται βίον·
δς δὲ μυρία μὲν ἀμφιπολεῖ φρενί,
τὸ δὲ παρ' ἄμάρ τε καὶ νύκτα μελλόντων χάριν
ἔδν ίάπτεται κέαρ, ἄκαρπον ἔχει πόνον.

5

Στρ. α'. Χορός.

Βασιλεῦ τῶν ιερᾶν Ἀθηνᾶν,
τῶν ἀβροβίων ἄναξ Ἰώνων,
τί νέον ἔκλαγε χάλκοκάδων
σάλπιγξ πολεμηίαν ἀοιδάν;
5 ἢ τις ἀμετέρας χθονὸς
δυσμενῆς δρὶ' ἀμφιβάλλει
στραταγέτας ἀνήρ;
ἢ λησταὶ κακομάχανοι
ποιμένων ἀέκατι μῆλων
σεύοντ' ἀγέλας βίᾳ;
10 ἢ τι τοι κραδίαν ἀμύσσει;
καὶ φέγγευ· δοκέω γάρ εἰ τινι βροτῶν
ἀλκίμων ἐπικουρίαν
καὶ τὸν ἔμμεναι νέων,
15 ὦ Πανδίονος νιὲ καὶ Κρεούσας.

Στρ. β'. Κορυφαῖος.

Νέον ἥλθεν δολιχὰν ἀμείψας
κάρυξ ποσὶν Ἰσθμίαν κέλευθον.

ἀφατα δ' ἔργα λέγει κραταιοῦ
 φωτός τὸν ὑπέρβιον τ' ἔπειφνεν
 Σίνιν, ὃς ἵσχυι φέρτατος 20
 θνατῶν ἦν, Κρονίδα Λυταίου
 σεισίχθονος τέκος.
 σὺν τ' ἀνδροκτόνον ἐν νάπαις
 Κρεμμυδῶνος, ἀτάσθαλόν τε
 Σκίρωνα κατέκτανεν, 25
 τάν τε Κερκυόνος παλαίστραν
 ἔσχεν, Πολυπήμονός τε καρτερὰν
 σφῦραν ἐξέβαλεν Προκό-
 πτας, ἀρείονος τυχῶν
 φωτός ταῦτα δέδοιχ' ὥπα τελεῖται. 30

Στρ. γ'. Χορός.

Τίνα δ' ἔμμεν, πόθεν ἀνδρα τοῦτον
 λέγει, τίνα τε στολὰν ἔχοντα ;
 πότερα σὺν πολεμηίοις ὅ-
 πλοισι στρατιὰν ἄγοντα πολλάν ;
 ἢ μοῦνον σὺν ὀπάσιν 35
 στείχειν ἔμπορον οἵ ἀλάταν
 ἐπ' ἀλλοδαμίαν,
 ἵσχυρόν τε καὶ ἄλκιμον
 ὃδε καὶ Θρασύν, ὃς τοσούτων
 ἀνδρῶν κρατερὸν σθένος 40
 ἔσχεν; ἢ θεός αὐτὸν ὄρμᾶ,
 δίκας ἀδίκοισιν ὅφρα μήσεται.
Στροφή
 οὐ γὰρ ῥάδιον αἰὲν ἔρ-
 δοντα μή 'ντυχεῖν κακῷ.
 πάντ' ἐν τῷ δολικῷ χρόνῳ τελεῖται. 45

81 (1). Στρ. δ'. Κορυφαῖος.

Δύο Φοι φῶτε μόνους ὅμαρτεῖν
λέγει, περὶ φαιδίμοισι δ' ὥμοις
ξίφος ἔχει ἐλεφαντόκωπον·
ξεστοὺς δὲ δύ' ἐν χέρεσσ' ἄκοντας
κηῦτυκτον κυνέαν Λάκαι-
ναν κρατὸς πέρι πυρσοχαίτου·
χιτῶνα πορφύρεον
στέρνοις τ' ἀμφί, καὶ οὐλιον
Θεσσαλὸν χλαμύδ' ὁμμάτων δὲ
στίλβειν ἄπο Λαμνίαν
φοίνισσαν φλόγα· παῖδα δ' ἔμμεν
πρώθηβον, ἀργίων δ' ἀθυρμάτων
μεμνᾶσθαι πολέμου τε καὶ
χαλκεοκτύπου μάχας·
δίζησθαι δὲ φιλαγλάους Ἀθάνας.

82 (4). ΕΠΙΝΙΚΟΣ ΑΡΓΕΙΩ ΚΕΙΩ ΠΑΙΔΙ
ΠΥΚΤΗ ΙΣΘΜΙΑ

Στροφή. "Αἰξον, ὃ σεμνοδότειρα Φήμα,
ἔς Κέον ἱεράν, χαριτώ-

νυμον φέρουσ' ἀγγελίαν,
ὅτι μάχας θρασύχειρος Ἀρ-
γεῖος ἄρατο νίκαν.

8
10
5

Ἀντιστρ. καλῶν δ' ἀνέμνασεν, ὅσ' ἐν κλεεννῷ
αὐχένι Φισθμοῦ ζαθέαν
λιπόντες Εὔξαντίδα νᾶ-
σον ἐπεδείξαμεν ἔβδομή-
κοντα σὺν στεφάνοισιν.

οπτική
01
03
10

Ἐπωδός. καλεῖ δὲ Μοῦσ' αὐθιγενῆς
γλυκεῖαν αὐλῶν καναχάν,
γεραίρουσ' ἐπινικίοις
Πανθείδα φίλον υἱόν.

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

83 (1). ΠΡΟΣΟΔΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Στροφή. Χαῖρ', ὅ θεοδμάτα, λιπαροπλοκάμου παί-
δεσσι Λατοῦς ίμεροέστατον ἔρνος,
πόντου θύγατερ, χθονὸς εύρείας ἀκί-
νητον τέρας, δὲν τε βροτοὶ

5 Δᾶλον κικλήσκοισιν, μάκαρες δ' ἐν Ὀλύμπῳ
τηλέφαντον κυανέας χθονὸς ἀστρον...

6 Αντιστρ. ...ῆν γὰρ τὸ πάροιθε φορητὰ κυμάτεσ-
σιν παντοδαπῶν τ' ἀνέμων
7 οἱ παῖσιν. ἀλλ' ἀ Κοιογενῆς δόπτ' ὡδί-
10 νεσσι θύλαισ' ἀγχιτόκοις ἐπέβα νιν,
δὴ τότε τέσσαρες ὄρθαι
πρέμνων ἀπώρουσαν χθονίων,
15 ἀν δ' ἐπικράνοις σχέθον πέτραν ἀδαμαντοπέδιλοι
κίονες· ἔνθα τεκοῖσ' εὐδαίμον' ἐπόψατο γένναν.

84 (2). ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ
(ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ)

”Ιδετ’ ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι,
ἐπὶ τε κλυτὰν πέμπετε χάριν, θεοί,
πολύβατον οἴ τ’ ἀστεος ὄμφαλὸν θυόεντα
ἐν ταῖς ιεραῖς Ἀθάναις
οὐχεῖτε πανδαιδαλόν τ’ εὐκλέ’ ἀγοράν.

5 Ιοδέτων λάχετε στεφάνων τὰν ἐαρίδρεπτον
λοιβάν· Διόθεν τέ με σὺν ἀγλαῖᾳ
ίδετε πορευθέντ’ ἀοιδᾶν

δεύτερον ἐπὶ κισσοδέταν θεόν,
Βρόμιον δὲ τὸ Ἐριβόν τε βροτοὶ καλέομεν,
καὶ γόνον ὑπάτων μὲν πατέρων μελπέμεν
εἰ γυναικῶν τε Καδμεῖαν.

Ἐναργέα τελέων σάμαχτὸν οὐ λανθάνει,
φοινικοεάνων ὅπότε οἰχθέντος Ὁρᾶν θαλάμου
εὔοδμον ἐπάγγησιν ἔστι φυτὰ νεκτάρεα
τότε βάλλεται, τότε ἐπ' ἀμβρότων χθόν' ἐραταῖ
ἴων φόβαι ρόδα τε κόμαισι μείγνυται.
ἀχεῖτ', δύμφαι μελέων σὺν αὐλοῖς,
ἀχεῖτε Σεμέλαν ἐλικάμπυκα, χοροί.

85 (3). ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ

(ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ)

Ω ταὶ λιπαραὶ καὶ ἴστεφανοι καὶ ἀοίδιμοι,
Ἐλλάδος ἔρεισμα, κλειναὶ Ἀθῆναι,
δαιμόνιον πτολίερθον ...
... ὅθι παῖδες Ἀθηναίων ἐβάλοντο φαεννὰν
κρηπῖδ' ἐλευθερίας.

86 (4). ΠΑΙΑΝ
(ΕΠΙ ΤΗ ΕΚΛΕΙΨΕΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ)

Στρ. Ἀκτὶς ἀελίου, τί, πολύσκοπε, μήσεαι,
ώ ματερ ὀμμάτων, ἀστρον ὑπέρτατον,

έν ἀμέρα κλεπτόμενον ; τί δ' ἔθηκας ἀμάχανον
10 ισχὺν τ' ἀνδράσιν καὶ σοφίας ὁδόν,
5 ἐπίσκοπον ἀτραπὸν ἐσσυμένα ;
ἐλαύνεις τι νεώτερον ἢ πάρος ;
ἀλλά σε, πρὸς Διός, ἵπποσόα θοάς,
ἴκετεύω, ἀπήμονα
15 εἰς ὅλβον τινὰ τράπαιο Θήβαις,
ὦ πότνια, πάγκοινον τέρας.

Αντιστρ. Ἡρ ἀτασθαλίαισι κοτεσσαμένα βροτῶν
πάμπαν μὲν οὐ θέλεις ἔξελέμεν φάος
αἰῶνος ἀγνόν, πολέμοιο δὲ σᾶμα φέρεις τινός,
ἡ καρποῦ φθίσιν, ἡ νιφετοῦ σθένος
15 ὑπέρφατον, ἡ στάσιν οὐλομέναν,
ἡ πόντου κενέωσιν ἄρ' ἀμ πέδον,
ἡ παγετὸν χθονός, ἡ νότιον θέρος
ὑδατὶ ζακότῳ ρέον ;
ἡ γαῖαν κατακλύσαισα θήσεις
20 ἀνδρῶν νέον ἔξ ἀργᾶς γένος ;
ὅλοφύρομαι οὐδέν, ὃ τι πάντων μέτα πείσομαι.

87 (5). ΕΠΙΝΙΚΟΣ ΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΝ
ΑΣΩΠΙΧΩ, ΟΡΧΟΜΕΝΙΩ ΠΑΙΔΙ
ΣΤΑΔΙΕΙ (476 π.Χ.)

Στρ. α'. Καφισίων ὑδάτων λαχοῖσαι
ταὶ τε ναίετε καλλίπωλον ἔδραν,
ὦ λιπαρᾶς ἀοίδιμοι βασίλειαι

Χάριτες Ἐρχομενοῦ, παλαιγόνων Μινυᾶν ἐπίσκοποι, 5
κλῦτ', ἐπεὶ εὔχομαι· σὺν γὰρ ὑμμιν τὰ τερπνά τε
καὶ γλυκέ' ἀνεται πάντα βροτοῖς,
εἰ σοφός, εἰ καλός, εἴ τις ἀγλαὸς ἀνήρ. 10
οὐδὲ γὰρ θεοὶ σεμνᾶν Χαρίτων ἄτερ
κοιρανέοντι χοροὺς οὔτε δαῖτας· ἀλλὰ πάντων ταμίαι
ἔργων ἐν οὐρανῷ, χρυσότοξον θέμεναι πάρα 15
Πύθιον Ἀπόλλωνα θρόνους,
αἰέναν σέβοντι πατρὸς Ὄλυμπίοιο τιμάν.

Στρ. β'. Ὡ πότνι' Ἀγλαΐα φιλησί-
μολπέ τ' Ἑύφροσύνα, θεῶν κρατίστου 20
παῖδες, ἐπακοοῖτέ νυν, Θαλία τε
ἐρασίμολπε, Φιδοῖσα τόνδε κῶμον ἐπ' εὔμενεῖ τύχα,
κοῦφα βιβῶντα· Λιδῶ γὰρ Ἀσώπιχον τρόπῳ
ἐν μελέταις τ' ἀείδων ἔμολον, 25
ούνεκ' Ὄλυμπιόνικος ἢ Μινύεια
σεῦ Φέκατι. Μελαντειχέα νῦν δόμον
Φερσεφόνας ἵθι, Φαχοῖ, πατρὶ κλυτὰν φέροισ' ἀγγελίαν, 30
Κλεόδαμον δφρ' ἴδοισ' υἱὸν εἴπης, ὅτι Φοι νέαν
κόλποις παρ' εὐδόξοις Πίσας
ἐστεφάνωσε κυδίμων ἀέλθων πτεροῖσι χαίταν. 35

εις τη γλωτταν της αρχαιολογικαι παραπομπαις
θεωρητικαι μετατρεψεις).

Δ. ΚΛΕΙΣΤΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Α. ΒΑΡΦΕΤΑ ΚΑΛΑΙΝΟΣ

Ο Καλαίνος είναι ο δραματιστής των αιδείστενων θεατρικών παιχνιδών σειράς που λέγονται ότι γίνεται πατέρη της θεατρικής ποιησιας, δημιούργης της Ομηρικής ποίησης. Ήστρις αιτούν ήταν η μαγισλή έργοφοική πόλης — της Ιωνικής Βρετανίας. Ήσκασε ποτε το 650 π.χ. "Άλλα στοιχεία του βίου του είναι μεγάλα από την ιστορία της Ελληνικής Αρχαιότητας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Πατέρη της είναι ο Καλαίνος ο Λαζαρίδης σαββάρης από ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ την Επιδρομή της οποίας στην ιστορία της Ελληνικής ιδρυτικής είς την Ταυρική γερασίνηραν (κερασίνη), όπις τοπάτα 32 κάτια μεταξύ κάθησης και της άποναντα διετῆς πλήθης λέγεται Καμιέριος Βόλασταρης. Ηλιαγόντες δραματικά αι Καμιέριοι δινούνται έπιλλων Σανδίσιοι ιεράδρερεις είς την Μικρά Λασιάν δειγματούντες και άργυρούντες τα πάντα. Ιεραρχηφοργανοί και άναυτηίον της πλούσιας Βρετανίας, ή διοικούνται διάφορα διάφορα κινήθησαν. Εἰς τὴν κριτικὸν αὐτὴν περίστασην τῆς πατερίδος πωρού πανηγυρής έγραψε πολεμικήν θλεγίαν, δικιά της διατίσεις περάνου των πορειών της εις ὄντισταντα κατά τῶν εἰσβολέων.

Τῆς θλεγίας τωντης ιεράδη μάνην τὸ παρεπιδέματον δέδι θινόπαντρα. "Άλλα ποιήματα του Καλλίνου δὲν έχουν.

1. Παλαιοτελείαν πάλιστημεν.

α) Δει. 1-5. μέρχεις τεῦ δια πόνον(αει) — τοῦ, θέρη, ἐκ τοῦ τία κατά τὰ λαν. ανανιρ. — κατάνιμψει μέσαν κάτεκκατος, έθρεται, θάντο (ιαν.) πότε — δημοριτερικτίσινες — δημοριτερικη, περίσκατη, γέλτουνες. (φέλα: κτι-, κτείζω). — μεθίζουμι(διανοτήν) άργηματα, άθρετης, άμελη. — θάδε θάρη (= λιαν) πθενον παλά — θηματούθηρης, άθρετηματι, — άταρ (ιαν.) άλλα, άλλα δραματικά φορέν, πριν θεωρείσῃ.

ΜΕΡΟΣ ΕΞΥΠΕΡΝ

ΕΠΗΗΝΙΚΤΙΚΑΙ ΕΜΜΕΙΩΣΕΙΣ

(α = γλωσσικαὶ καὶ σημασιολογικαὶ παρατηρήσεις·
 β = πραγματικαὶ παρατηρήσεις).

A. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

1. ΕΛΕΓΕΙΑ

ΚΑΛΛΙΝΟΣ

Ο Καλλίνος εἶναι ὁ ἀρχαιότερος τῶν σωζομένων ἐλεγειακῶν ποιητῶν καὶ λέγεται διὰ τοῦτο πατὴρ τῆς ἐλεγειακῆς ποιήσεως, ὅπως ὁ "Ομηρος πατὴρ τῆς ἑπικῆς. Πατρίς αὐτοῦ ἡτο ἡ μεγάλη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἰωνίας" Εφεσος. "Ηκμασε περὶ τὸ 650 π.χ. "Αλλα στοιχεῖα του βίου του εἶναι ἄγνωστα.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ποιητοῦ ἡ πατρίς του ἡπειρήθη σοβαρῶς ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν βαρβάρων Κιμμερίων. Οὗτοι κατώκουν ἀρχικῶς εἰς τὴν Ταυρικὴν χερσόνησον (Κριμαίαν), διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ μεταξύ αὐτῆς καὶ τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς πορθμὸς λέγεται Κιμμέριος Βόσπορος. Ἐξωσθέντες δόμως οἱ Κιμμέριοι ὑπὸ τῶν ἄλλων Σκυθῶν ἐπέδραμον εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν λεηλατοῦντες καὶ ἐρημοῦντες τὰ πάντα. Ἐπειτα ἐστράφησαν καὶ ἐναντίον τῆς πλουσίας Ἐφέσου, ἡ ὁποία τότε διέτρεξε μέγαν κίνδυνον. Εἰς τὴν χρίσιμον αὐτὴν περίστασιν τῆς πατρίδος του ὁ ποιητὴς ἔγραψε πολεμικὴν ἐλεγείαν, διὰ τῆς ὁποίας παρώρμα τοὺς συμπατριώτας του εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῶν εἰσβολέων.

Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἐσώθη μόνον τὸ παρατιθέμενον ἐδῶ ἀπόσπασμα.
"Αλλα ποιήματα τοῦ Καλλίνου δὲν ἔχομεν.

1. Πολεμικὸν σάλπισμα.

α) Στ. 1-5. μέχρις τεῦ ἔως πότε (τεῦ = τοῦ, τίνος ἐκ τοῦ τέο κατὰ ἴων. συναίρ.).—κατάκειμαι μένω κάτακοιτος, ἀδρανῶ.—κότε (ἴων.) πότε.—ἀμφιπερικτίονες = ἀμφικτίονες, περίοικοι, γείτονες (ρίζα: κτι-, κτίζω).—μεθίημι (ἐμαυτὸν) ἀφήνομαι ἀδρανῆς, ἀμελῶ. — ὥδε λίην (= λίαν) τόσον πολύ.— ἡμαι κάθημαι, εύρισκομαι.—ἀτάρ (ἴων.) ἀλλά, ἀλλ' δόμως.— ὕστατ(α) διὰ τελευταίαν φοράν, πρὶν ἐκπνεύσῃ.

Στ. 6 - 11. ἀγλαὸς λαμπρός, ὥραῖος. — πέρι (=περὶ) ὑπὲρ.—
ἄλοχος σύζυγος.—κουρίδιος νόμιμος, ἐκείνη τὴν ὅποιαν κόρην οὖσαν νυμ-
φεύεται τις· (τὸ ἐπίθετον συνοδεύει κανονικῶς τὸ ἄλοχος καὶ συναποτε-
λεῖ μετ' αὐτοῦ μίαν ἔννοιαν, ὡστε κατὰ τὴν ἐρμηνείαν δύναται νὰ παρα-
λειφθῇ προηλθεν ἐκ τοῦ κούρη - κόρη).—δυσμενέστιν, εἰς τὸ μάχε-
σθαι· δυσμενής ἔχθρος.—δόκκοτε (ἰων.) = δόπτε (τὸ διπλοῦν κ χάριν
τοῦ μέτρου).—ἐπικλάωθω ὁρίζω, προκαθορίζω μεταφορὰ φορὰ ἐκ τοῦ:
κλώθω (τὸ νῆμα τῆς ζωῆς) ἐπὶ τινος, ἐξ οὗ καὶ **Κλωθὼ** μία τῶν Μοι-
ρῶν. — ἀλλὰ (παρακελ.) ἐμπρὸς λοιπόν.—ἰθὺς (ἐδῶ εἶναι ἐπίρρ.).—
ἔγχος δόρυ. — ἀνέχομαι ὑψώνω. — ὑπ’ ἀσπίδος = ὑπ’ ἀσπίδα.—
ῆτορ καρδία.—**ἔλλας**, τοῦ ρ. εἴλω συνθλίβω, σφίγγω (πρβλ. «σφίγγω
τὴν καρδιά μου») = κατασιγάζω τὸν φόβον, τὴν ἀνησυχίαν ἢ οἰονδήποτε
ἄλλο συναίσθημα, διὰ νὰ συγκεντρώσω ὅλην τὴν ψυχικήν μου δύναμιν εἰς
τὴν ἐκτέλεσιν σοβαροῦ καθήκοντος).—μείγνυται πόλεμος γίνεται πο-
λεμική μεῖζις, ἀρχίζει πολεμικὴ σύρραξις.

Στ. 12 - 15. οὐ κας = οὐ πως κατ’ οὐδένα τρόπον.—οὐδ’ εἰ ἦ,
ποιητ. ἀντὶ οὐδ’ ἔὰν ἦ.—δηιοτής (γεν. -ῆτος) σφαγή, μάχη.—φυ-
γῶν (ύποκμ. ἐνν. ἀνήρ) ἐγκαταλείψας (ἐκ δειλίας).—δοῦπος λέξις
πεποιημένη.—οἱ ἄκοντες τὰ ἀκόντια.—ἔρχεται ἐπανέργεται
(εἰς τὸν οἰκόν του).—κιχάνω συναντῶ, εύρισκω (κίχεν, γνωμ. ἀρ.).

Στ. 16 - 21. ἔμπης ὅμως, μ’ ὅλα ταῦτα (ἀν καὶ ἐσώθη).—τὸν δὲ
ἐνῷ τοῦτον (τὸν «καρτερόφρονα» στ. 18).—στενάχω (μτβτ.) θρηνῶ
κάποιον.—δλίγος καὶ μέγας μικροὶ καὶ μεγάλοι.—ζώω ζῶ (ἢ μτχ.
χρον.).—μίν αὐτόν.—ἔρδω πράττω.—μοῦνος ἔών (μτχ. ἐναντ.) μό-
νος του.—**ᾶξια πολλῶν** δσα πολλοὶ μαζί.

β) Στ. 2. οὐδ’ αἰδεῖσθ’ ἀμφιπερικτίονας· πρβλ. Ὁδύσσ. β, 65
«ἄλλους τ’ αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους».

Στ. 5. ὁ στ. οὗτος δὲν ἔχει ἀμεσον συνοχὴν πρὸς τὰ προηγούμενα,
διότι εξέλιπον ἐν τῷ μεταξὺ πολλοὶ στίχοι.

Στ. 7. γῆς πέρι καὶ παῖδων κτλ. πρβλ. τὸ τοῦ Αἰσχύλου :
“Ω παῖδες Ἐλλήνων ἵτε,
ἔλευθεροῦτε πατρίδα, ἔλευθεροῦτε δέ

παῖδας, γυναικας, θεῶν τε πατρόφων ἔδη
θήκας τε προγόνων· νῦν ὑπέρ πάντων ἀγών.

(Πέρσαι, στίχ. 401 - 4)

Στ. 9. Μοῖραι. Κυρίως διὰ τῆς λέξεως **Μοῖρα** ἐκφράζεται ἡ ἀφηρημένη ἰδέα τῆς εἰμαρμένης καὶ δηλοῦται δι’ αὐτῆς τὸ ἀναπόφευκτον μερίδιον ἐκάστου ἀνθρώπου εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ἰδέα τῆς **Μοίρας** ἀντὶ νῦν παρασταθῆ διὰ μιᾶς θεότητος, ἀποσυνετέθη σύν τῷ χρόνῳ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν ἀρχαίων εἰς τρία πρόσωπα, σχηματίσαντα οὕτω σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν. Αὗται ἡσαν ἡ *Κλωθώ*, ἡ *Λάχεσις* καὶ ἡ *Ἄτροπος*.

Ἡ *Κλωθώ* (ἡ κλώθουσα) ἐκφράζει τὴν πλοκὴν τῶν γεγονότων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς· ἡ *Λάχεσις* τὸν λαχνόν, ὁ ὄποιος προορίζεται δι’ ἔκαστον ἀνθρώπου· ἡ *Ἄτροπος* τὴν ἀδυσώπητον ἀνάγκην τοῦ πεπρωμένου θυνάτου. Ἐπειδὴ τοιουτοτρόπως προσωπαποιοῦν τὴν ἰδέαν τῆς τάξεως καὶ τοῦ νόμου ἐν τῷ κόσμῳ, ἐταυτίσθη ἡ βούλησις αὐτῶν μὲ τὴν βούλησιν τοῦ ὑπερτάτου τῶν θεῶν καὶ ἐθεωρήθησαν αὗται ἀφ’ ἐνὸς μὲν θυγατέρες τοῦ Διός, ὁ ὄποιος ὠνομάσθη «Μοιραγέτης», ἀφ’ ἐτέρου δὲ ἀδελφαὶ τῆς *Εὐνομίας*, τῆς *Δίκης* καὶ τῆς *Ειρήνης*.

Αἱ τρεῖς Μοῖραι ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς ἐλληνικῆς τέχνης σχηματίζουν σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν καὶ εἰκονίζονται ἀλλοτε μὲν ὑπὸ μορφὴν γραιῶν, ἄλλοτε δὲ ὡς ὥριμοι γυναικες μὲ σοβαράν καὶ αὐστηρὰν φυσιογνωμίαν.

Στ. 12 - 13. Καὶ ἐδῶ δηλοῦται ἡ παναρχαία πίστις εἰς τὴν δύναμιν τοῦ πεπρωμένου· βλέπε ἀνωτέρω.

Στ. 14. δοῦπος ἀκόντων· ποιητικὴ παράστασις τῆς μάχης· πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς μάχης ὅπως τὴν παριστᾶ ὁ Σολωμός: «ἀκούω κούφια τὰ τουφέκια,—ἀκούω σμίξιμο σπαθιῶν,—ἀκούω ἔντλα, ἀκούω πελέκια,—ἀκούω τρίξιμο δοντιῶν».

Στ. 19. ἄξιος ἡμίθεων· πρβλ. Ἡσιόδου *Ἐργ.* 158. «ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἷς καλέονται ἡμίθεοι».

— Διατί αἱ τρεῖς συνεχεῖς ἐρωτήσεις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ποιήματος; Ποιὰ συναισθήματα διεγείρει ὁ ποιητής; Ποῖος ὁ χαρακτήρας τῆς ποιησεώς του;

Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Τυρταῖος κατήγετο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Ἀττικῆς, ἡτο δὲ χωλὸς γραμματοδιδάσκαλος, τὸν ὄποιον οἱ Ἀθηναῖοι ἔστειλαν εἰς τὴν Σπάρτην, ὅταν οἱ Σπαρτιᾶται τῇ συμβουλῇ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν ἐζήτουν στρατηγόν. Κατ’ ἄλλην παράδοσιν κατήγετο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Λακωνικῆς. Πιθανώτατα ὅμως ἡτο Μιλήσιος, μετοικήσας εἰς τὴν Σπάρτην καὶ ζῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (685-667).

Οὗτος ἐποίησεν ἐλεγείαν γνωστὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐδνομία». Διὰ ταύτης παρεῖχεν εἰκόνα τοῦ λαμπροῦ πολιτεύματος τοῦ Λυκούργου καὶ συνίστα τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πολιτεύματος τούτου καὶ τὴν κατάπαυσιν τῆς δεινῆς ἐσωτερικῆς ταραχῆς, ἡ ὁποία τότε συνεκλόνιζε τὴν Σπάρτην. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἔχομεν μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα. Πλὴν αὐτῆς ἔγραψε καὶ ἄλλας, τὰς λεγομένας «‘Υποθήκας» (= συμβουλάς), διὰ τῶν ὅποιων παρώρμα τοὺς Σπαρτιᾶτας εἰς ἀνένδοτον ἀγῶνα κατὰ τῶν Μεσσηνίων. Τῶν «‘Υποθηκῶν» τούτων ἐσώθησαν τρεῖς μόνον. ‘Επισής συνέθεσε καὶ ἐμβατήρια εἰς δωρικὴν διάλεκτον καὶ ἀναπαιστικὸν μέτρον.

(‘Ἐδῶ περιελήφθησαν δύο ἐκ τῶν «‘Υποθηκῶν» του καὶ τὸ μόνον περισωθὲν ἐμβατήριον).

2 (1). ‘Υποθήκη.

α) Στ. 1 - 10. γάρ ὄντως, ἀληθῶς.—τεθνάμεναι, ἐνν. ὑποκ. τινά.—μαρνάμενον, μτχ. χρον. εἰς τὸ πεσόντα (μάρναμαι = μάχομαι).—ἄνδρ' ἀγαθόν, κτγρμ.—περὶ = ὑπέρ.—ῃ = ἐῃ.—πίων (θ. πίειρα, οὐ. πίον) παχύς, εὔφορος.—πτωχεύω ἐπαιτῶ.—κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ βλ. σελ. 78 στ. 1.—ἐχθρὸς μισητός, ἐπαχθής· ἐχθρὸς μὲν γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ ἐν στ. 4· τὸ μὲν ἀνταποχρίνεται εἰς τὸ τε στ. 9.—τοῖσι μετέσσεται = ἐσ-σεται μετὰ τοῖσι θὰ ζῇ μεταξὺ αὐτῶν.—οὓς = πρὸς οὓς.—χρησμο-σύνη στέρησις, ἀνάγκη: (χρή, χρεία).—εἴκω ὑπείκω, κύπτω ὑπὸ τὸ βάρος.—στυγερὸς μισητός.—αἰσχύνω καταισχύνω, ἐντροπιάζω· (τοῦ αἰσχύνει ὑποκ. δ προλιπῶν ἀνήρ).—κατελέγχω ἀσχημίζω, ἐξε-τελίζω. —ἀγλαδός, λαμπρός, ὥραιος. —εἶδος μορφὴ (έαυτοῦ).

Στ. 11 - 20. ὥρη φροντίς («οὐλίγωρος — οὐλιγωρῶ, τιμωρός, θυ-ρωρός»).—άνδρὸς ἀλωμένου, γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ὥρη: κανεὶς δὲν φρον-

τίζει δι' ἄνδρα τοιουτορόπως περιπλανώμενον ἐδῶ καὶ ἔκειν· τὸ ρ. ἀλῶ-
μαι=περιπλανῶμαι («ἀλήτης»).—**ὅπις** (γεν. **ὅπιδος**) προσοχή, σεβα-
σμὸς (θ. δπ: **ὅπωπα**).—θυμῷ ἐκθύμως, θαρραλέως.—Ψυχὴ ζωῆ.—
ἄλλὰ μάχεσθε· τὸ ἄλλὰ παρακελ. = ἐμπρὸς λοιπόν. — φιλοψυχῶ
γίνομαι φίλος τῆς ψυχῆς (ζωῆς) μου, φιλοσώματος. — μαρνάμενοι,
μτχ. χρον.

Στ. 21 - 28. κεῖσθαι, ἐπεξήγησις τοῦ **τοῦτο**.—τὸ κάρη ἢ τὸ κάρα
(γεν. **κάρητος** καὶ **καρήτας**) ἡ κεφαλὴ ἐδῶ = ἡ κόμη, τὰ μαλλιά
(μετωνυμία).—**πολιδός** ὑπόλευκος, ψαρός.—**χρόα**, αἰτ. τοῦ κατά τι =
κατά τὸ σῶμα· (ὁ χρώς, τοῦ χρωτὸς καὶ χρούς, τῷ χρωτὶ καὶ
χροῖ, τὸν χρῶτα καὶ χρόα· ἀρχικὴ σημ. = δέρμα).—**ἐπέοικε** ἀρμό-
ζουν. — **ὅφρα** (κεν) **ἔχη** = ἔως ἂν **ἔχη** ἐφ' ὅσον κατέχει (αὐτούς,
τοὺς νέους).—**έρατὸς** ἀξιέραστος, ποθητός.—**θηητὸς** θεατός. — **θηη-**
τὸς **ἰδεῖν**, ἀξιοθέατος, ἀξιοθάμαστος (ὑποκ. δ **νέος**).

Στ. 29 - 30. ἄλλα, **ὅπως** εἰς στ. 15.—**διαβαίνω**, διασκελίζω,
ἀνοίγω τὰ πόδια μου (διὰ νὰ στηριχθῶ καλά).

β) 'Η ἐλεγεία μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ Κοραῆ καὶ τοῦ Σπυρίδωνος Τρι-
κούπη. 'Η μετάφρασις τοῦ τελευταίου εἶναι ἀρκετὰ γνωστὴ καὶ ἀρχίζει
μὲ τοὺς στίχους «Τί τιμὴ στὸ παλληκάρι, ὅταν πρῶτο στὴ φωτιὰ — σκο-
τωθῇ γιὰ τὴν πατρίδα μὲ τὴν σπάθα στὴ δεξιά».

Στ. 3. τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν· ἀντὶ θεσις πρὸς
τὸν ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἡ πατρίδι μαρνάμενον· οἱ ἐγκαταλείπον-
τες τὴν πόλιν, οἱ ἀποφεύγοντες τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῆς (οἱ «τρέσαντες»
καὶ «φύρασπιδες») εἶναι ἐπαίσχυντοι, ἔθεωροῦντο δὲ ὑπὸ τῶν Σπαρτι-
ατῶν ἀξιοι περιφρονήσεως· διὰ τοὺς τοιούτους οἱ στίχοι 3 - 10.

Στ. 20. μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς· ἐκδηλοῦ-
ται ὁ βαθύτατος σεβασμὸς τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς γέροντας· τὸ νόημα
ἐκφράζεται ἐντονώτερον εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας στ. 20 - 28.

Στ. 29 - 30. Εἰ κ ων τοῦ ἀποφασιστικοῦ μαχητοῦ, δ ὅποιος μὲ τὸ
ἀνοιγμα τῶν ποδῶν ἀποκτᾷ σταθερωτέραν βάσιν καὶ καταβάλλει μείζονα
δύναμιν· μὲ τὸ δάγκωμα τῶν χειλέων ἐκφράζει τὴν ἄκαμπτον θέλησίν
του καὶ τὴν καρτερίαν του.

— Συγχρίνατε τοὺς στ. 3 - 10 τοῦ Τυρταίου περὶ τοῦ ἐγκαταλείπον-

τος τὴν πόλιν πρὸς τὸν στ. 16-17 τοῦ Καλλίνου. Ἐπίσης τὸν στ. 27-30 τοῦ Τυρταίου περὶ τοῦ γενναίου ἀνδρὸς πρὸς τὸν στ. 18-21 τοῦ Καλλίνου.

3 (2). Ὑποθήκη.

α) Στ. 1 - 12. οὕτ' ἀν μνησάμην (προτασσομένη ἀπόδοσις εἰς τὴν ὑπόθεσιν στ. 3). μιμνήσκομαι θεωρῶ ἄξιον μνείας. — ἐν λόγῳ τίθεμαι λογαριάζω (συνών. τοῦ προηγουμένου). — ἀρετῆς, παλαισμοσύνης, γεν. τῆς αἰτίας παλαισμοσύνη παλαιστική δεξιότης (μυϊκή δύναμις). — οὐδ' εἰ, ἐνδοτ. προτάσεις. — βίη δύναμις. — φυὴ σωματική διάπλασις. — Μίδεω, γεν. τοῦ. Μίδης (-ας). — Κινύρεω γεν. τοῦ. Κινύρης (-ας). — βασιλεύτερος ἰσχυρότερος βασιλεὺς. — μειλιχόγηρυς γλυκύφωνος (ἐκ τοῦ μειλίχος = γλυκὸς καὶ γῆρας, γεν. γῆρας = φωνή· δ καὶ ἡ μειλιχόγηρυς, τὸ μειλιχόγηρυ). — θοῦρος (θηλ. θοῦρις) ὄρμητικός, πολεμικός («θούριον»). — τετλαίη τοῦ τέτληκα (μὲ σημα. ἐνεστ.) ὑπομένω. — μέν, ἀπόδοσις ὁ κατωτέρω καί. — ὀρέγομαι τίνος ἔκτεινομαι, πίπτω ἐπάνω εἰς κάπιον· ὄρμῶ ἐπάνω του. — δήιος ἐγθρός.

Στ. 13 - 22. ἥδε, καθ' ἐλξιν ἀντὶ τόδε (τὸ ἀνωτέρω). — ἄεθλον ἄθλον, βραβεῖον. — φέρειν (ἀπαρ. τῆς ἀναφορᾶς) εἰς τὸ νὰ φέρῃ (αὐτό). — κάλλιστον φέρειν γίγνεται ἀξίζει πρωτίστως νὰ τὸ ἔχῃ. — ξυνόδος κοινὸς (ἐκ τῆς προθ. ξύν, σύν). — ἐσθόλὸν (οὔσ.) κόσμημα. — ὅστις (ἄν) μένη = ἔαν τις μένη (ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο). — διαβαίνω, βλ. ἀνωτέρω «ὑποθήκη 2», στ. 29. — νωλεμέως διαρκῶς, σταθερῶς. — ἐπί, μετὰ τοῦ λάθηται (τμῆσις). — πάγχυ = πάνυ ἐντελῶς. — τλήμων καρτερικός. — θυμόδος καρδία. — παρατίθεμαι διακυβεύω, ριψοκινδυνεύω. — αἴψα ταχέως. — ἔτρεψε γνωμ. ἀδρ. — σπουδῇ τάχιστα. — ἔσχεθε (παρατεταμένος τύπος τοῦ ἔσχε, γνωμ. ἀδρ.) ἀναχαιτίζω.

Στ. 23 - 34. φίλον θυμόν τὴν ζωήν του (τὸ ἐπίθ. φίλος τίθεται συνήθως ἀντὶ τῆς κτητ. ἀντων. γ' προσ., διότι τὸ ἀνήκον εἰς τινὰ εἶναι προσφύλες εἰς αὐτόν). — ὀμφαλόεις ὀμφαλωτός, κωνοειδής. — ἔληλαμένος τρυπημένος (τοῦ ἔλαυνομαι διαπερῶμαι). — ὀμῶς δμοίως. — κέκηδα (πρκ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ κήδομαι) φροντίζω (διὰ τὸν νεκρὸν), κηδεύω. — ἀργαλέω πόθῳ, δοτ. τοῦ αἰτίου ἀργαλέος

ύπερβολικός. — ἀρίσημος περίβλεπτος. — γένος ἔξοπίσω ἡ μέλλουσα γενεά, οἱ ἀπόγονοι (τοῦ πεσόντος). — θοῦρος, βλ. στ. 9.

Στ. 35 - 42. εἰ φύγη, ποιητ. σύνταξις ἀντὶ ἐὰν φύγῃ. — κήρ (γεν. κηρὸς) ἡ μοῖρα. — τανηλεγῆς πικρότατος (ἐκ τοῦ τείνω + ἀλγος). — εὔχος καύχημα, δόξα εὐχος αἰχμῆς πολεμικὴ δόξα. — μεταπρέπω διαπρέπω. — βλάπτω τινά τινος ἀποκλείω, στερῶ κάποιον ἀπὸ κάτι. — αἰδώς σεβασμός. — δίκη δίκαιον, δίκαιωμα. — θῶκος ἔδρα, κάθισμα: ἐν θώκοισιν (δύντες) καθήμενοι. — οἱ κατ' αὐτὸν οἱ ὄμηλικες. — εἴκω χώρης παραχωρῶ τὴν θέσιν μου.

Στ. 43 - 45. ταύτης... ἀρετῆς τῆς τοιαύτης ἀνδρείας. — νὺν λοιπόν. — τις πᾶς τις, ὅλοι. — θυμῷ (δοτ. τροπ.) θαρραλέως. — μεθίημι ἀποχωρῶ.

β) **Στ. 2.** ποδῶν - παλαισμοσύνης. ἐννοοῦνται αἱ ἀθλητικαὶ ἵκανότητες τῶν δρομέων καὶ τῶν παλαιστῶν.

Στ. 3. Κύκλωπες· κατὰ τὸν "Ομηρον ἄγριος ποιμενικὸς λαὸς (ἐν Σικελίᾳ): οὗτοι ἦσαν πελώριοι μονόφθαλμοι καὶ ἀκαταβλήτου δυνάμεως (πρβλ. Ὁδυσσ. i, 106 - 115, 187 - 192).

Στ. 4. Θρηίκιος Βορέης (-ας). ὁ ἐκ Θράκης πνέων βορρᾶς (ἐδῶ προσωποποιούμενος) ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ὄρμητικῆς ταχύτητος καὶ δυνάμεως: συχνὰ δὲ εἰς τὴν ποίησιν λαμβάνεται ὡς μέτρον παρομοιώσεως τῆς πολεμικῆς ὥρμης (πρβλ. Παλαμᾶ: «ἀνάξιος ὅποιος τὰ φτερά του — φτερὰ ἀπὸ σκέψη ἢ ἀπὸ πράξη — δὲ γοργανοίγει τα, χαρά του, — γιὰ νὰ πετάξῃ — βοριάς θρακιάς, μὲ τοὺς ἀνέμους, — πρὸς τοὺς πολέμους», «Παράκαιρα»).

Στ. 5. Τιθωνός, υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Λαομέδοντος, περίφημος διὰ τὴν ὥραιότητά του.

Στ. 6. Μίδας, ὁ περίφημος διὰ τὰ πλούτη του βασιλεὺς τῆς Φρυγίας. — **Κινύρας**, μυθικὸς βασιλεὺς τῆς Κύπρου· τοῦτον ἡγάπησεν ὁ Ἀπόλλων καὶ κατέστησε πάμπλουτον.

Στ. 7. Πέλοψ, ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου. Οὗτος μυθολογεῖται ὅτι σφαγεῖς ἀνοσίως ὑπὸ τοῦ πατρός του καὶ ἀναστηθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν κατέφυγεν εἰς Πίσαν τῆς Ἡλείας, ὅπου ἐνίκησε ἐν ἀρματοδρομίᾳ τὸν βασι-

λέα αὐτῆς Οἰνόμακον καὶ συνεζεύχθη τὴν κόρην του Ἰπποδάμειαν λαβών δὲ τὸν θρόνον ἐξέτεινε τὴν ἀρχὴν εἰς ἄπασαν τὴν χερσόνησον, κληθεῖσαν ἀπ' αὐτοῦ Πελοπόννησον ἐγένηνησε τὸν Ἀτρέα (πατέρα τοῦ Αγαμέμνονος καὶ Μενελάου), τὸν Θυέστην (πατέρα τοῦ Αἰγίσθου) καὶ τὸν Χρύσιππον κατέστη παροιμιώδης διὰ τὸ μέγα κράτος του.

Στ. 8. "Αδραστος· βασιλεὺς τοῦ Ἀργους, ἀρχηγὸς τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, πενθερὸς δὲ τοῦ Πολυνείκους· ἐφημίζετο διὰ τὴν φυσικὴν εὐγλωττίαν του.

Στ. 24. διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος... καὶ διὰ θώρηκος· πρωθύστερον.—**δμφαλόεσσα·** ἡ ἀσπὶς ἔφερεν εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας της ἐξοχήν, καλουμένην **δμφαλόν**.

Στ. 26. πρόσθεν ἐληλαμένος· τοῦτο ἦτο τιμητικὴ ἔνδειξις ἀνδρείας· τούναντίον τραύματα εἰς τὰ νῶτα ἥσαν δείγματα δειλίας, ὁ δὲ φέρων αὐτὰ ἐθάπτετο κατηγχυμμένος ἐν σιγῇ.

Στ. 29. τύμβος· οἱ τάφοι τῶν ἡρωϊκῶν πεσόντων ἥσαν ἐν Σπάρτῃ εἰς περίβλεπτον μέρος (« ἀρίσημοι ») καὶ ἔφερον ἐπιτυμβίους πλάκας μὲ τὰ ὀνόματά των.

Στ. 41 - 42. Καὶ οἱ γέροντες ἀκόμη ἡγείροντο πρὸ τῶν ἡρώων καὶ παρεχώρουν τὴν θέσιν των κατὰ τὰς συνεδρίας τῆς ἐκκλησίας, τῆς γερουσίας κλπ.

— Ποίας ἀνθρωπίνας ἀρετὰς ἀναφέρει εἰς τοὺς στ. 2-12 καὶ ποίᾳ ἡ ὑπερτάτη τούτων;

4 (3). **Ἐμβατήριον.**

α) **ἄγετε** (προστκ. παρακελ.) ἐμπρός. — **Σπάρτας** (δωρ. τύπ.) Σπάρτης.—**κῶροι** (**κοῦροι**) τέκνα.—**πολιάτας** δωρ., **πολιήτης** ἴων.=**πολίτης**, (**πολιατᾶν** γεν. πληθ.). τὸ **πολιτῶν** μετ' ἐμφάσεως κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τοὺς περιοίκους.—**λαιῆ** (ἐνν. χειρὶ) μὲ τὴν ἀριστεράν.—**ἴτυς-υος** ἡ περιφέρεια τῆς ἀσπίδος, ἡ ἀσπίς. — **ἀνσχεσθε**, **ἀνάσχεσθε** ἀνυψώσατε ἀναλάβατε (ἐνν. τῇ δεξιᾷ).—**πάτριος** πατροπαράδοτος.

β) Τὸ ἐμβατήριον ἦτο ἀσμα πολεμικὸν ἀδόμενον τῇ συνοδείᾳ αὐλοῦ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν πρὸ τῆς μάχης ὁ ρυθμός του ἦτο ἀναπαιστικός (---), κατάλληλος νὰ ρυθμίζῃ τὸ βῆμα ἐν πορείᾳ.

— Ποίας ὅμοιότητας ἔχει ἡ ποίησις τοῦ Τυρταίου πρὸς τὴν τοῦ Καλλίνου;

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ

(Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀρχιλόχου βλέπε εἰς τὸ τμῆμα τῆς
ἰαμβικῆς ποιήσεως, σελ. 11θ.).

5 (1). Ἡ ἀπολεσθεῖσα ἀσπίς.

α) ἀγάλλομαι εὐφραίνομαι, καυχῶμαι, κομπάζω.— Σάιοι ἔθνος θρακικὸν κατοικοῦν παρὰ τὸν Νέστον ποταμόν.— ἔντος (τὸ) ὅπλον.— ἀμώμητος ἄμεμπτος, ἄψυγος.— κάλλιπον (κάτ-λιπον) κατέλιπον.— αὐτὸς δὲ ἐγὼ ὅμως, ὅπως κι' ἂν ἔχῃ.— ἔρρετω (προστκτ. τοῦ ρ. ἔρρω) ἀς πάγη στὸ καλό, στ' ἀνάθεμα.— ἔξαντις αὖθις, πάλιν.

β) Εἰς τοὺς στίχους τούτους δ' Ἀρχίλοχος μετὰ μεγάλης ἀφελείας ἀστεῖζεται διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀσπίδος του.— Ἐκ τούτου ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ τοῦ καταλογίσωμεν ἀνανδρίαν, διότι, ἀν πράγματι ἦτο ἄνανδρος, θὰ προσεπάθει νὰ ἀποκρύψῃ τὸ ἀτύχημά του, ἀντὶ νὰ τὸ τιμῆσῃ μὲ φίσμα. Ἄλλα καὶ ἀξιοκατάκριτος ἀν θεωρηθῇ, πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὅψιν τὰ ἐλαφρυντικὰ ὅτι, ὅταν ἀπώλεσε τὴν ἀσπίδα του, ἦτο μισθοφόρος, ὅτι ὁ ἄγων ἐγίνετο μεταξὺ μισθοφόρων καὶ βαρβάρων καὶ ὅτι διὰ τὴν πατρίδα του ὅχι μόνον δὲν ἔγινε φυγάς, ἀλλ' ἡγωνίσθη ἥρωϊκῶς καὶ ἐθυσίασε καὶ τὴν ζωήν του. Πάντως διὰ τὸν ἀστεῖσμόν του αὐτὸν ἀπέπεμφθη ἐκ Σπάρτης, ὅτε κάποτε μετέβη ἐκεῖ.

6 (2). Δέν ὠφελοῦν οἱ θρῆνοι.

α) κήδεα θλίψεις, πένθη (τὸ κῆδος), ἀντικ. εἰς τὸ μεμφόμενος.— στονδέντα συνοδευόμενα μὲ γύους, μὲ θρήνους.— μεμφόμενος κατακρίνων, ἀποδοκιμάζων (μὲ τὸ νὰ ἀποδοκιμάζῃ).— θαλίη συμπόσιον, εὐωχία: θαλίης = θαλίαις, δοτ. τοπικὴ ἡ καὶ ὄργαν.— τοίους τόσον σπουδαίους (ἄνδρας).— κατά... ἔκλυσεν, κατέκλυσεν (τμῆσις) κατεκάλυψεν — οἰδαλέος ἔξωγκωμένος, πρησμένος.— ἀνήκεστος ἀθεράπευτος, δλέθριος, (ἀφόρητος).— τλημοσύνη καρτερία, ὑπομονή.— ἐπὶ... ἔθεσαν, ἐπέθεσαν (τμῆσις).— φάρμακον, κατηγρυ.— ἐτράπεθ', ἐτράπετο ὑποκ. τάδε, δηλ. αἱ ὁδύναι, τὰ κακά.— ἀναστένω στενάζω γοερῶς, θρηγῶ.— αίματόν εἰναι ἔλκος αίματωμένη πληγή, μεταφ. μεγάλη καταστροφή.— ἔξαντις δ' ἐτέρους ἐπαμείψεται (ὑποκ. τὰ κακά) = μὲ τὴν σειράν των δὲ ἀλλους θὰ ἐπισκεφθοῦν.— τλῆτε (ἔξ

άχρήστου ἐνεστ. τλάω) = κάμετε ὑπομονὴν, παρηγορηθῆτε.— γυναικείον πένθος, ἔξωτερίκευσις πένθους τοιαύτη, ὅποια ἀρμόζει εἰς γυναικας.

β) Τὴν ἐλεγείαν ταύτην ἔγραψεν ὁ Ἀρχίλοχος, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ θηρηνήσῃ τὸν πνιγμὸν συμπολιτῶν του εἰς τι ναυάγιον, εἰς τὸ ὅποῖον ἐπνίγη καὶ ὁ ἐπ' ἀδελφῇ γαιμβρός του, ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ ποιήματος ἀναφερόμενον φίλον του Περικλῆν, συνιστῶν εἰς αὐτὸν ἐγκαρτέρησιν.

ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ

Μίμνερμος ὁ Κολοφώνιος ἔζησε περὶ τὰ τέλη τοῦ Ζ' αἰῶνος π.Χ. Μέγα μέρος τῆς Ἰωνίας καὶ ἡ πατρίς του Κολοφὼν ὑπέκυψαν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Λυδῶν, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦ βασιλέως των Ἀλυάττου εἰζόντες ἀποκτήσει μεγάλην δύναμιν. Ὁ Μίμνερμος προσεπάθησε τότε διὰ πολεμικῶν ἐλεγειῶν νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς συμπατριώτας του ὑπενθυμίζων εἰς αὐτοὺς τὴν παλαιὰν δόξαν τῆς πατρίδος του. Ἀπὸ τὰς πολεμικάς του ἐλεγείας ὅμως ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἔχομεν.

Αἱ περισωθεῖσαι ἐλεγεῖαι του (ἀνήκουσαι εἰς τὴν συλλογὴν αὐτοῦ, ἡ ἕποια ἐκαλεῖτο «Ναννώ») ἔξιμονται τὴν ὥραιότητα τῆς νεανικῆς ἡλικίας, παριστάνονταν τὸ φευγαλέον αὐτῆς, ἐκφράζουν τὴν λύπην διὰ τὸ γῆρας καὶ τὸν πόνον διὰ τὸν θάνατον.

Ἡ ποίησίς του εἶναι καθαρῶς ὑποκειμενική, ἀντικατοπτρίζει ὅμως τὴν ἐποχήν του, καθ' ἣν οἱ συμπατριώται του ἔζήτουν ν' ἀναπληρώσουν τὴν ἀπολεσθεῖσαν πολιτικὴν ἐλευθερίαν μὲ τὴν ἀπόλαυσιν καὶ τὴν χαραν τῆς ζωῆς.

7 (1). Η νεότης.

α) Στ. 1 - 8. οἴα τε ὅπως.— αἰψα εὐθύς.— αὐγῆσ(ι) δοτ. δργαν.— αὐγαὶ ἀκτίνες.— ἵκελος ὅμοιος.— πήχυιος μικρὸς (ὅσον ὁ πῆχυς τῆς χειρός).— εἰδότες οὔτε... μὴ γνωρίζοντες, μὴ δοκιμάσαντες (ἀκόμη), ἄπειροι.— Κῆρες Μοῖραι.— τέλος γήρασ, περίφρασις= γῆρας, τὸ βαθὺ γῆρας.— ἀργαλέος, πολύμοχθος, φρικτός,— μίνυνθα (ἐπίρρο.) ἐπ' δλέγον· ἔχει θέσιν κατηγραμ. εἰς τὸ καρπός ἥβης, ἀντὶ μινυνθάδιος, ὀλιγοχρόνιος.— κίδναμαι, σκεδάννυμαι, ἔξαπλουμαι.

Στ. 9 - 16. αὐτάρ ἐπήν δὴ ἀλλ' θταν πλέον.— τέλος ὥρης,

περίφρασις = ὥρα, ἡ ἡλικία.— παραμείθομαι παρέρχομαι. — τρυ-
χοῦμαι κατατρύχομαι, ύποφέρω. — ἔργα ἀποτελέσματα. — ἐπιδεύ-
μαι (ἰων.) = ἐπιδέομαι στεροῦμαι. — ἴμείρω ποθῶ.

β) Στ. 1. οἱά τε φύλλα σὰν τὰ φύλλα, σὰν τὰ ἄνθη πρβλ. καὶ
Ἱλ. Ζ., 146 - 149 «οἱη περ φύλλων γενεὴ τοιήδε κοὶ ἀνδρῶν». κτλ.

Στ. 5. Κῆρες μέλαιναι (οἱ μαῦρες Μοῖρες), πρβλ. Καλλίνου σελ. 79.

Στ. 6. τέλος γήρασ άργαλέου. ἡ μαύρη μοῖρα τοῦ γήρατος
παραστέκει πλησίον τῶν νέων ὡς φρικτὴ ἀπειλή πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς
ώραίας νέας, ἡ ὄποια, δύποια τὴν παριστάνει ὁ Γρυπάρης, εὕχεται νὰ
ἔλθῃ ὁ θάνατος «σὲ ξανθοὺς κι ἀξάρωτους κροτάφους... γιατὶ μὲ πόνο
στὰ βαριὰ τὰ χούνια, δίχως πόθο, δίχως ἀγάπη, ἀσπρόμαλλη ὁ νοῦς
γοιὰ μὲ βλέπει...» («Φλώρα Μιράμπιλις»).

Στ. 7. ἡ δ' ἑτέρη θανάτοιο. ἐννοεῖ τὸν πρόωρον θάνατον, ἐν
ἀντιθέσει πρὸς τὸ τέλος γήρασ.

Στ. 14. παιδῶν ἴμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀΐδην. οἱ
ἄτεκνοι φεύγουν ἀπὸ τὸν κόσμον μὲ πικρίαν διὰ τὸν ἀνεκπλήρωτον πό-
θον τοῦ νὰ ἔδουν καὶ νὰ χροῦν τὰ παιδιά των: «"Ἄν οἱ μαῦροι νὰ
ζοῦμε ἄτεκνοι γέροι — ἐπρόσταξε αὐστηρὸ θέλημα θεῖο — τὸ χέρι ἐνὸς
τ' ἄλλου ἃς βαστάῃ τὸ χέρι—ώς νὰ τ' ἀκούσῃ ἀναίσθητο καὶ κρύο». Μαρκοφᾶς.

—Ποῖαι αἱ παρομοιώσεις, μεταφοραί, προσωποποιίαι εἰς τὸ ποίημα; Πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἀπαισιοδοξία τοῦ ποιητοῦ;

8 (2). Τὸ γῆρας.

α) **Στ. 1 - 8. χροιή**, τὸ δέρμα· κατ' ἐπέκτασιν = τὸ σῶμα.—
ἄσπετος ἀνέκφραστος (ἀνείπωτος), ἐδῶ: ἄφθονος (ἀπεριγράπτως
πολὺς).— **πτοιῶμαι** (ἰων.) = πτοοῦμαι, τρέμω. — ὁμηλικίης τῶν
ὁμηλίκων μου (δηλ. ὅλων τῶν νέων, οἱ ὄποιοι ἔχουν τὴν ἡλικίαν μου.).
— ὁμῶς ὁμοίως. — **πλέον ὥφελεν εἶναι** ἔπειρε νὰ ἥτο μακροτέρας
διαρκείας.—**τιμήσσα πολύτιμος**.— ἀργαλέος, βλ. ἀνωτέρω στ. 6.
—**ἄτιμον** ἀποκρουστικόν.— **ὅτε** (ὅτε) τὸ ὄποιον (ἐκτὸς τῶν ἄλ-
λων κακῶν, τὰ ὄποια φέρει).— **ἄγνωστος** ἀγνώριστος.— **ἀμφιχύ-
νομαι** ξεχειλίζω, ἀπλώνομαι.

β) Οι ἔξι πρῶτοι στίχοι τοῦ ἀποσπάσματος ἀποδίδονται ὑπό τινων ἐκδοτῶν εἰς τὸν Θεόγυνην, μεταγενέστερον τοῦ Μιμνέρμου.

Στ. 6. ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται· ἀπειλητικὸν τὸ γῆρας κρέμαται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τῶν νέων ὡς ἄλλη δαμόκλειος σπάθη.

Στ. 8. ἀμφιχυθέν, μεταφορὰ ἀπὸ τὸ γέμισμα τῆς ὑδρίας ὅπως βαθμιαίως τὸ νερὸν χυνόμενον ἐντὸς αὐτῆς ἀνέρχεται, ἔως ὅτου ξε-
χειλίζει καὶ περιχύνεται, ὅμοιώς καὶ τὸ γῆρας ἔρχεται σιγὰ σιγά, ἔως
ὅτου ἀπλώνεται τελείως ἐπάνω μας.

—Ποία ἡ διαφορὰ τῆς ποιήσεως τοῦ Μιμνέρμου ἀπὸ τῆς τῶν Τυρ-
ταίου καὶ Καλλίνου;

Σ Ο Λ Ω Ν

‘Ο μέγας νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν (639 - 559 π.Χ.), ὁ καταλεγόμε-
νος μεταξὺ τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, πλὴν τῆς μεγάλης
πολιτικῆς δράσεώς του, ἡσχολήθη καὶ εἰς τὴν ποίησιν. Οἱ Ἀθηναῖοι,
ἔψαλλον τὰ ποιήματά του, ὅπως οἱ Σπαρτιάται τοὺς στίχους τοῦ Τυρ-
ταίου. ‘Ο Πλάτων, ὁ ὄποιος εἶχε προγόνους συγγενεῖς τοῦ Σόλωνος,
τὸν ἔγκωμιάζει ὡς ποιητὴν.

Ἐκ τῶν ἐλεγειῶν τοῦ Σόλωνος περίφημος είναι ἡ «Σαλαμίς», διὰ
τῆς ὅποιας ἔζηγειρε τοὺς Ἀθηναίους εἰς ἀνάκτησιν τῆς «ἰμερτῆς» νῆ-
σου. Ἀτυχῶς ἐκ τῆς ἐλεγείας ταύτης μόνον δικτὼ στίχοι σώζονται.
Μακρότερα ἀποσπάσματα ἔχομεν ἀπὸ τὰς «‘Υποθήκας εἰς Ἀθη-
ναίους» καὶ τὰς «‘Υποθήκας εἰς ἑαυτόν», αἱ ὅποιαι είναι πολιτικαὶ
ἐλεγεῖαι, ἐκφράζουσαι τὴν φιλοπατρίαν τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἀγάπην
του πρὸς τὴν δικαιοσύνην. Ἐπὶ πλέον σώζονται καὶ ἀποσπάσματα ἄλ-
λων ποιημάτων του.

9 (1). Σαλαμίς.

α) Στ. 1 - 2. ίμερτὸς περιπόθητος (ἰμείρω). — κόσμον ἐπέων
(= ἐπῶν) κόσμημα ἐκ λόγων, ποιητικοὺς λόγους. — ὥδήν, ἐπεξή-
γησις τοῦ κόσμον ἐπέων δηλαδὴ ἀσμα, ποίημα. — ἀγορὴ ἀγόρευσις. —
τίθεμαι θέτω ἐνώπιόν σας, προσφέρω.

Στ. 3 - 6. τότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει (ἐὰν δὲν ἀνακτηθῇ ἡ

Σαλαμίς). — **φάτις** φήμη. — **Σαλαμιναφέτης** (λέξις πεπλασμένη) ἀφέτης, προδότης τῆς Σαλαμῖνος.

Στ. 7 - 8. περὶ ὑπέρ. — **ἴομεν**, ὑποτ. βουλητικὴ = **ἴωμεν**. — **ἀπωθοῦμαι**, ἀπομακρύνω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀποβάλλω, ἀποπλύνω.

β) Σχετικῶς μὲ τὸ ποίημα τοῦτο ὁ Πλούταρχος (Σόλων, 8) λέγει: «Ἐλεγεῖα δὲ κρύφα συνθεὶς καὶ μελετήσας (Σόλων), ὡστε λέγειν ἀπὸ στόματος, ἔξεπήδησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄφνω πιλίδιον περιθέμενος: ὅχλου δὲ πολλοῦ συνδραμόντος ἀναβάτες ἐπὶ τὸν τοῦ κήρυκος λίθον ἐν φρῇ διεῖ-
ῆλθε τὴν ἐλεγείαν, ἡς ἐστιν ἀρχὴ «αὐτὸς κήρυξ κτλ.» (παραθέτει τοὺς δύο πρώτους στίχους καὶ συνεχίζει): «Τοῦτο τὸ ποίημα **Σαλαμῖς** ἐπι-
γέγραπται καὶ στίχων ἑκατόν ἐστιν, χαριέντως πάνυ πεποιημένον». Πλὴν τῶν δύο πρώτων στίχων, τοὺς ὅποιους ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, διέ-
σωσεν ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος (I, 46) τοὺς στ. 3 - 8.

Στ. 2. κόσμον ἐπέων. ἀντὶ πεζῆς ἀγορεύσεως ἥλθον νὰ σᾶς ἀπαγγείλω περίκοσμον ὅμιλαν (δηλ. ποίημα). οἱ ἀρχαῖοι τὴν ποίησιν ἔθεωρουν ὡς λόγον μετὰ κόσμου πεποιημένον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀπέ-
ριττον πεζὸν λόγον· σχετικῶς ὁ Ἰσοκράτης λέγει: «τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς πολλοὶ δέδονται κόσμοι».

Στ. 3. Φολέγανδρος καὶ Σίκινος. δύο μικραὶ καὶ ἀσημοὶ νῆσοι τῶν νοτίων Κυκλαδῶν, τὰς ὅποιας θὰ προετίμασ ὡς πατρίδα του, λέγει ὁ ποιητής, ἀντὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἐὰν δὲν ἀνέκτων τὴν Σαλαμῖνα.

Στ. 6. Σαλαμιναφέτης. Σαλαμινοπροδότης. Ἡ δημιουργία νέων λέξεων διὰ τῆς παραγωγῆς καὶ ίδιᾳ διὰ τῆς συνθέσεως εἶναι προνόμιον τῆς Ἑλληνικῆς ποιησεως, ἀποδεικνύει δὲ τὸ εὔπλαστον καὶ τὴν ζωτικότητα τῆς γλώσσης μας ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μέχρι σήμερον. Σχετικῶς ὁ ἀσχολθεὶς μὲ τὴν ἀρχαῖαν (ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν νέαν) Ἑλληνικὴν ποίησιν Σ. Μενάρδος παρατηρεῖ: «τὸ θαυμαστώτερον εἶναι ἡ διὰ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν πάντων τῶν αἰώνων, ἐνδόξων καὶ ἀδόξων, μεγαλωνύμων καὶ ἀνωνύμων, διατήρησις τοῦ συνθετικοῦ χαρίσματος, τοῦ προνομίου τούτου τῆς μητρικῆς μας γλώσσης».

Στ. 6. χαλεπόν τ' αἰσχος ἀπωσόμενοι. οἱ δύο τελευταῖοι στίχοι συνοψίζοντες τὸ ὅλον νόμημα εἶναι πιθανώτατα τὸ τέλος τῆς ἐλεγείας, ἡ ὅποια συνεκίνησε τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἡνάρχασε νὰ ὅρουν

τὸν περὶ Σαλαμῖνος περιοριστικὸν νόμον, ν' ἀναλάβουν τὴν ἐκστρατείαν καὶ ν' ἀποπλύνουν τὸ «χαλεπὸν αἰσχος» (600 π.Χ.).

10 (2). 'Υποθῆκαι εἰς Ἀθηναίους.

α) Στ. 1 - 4. κατὰ... αἴσαν καὶ... φρένας· αἴσα μοῖρα, θεία θέλησις.—τοίη μεγάθυμος τόσον μεγαλόψυχος.—ἐπίσκοπος προστάτις.—διδριμοπάτρη ἴσχυροῦ πατρὸς θυγάτηρ.—ὑπερθεν, δηλ. τῆς πόλεως.

Στ. 5 - 16 αὐτοὶ δὲ ἂλλ' αὐτοὶ (οἱ πολῖται) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν θείαν θέλησιν.—ἀφραδίσιν (ἀφραδέω) ἀπερισκεψίᾳ, ἀνοησίᾳ (δοτ. ὄργ.)—χρήμασι ὑπὸ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ χρῆμα, ὑπὸ πλεονεξίας.—ἡγεμόνες τοῦ δήμου οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ δημοκρ. κόμματος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀστούς.—οἰσιν, ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀστούς καὶ εἰς τοὺς ἡγεμόνας.—ἔτοιμον (ἔστιν) εἶναι ἀναπότρεπτον.—ὕβρις ἀλαζονεία, ἀδιαλλαξία.—κατέχω συγκρατῶ.—κόρος ἡ μέχρι κόρου ἱκκυοποίησις, ἀκόρεστοι ἀξιώσεις.—κοσμῶ διεξάγω κοσμίως.—δαιτὸς εὐφροσύναι εὐφρόσυνα συμπόσια.—ἀδίκοισ' ἔργμασι πειθόμενοι κινούμενοι, παρασυρόμενοι εἰς ἀδικη ἔργα.—κτέανον κτῆμα (κτάομαι).—ἔφ' ἀρπαγῇ μὲ ἀρπακτικὰς δικιθέσεις, ἀπλήστως.—φυλάσσομαι φοβοῦμαι, σέβομαι.—θεμέθλα θεμέλια, βάσεις, θεσμοί.—τῷ χρόνῳ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου.—πάντως ἐξ ἀπαντος (τῷ χρόνῳ πάντως = βραδέως, ἀλλ' ἀσφαλῶς).—ἡλθε, γνωμ. ἀόρ.—ἀποτίνομαι ἐκδικοῦμαι, τιμωρῶ.

Στ. 17 - 22. τοῦτο, δηλ. τὸ ἀνωτέρω ἐκτεθέν, ἡ διαγωγή μας.—ἔρχεται ἐπέρχεται.—ἔλκος (κτύρμ.) ὡς πληγή, ὡς συμφορά.—ἀφυκτος ἀφευκτος, ἀναπόφευκτος.—ἡλυθε (γνωμ. ἀόρ.) = συνήθως μία τοιαύτη πάλις περιπίπτει.—εῦδοντα ἐν λανθανούσῃ καταστάσει ὅντα, ἀποκοιμισμένον.—ἔπεγείρω ἀφυπνίζω, προκλῶ.—ώλεσεν, γνωμ. ἀόρ.—πολλῶν ἔρατὴν ἡλικίαν πολλοὺς εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας των.—ἐκ δυσμενέων, ποητ. αἴτιον δυσμενέες οἱ παλαίοντες πρὸς ἀλλήλους ἐσωτερικοὶ ἀντίπαλοι.—πολυήρατος πολυπόθητος.—τρύχομαι κατατρύχομαι, φθείρομαι.—ἐν συνόδοις, ἐμπροθ. δοτ. ὄργαν. (σύνοδος = πολιτικὸς σύλλογος).—φίλαις, παράθεσις εἰς τὸ συνόδοις, αἱ ὅποιαι εἶναι ἀγαπηταί.—τοῖσ' ἀδικοῦσι = τοῖς φαύλοις.

Στ. 23 - 30. ἐν δήμῳ = ἐν τῇ πόλει.—στρέφομαι στροβιλίζομαι.—πενιχρὸς πένης, πτωχός,—πραθέντες, τοῦ πιπράσκω, πωλῶ (πωληθέντες ὡς δοῦλοι ἔνεκα χρεῶν).—ἀεικέλιος (α (στερ.) + εἴκελος) ἀνάρμοστος, ἐπονείδιστος.—στυγνὸς μισητός.—δημόσιον κακὸν τὸ γενικὸν κακὸν τῆς πόλεως.—ἔρχεται οἰκαδε ἐκάστω (δοτ. ἀντιχαρ.) εἰσχωρεῖ ἀπειλητικὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκάστου πολίτου.—αὐλειοι θύραι αἱ πρὸς τὴν αὐλὴν θύραι, ἡ ἔξωθυρα.—οὐκ ἔθελουσι δὲν δύνανται.—ἔχω συγκρατῶ, ἐμποδίζω.—ὑπέρθορεν, γνωμ. ἁδρ. τοῦ ὑπερθρώσκω ὑπερπηδῶ.—ἔρκος φράκτης.—εὔρε (γνωμ. ἁδρ.) τὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ.—εἰ καὶ... η = καὶ ἐὰν η. —φεύγων προσπαθῶν νὰ ἀποφύγῃ τὸ κακόν, δηλ. νὰ κρυψθῇ.—μυχὸς τὸ ἐνδότατον, τὸ βάθιος.

Στ. 31 - 40. δυσνομίη κακὴ διοίκησις.—ἄρτιος ἀρμονικός.—πέδαι δεσμὰ περὶ τοὺς πόδας.—τραχέα τὰς τραχύτητας.—κόρος, βλ. στ. 9.—ἀμαυρῶ ταπεινώνω.—αὐσίνω ξηραίνω.—ἄτη ἀπάτη, ἀμάρτημα.—φυσόμενα (μετχ. χρον.) μόλις φυτρώνουν.—εὐθύνω ἰσάζω, ἐπανορθώνω.—δίκας σκολιάς τὰς στρεψόδικίας (σκολιδὸς = στραβός, λοξός· ἀντιθ. τοῦ εὐθύνου).—ὑπερήφανα ἔργα ὑπεροπτικαὶ ἐκδηλώσεις.—ἀργαλέος ὀλέθριος.—χόλος δργή.—ὑπ' αὐτῆς, δηλ. τῆς εὐνομίας.—πινυτός (πνέω) συνετός.

β) Ἡ ἐλεγεία αὕτη ἐποιήθη εἰς ἐποχὴν δεινῶν στάσεων, καθ' ἃς οἱ μὲν εὐπατρίδαι ἔζητον νὰ κρατήσουν τὴν ἀπόλυτον κυριότητα τῆς γῆς καὶ τῆς πολιτείας, οἱ δὲ δημαρχαγοὶ μὲ ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις ἔχρησιμοποίουν τὸν καταθλιβόμενον δῆμον, διὰ νὰ γίνουν τύραννοι.

Πιθανῶς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο δὲν εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος, διότι ἡ πρώτη πρότασις ἔχει τὸν σύνδεσμον δέ.

Στ. 4. Παλλὰς Ἀθηναίη χεῖρας ὑπερθεν ᔁχει· τὰς χεῖράς της κρατεῖ ὑπεράνω τῆς πόλεως, σκέπει καὶ προστατεύει τὴν πόλιν. Αἱ Ἀθῆναι είζον τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ ὁποία ἐλαττεύετο ὡς Πολιάς καὶ Πολιούχος, ἀφ' ης ἐνίκησε τὸν Ποσειδῶνα εἰς τὴν περὶ τῆς πόλεως ἔριν.

Στ. 14. σεμνὰ θέμεθλα Δίκης τὰ σεβαστὰ θεμέλια τῆς Δικαιοσύνης, αἱ ἀρχαὶ τοῦ Δικαίου. Ἡ Δίκη εἶναι προσωπικὴ στῆς Δικαιοσύνης καὶ μαζὶ μὲ τὴν Εὐνομίαν καὶ τὴν Εἰρήνην ἐσχημάτιζον

άδελφικήν τριάδα, ἐνῷ αἱ ἄλλαι ἀδελφαὶ τῶν, αἱ Μοῖραι, ἀπετέλουν ἄλλο ἀδελφικὸν σύμπλεγμα.

Στ. 15. Ἡ σιγῶσα σύνοιδε «ἔστι Δίκης ὀρθαλμός, δις τὰ πάνθ' ὁρᾶ».

Στ. 25. πραθέντες· πολλοὶ πένητες μὴ δυνάμενοι νὰ πληρώσουν τὰ χρέα των πρὸς τοὺς εὐπατρίδας ἐπωλοῦντο μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ὡς δοῦλοι, διότι εἶχον δανεισθῆ «ἐπὶ σώματι». τοῦτο τὸ κακὸν ἐθεράπευσεν δὲ Σόλων μὲ τὴν σεισάχθειαν.

Ποῖος δὲ χαρακτήρα τῆς παρούσης ἐλεγείας; Συγκρίνατε τὰ ὅλεθρα αποτελέσματα τῆς «δυσνομίας», στ. 17-30, πρὸς τὰ ἀγαθὰ τῆς «εὐνομίας» στ. 33-40.

11 (3). Ὑποθῆκαι εἰς ἑαυτόν.

α) **Στ. 1-2.** ἀγλαὸς λαμπρὸς (ἐκ τοῦ ἀγάλλω, ἄγαλμα).—
ἀλύω ἀκούω, εἰσακούω.

Στ. 3-6. ὅλβος πλοῦτος.—πρός τινος ἐκ μέρους κάποιου.—
δόξα ὑπόληψις.— εἶναι (ἐνν. ὑποκ. μέ), ἐκ τοῦ δότε.— γλυκὺν
ῶδε, τόσον γλυκύν, πολὺ γλυκύν.— αἰδοῖος, σεβαστός.

Στ. 7 - 16. ἴμείρω ποθῶ.—πεπᾶσθαι, τοῦ πάομαι κτῶμαι.—
ἡλθε, γνωμ. ἀδρ.—πλοῦτον, καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ ἀναφορ. δῆν, ἀντὶ¹
πλοῦτος.— παραγίγνεται παραμένει.— ἔμπεδος σταθερός.— νέατος
νεώτατος, κατώτατος: «ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφὴν»
(παροιμιακὴ φρ.), ἀπὸ κάτω ἔως ἐπάνω, ὄλόκληρος.— μετίωσιν,
τοῦ μετέρχομαι ἐπιδιώκω.— ὑφ' ὕβριος (τροπ.) ὕβριστικῶς,
ἀδίκοιστος.— οὐ κατὰ κόσμον ἀκόσμως, δχι ὅπως πρέπει.— ἀδίκοιστος
ἔργμασι πειθόμενος, βλ. ἀνωτέρω στ. 11.— οὐκ ἔθέλων
(κατὰ προσωποπ.) βιαίως.— ἀναμίσγεται ἔρχεται ἀνάμεσα, ἐκ-
σπᾶ.— ἀτη συμφορά.— ἀρχὴ δέ, δῆλ. τῆς ἀτης.— ἔξ δὲ διάγου ἀπὸ
κάτι μικρόν.— φλαῦρος ἀσήμαντος.— ἀνιηρὴ τελευτὴ λαμβάνει ὄ-
δυνηρὸν τέλος.— δὴν ἐπὶ μακρὸν (diu).— ὕβριος ἔργα. ὕβρις ἀδικία.

Στ. 17 - 32. ἐφορῆ τέλος ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ὅλων
τῶν πραγμάτων, ρυθμίζει τὰ πάντα.— ὥστε ὅπως (ἡ ἀπόδοσις τῆς παρομοιώσεως εὑρίσκεται εἰς στ. 25).— ἔξαπίνης, εἰς τὸ διεσκέδασε
(γνωμ. ἀδρ.).— ἡρινὸς ἔαρινός.— ἀτρύγετος ἀκαταπόνητος.— γῆν

κάτα, ἀναστροφή, ἀνὰ τὴν γῆν.—δηγώσας ἐρημώσας.—πυροφόρος σι-
τοφόρος (ἡ φέρουσα πυρούς = σίτους).—ἔδος ἔδρα.—αἰπὺς ὑψη-
λὸς (αἰπὺν οὐρανόν, παράθεσις εἰς τὸ ἔδος).—ἔθηκεν ἰδεῖν ἔκαμε
νὰ ἴδωμεν.—ἥελιοιο μένος (περίφρασις) = ἥλιος.—πίων εὔφορος.—
ἀτάρ = δέ.—τουιαύτη, ἔδῶ ἡ ἀπόδοσις τῆς παρομοιώσεως.—
τίσις τιμωρία, ἐκδίκησις.—οὐδὲ = ἀλλ' οὐ.—ἐφ' ἐκάστω (οὐδ.).
διὰ κάθε (κακὸν) ἔργον.—διξύχολος διξύθυμος.—διαμπερές (ἐκ
τοῦ διὰ -ἀνὰ- πέρας) πέρα ἔως πέρα, ἔως τὸ τέλος ἔδῶ ἐπιτείνει τὸ
αἰεὶ.—ἀλιτρὸς ἀμαρτωλός, ἀδικος (ἐκ τοῦ ἀλιταίνω = ἀμαρτάνω).—
ἔξεφάνη, γνωμ. ἀρό.—αὐτοὶ (κτυμ. προσδ.) αὐτοὶ οἱ ἴδιοι.—κίνη,
τοῦ κιγάνω καταφθάνω.—μοῖρα θεῶν ἡ ἐκ τῶν θεῶν τιμωρία.—ἥλυ-
θεν αὐτις ἐπανέρχεται (ἡ μοῖρα τῶν θεῶν).—ἀναίτιος ἀθῶος.—γένος
ἔξοπίσω οἱ ἀπόγονοι.

β) Στ. 1. **Μνημοσύνη**. Θεὰ τῆς μνήμης, μήτηρ τῶν Μουσῶν
(πρβλ. Ἡσιόδ. Θεογ. 52). ‘Η Μνημοσύνη ἐκπροσωπεῖ τὴν μνήμην,
ἀπαραίτητον ὄργανον τῆς ποιησεως καὶ τοῦ ἔσματος πρὸ τῆς εὑρέσεως
τῆς γραφῆς.

Στ. 2. **Μοῦσαι**. ‘Η ἐπίκλησις τῶν Μουσῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ποιη-
μάτων ἡτο συνήθης, διότι παρ' αὐτῶν ἐζήτουν οἱ ποιηταὶ τὴν ἔμπνευσιν
(πρβλ. τοὺς πρώτους στίχους τῆς Ὀδυσσείας καὶ τῆς Ἰλιάδος).

Κατὰ τὴν «Θεογονίαν» αἱ Μοῦσαι ἦσαν 9 τὸν ἀριθμὸν καὶ ὀνομά-
ζοντο : *Κλειώ*, *Εὐτέρη*, *Θάλεια*, *Μελπομένη*, *Τερψιχόρη*, *Ἐρατώ*, *Πο-
λύμνυα*, *Οὐρανία*, *Καλλιόπη*. ‘Εκάστη τούτων ἐξεπροσώπει μίαν πνευ-
ματικὴν ἢ καλλιτεχνικὴν ἐκδήλωσιν, σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὴν ἐτυμολο-
γίαν τοῦ ὀνόματός της. — **Πιερίδες**. ὀνομάσθησαν οὕτω ἐκ τῆς Πιε-
ρίας (χώρας πρὸς Β. τοῦ Ὀλύμπου), ὅπου ίδιαιτέρως ἐλαττεύοντο.

Στ. 5. Κατὰ τὴν κρατοῦσαν τότε ἡθικὴν ἀντίληψιν, δὲ ἀνθρωπος
ἐπρεπε νὰ εἶναι καλὸς πρὸς τοὺς φίλους καὶ κακὸς πρὸς τοὺς ἔχθρούς.
(Ποίαν γνώμην είχεν δὲ Σωκράτης περὶ τοῦ ἀνταδικεῖν, δπως γνωρίζο-
μεν ἀπὸ τὸν «Κρίτωνα»; Τί ἐδίδαξεν δὲ Ἰ. Χριστὸς περὶ τῆς συμπε-
φορᾶς μας πρὸς τὸν ἔχθρον;)

Στ. 18 - 25. Εἰς τοὺς στίχους τούτους παρομοιοῦται ἡ ἐκ τοῦ θεοῦ
προερχομένη τιμωρία τῶν ἀδίκων πρὸς ἔαρινήν θύελλαν. Αὕτη συνήθως
εἶναι δρμητικὴ καὶ αἴφνιδία, ἐπέρχεται δὲ ἀνυπόπτως εἰς ἐποχὴν ἀν-

θήσεως καὶ εύτυχίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου. (Ποῖαι αἱ δμοιότητες μὲ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν ἥθικὸν κόσμον;))

Στ. 27. αἱεὶ δ' οὐ ἐ λέληθε διαμπερές· καὶ ἡμεῖς λέγομεν: «Ο Θεὸς ἀργεῖ, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ».

Στ. 31. ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν ἢ παιδες τούτων ἢ γένος ἔξοπίσω, δηλ. «ἀμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα». 'Η ἀντίληψις αὐτὴ περὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἀπογόνων δὲ ἀμαρτήματα, διὰ τὰ ὅποια οὗτοι εἶναι «ἀναίτιοι», έτο γενική εἰς τοὺς ἀρχαίους λαούς· ἄλλωστε ἡ ἐπιστήμη καὶ σήμερον παραδέχεται τὴν λεγομένην κληρονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀπογόνων· (ἡ εὐθύνη ἀρα τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὰς πράξεις του ἐπεκτείνεται οὕτω σοβαρῶς, διότι αὔται βαρύνουν ὅχι μόνον ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπογόνους).

— Ποῖος ὁ χαρακτήρας τῆς ποιήσεως τοῦ Σόλωνος;

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ

‘Ο Ξενοφάνης ἐγεννήθη περὶ τὸ 580 π.Χ. εἰς τὴν Κολοφῶνα. ’Εφημίσθη διὰ τὴν μεγάλην πολυμαθείαν του. ‘Ητο φιλόσοφος καὶ ποιητής. Περιερχόμενος τὴν Ἑλλάδα ἔψαλλε τὰ ποιήματά του, διὰ τῶν ὅποιων ἐκήρυττε θαρραλέως νέας ἰδέας καὶ κατεφέρετο ἐναντίον τῆς πολυθείας. Τέλος ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ἐλέαν τῆς κάτω Ἰταλίας, ὅπου ἔδρυσε τὴν περίφημον Ἐλεατικὴν φιλοσοφικὴν σχολήν, ἐκ τούτου δὲ ἐπωνομάσθη ‘Ελεάτης. ’Απέθανεν ἐκεῖ εἰς βαθὺ γῆρας περὶ τὸ 484.

Αἱ ίδεαι τοῦ Ξενοφάνους, τολμηρὰ διὰ τὴν ἐποχήν του, δεικνύουν τὸ ἔζοχον πνεῦμά του. Δὲν ἐπεδοκίμαζεν ὅσα περὶ θεῶν ἔγραψαν ὁ ‘Ομηρος καὶ ὁ ‘Ησιόδος. ’Εκήρυττεν ὅτι δὲ Θεὸς εἰναι εἰς, ἀγέννητος, ἀκίνητος, ὅχι ἀνθρωποειδῆς, τέλειος, τὰ πάντα διὰ τοῦ νοῦ κυβερνᾶν.

“Ἐγραψε διδακτικὸν ἐπος «Περὶ φύσεως» καὶ ἐλεγείας, τῶν ὅποιων ἐσώθησαν ἀποσπάσματα.

12. Συμπόσιον.

α) **Στ. 1-12.** γάρ, ἐδῶ : ὄντως, ἀληθῶς (αἰτιολογεῖ τὰ κατωτέρω, στ. 13). — δὴ πλέον.— ζάπεδον δάπεδον.— ἡ κύλιξ τὸ ποτήριον.— ἀμφιτιθεῖ περιβάλλει. — ἄλλος, δηλ. παῖς, δοῦλος. — δ δ' ἄλλος δὲ πάλιν.— παρατείνω προσφέρω (κατὰ σειράν).— φιάλη πλατύ καὶ

95

ἀβαθές ποτήριον.— **κρητήρ** (κρατήρ), εύρυχωρον ἀγγεῖον (ἐντὸς τοῦ δόποιου ἐγίνετο ἡ μεῖζις τοῦ οἴνου μετὰ τοῦ ὕδατος).— μεστός ἐυφροσύνης (μεταφορικῶς) ἀκένωτος πηγὴ εὐθυμίας.— ἔστηκε ἵσταται ἀναμένων, προκλητικός.— **ἄλλος δ' οἶνος**, ἐκτὸς τοῦ ἐν τῷ κρατῆρι.— προδώσειν, δηλ. εἶναι ἀρκετός, ὥστε δὲν θὰ προδώσῃ τοὺς συμπότας ἐγκαταλείπων αὐτούς: ὁ ὄποιος διαλαλεῖ ὅτι δὲν θὰ ἔξαντληθῇ.— μείλιχος γάλυκύς.— **κέραμος** πήλινον ἀγγεῖον.— ἄνθεος ὁσδόμενος ἀναδίδων ὄσμήν ἄνθους, «μοσχομύριστος».— ἐν μέσοισι (ἐπὶ τοῦ βαμοῦ τοῦ εύρισκομένου) εἰς τὸ μέσον ἡμῶν.— ἵησιν ἀναπέμπει.— πάρκεινται = παράκεινται ἔχουν παρατεθῆ.— γεραρὸς σεβαστός, μεγαλοπρεπής.— ἀχθομένη κατάφορτος.— πίων παχύς, πυκνός.— ἀν = ἀνά.— πάντη πρὸς ὅλας τὰς πλευράς.— πεπύκασται, τοῦ πυκάζομαι ἔχω πυκνὸν κάλυμμα, σκεπάζομαι.— μολπὴ τραγούδι καὶ χορὸς.— ἀμφὶς ὄλόγυρα.— ἔχει κατέχει, ἐπικρατεῖ— θαλίη εὐθυμία.

Στ. 13 - 24. εὔφημος μῦθος εὔσεβῆς μυθολογικὴ διήγησις.— καθαρὸς λόγος ἐνάρετος, ἡθικὴ ἴστορικὴ διήγησις.— **σπείσαντας**, τοῦ ῥ. **σπένδω** = προσφέρω σπονδάς.— **εὔχομαι** προσεύχομαι, ζητῶ δι' εὐχῆς.— πρήσσειν πράττειν.— **ταῦτα** = **τοῦτο**, δηλ. τὸ εὔξασθαι.... ὥν = οὖν, ἐδῶ: ὅντως, ἀληθῶς.— προχειρότερον τὸ πρῶτον καθῆκον.— **οὐχ** ὑβρις (**ἔστι**) πίνειν δὲν εἶναι κακὸν νὰ πίνης (τόσον).— ὄπόσον καν... ἀφίκοικο ὅσον ἀρκεῖ διὰ νὰ δύνασαι νὰ φύξης.— ἔχων πιωμένος.— πρόπολος θεράπων, ὑπηρέτης.— μὴ πάνυ γηραλέος (**ῶν**) ἐὰν δὲν εἴσαι πολὺ γέρων.— **αἰνεῖν**, (ἐκ τοῦ χρή) ὑποκ. τινά, σέ.— **ἔσθιλλα** ἀναφαίνει = **ἔσθιλος** λόγους ἀναφαίνει ὄμιλεῖ καλά.— **πιῶν** (ἐναντιωμ. μτχ.) ἂν καὶ πιωμένος.— **ώς** οἱ μνημοσύνη (**ἔστιν**), ἐπεξήγησις (τοῦ **ἔσθιλλα** ἀναφαίνει) = ὅτι μέμνηται (τῆς ἀρετῆς).— καὶ πόνος (**ἔστιν**) ἀμφ' ἀρετῆς καὶ ἐργάζεται δι' αὐτὴν.— **διέπω** διηγοῦμαι, (τὸ ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ χρή).— **τῶν προτέρων**, ἐνν. ποιητῶν.— **σφεδανὸς** σφοδρός, βίαιος.— **χρηστὸν** χρήσιμον, ὡφέλιμον.— **ἀγαθόν** (**ἔστι**) **ἔχειν** (τινά) αἰὲν προμηθείην θεῶν· **ἔχω** προμηθείην ἔχω πρόνοιαν, σέβομαι.

β) Τὴν ἐλεγείαν του ψάλλει ὁ ποιητής, καθ' ὃν χρόνον ἐτοιμάζεται τὸ συμπόσιον (ὁ πότος). Μετὰ τὸ δεῖπνον ἀπεσύροντο τὰ φαγητά, ἐκαθαρίζετο ἡ τράπεζα καὶ τὸ δάπεδον, οἱ δὲ κεκλημένοι ἔπλυνον τὰς χεῖ-

ρας καὶ ἐστεφανώνοντο, ἐνῷ οἱ δοῦλοι ἔφερον τὸν οἶνον, τὰ ποτήρια καὶ τὰ ἐπιδόρπια. Τότε εἰς τῶν συμπολιτῶν ώρίζετο ὡς ἀρχηγὸς τοῦ συμποσίου, καλούμενος βασιλεὺς ἢ συμποσίαρχος. Ἀφοῦ δὲ ἐγίνετο ἡ σπονδὴ ὑπὸ τῶν δαιτυμόνων, ὁ συμποσίαρχος ἔδιδε τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τοῦ συμποσίου, διηγόμενον αὐτὸν καὶ ἐφρόντιζε νὰ κρατῆται καλὴ διάθεσις μὲ ποικίλας παιδιάς, συζητήσεις, ἀσμάτα, μουσικήν, χορούς κτλ. Εἰς τοιοῦτον συμπόσιον, ἐνῷ ἐτελοῦντο εἰσέτι αἱ ἑτοιμασίαι, ὁ ποιητὴς ψάλλει τοὺς στίχους του διδάσκων πῶς πρέπει οἱ «εὔφρονες ἄνδρες» νὰ τελοῦν τὰ συμπόσια.

Στ. 2. πλεκτούς στεφάνους· συνήθιζον οἱ ἀρχαῖοι νὰ στεφανώνωνται εἰς τὰ συμπόσια μὲ στεφάνους μύρτων καὶ ρόδων, διότι τὸ συμπόσιον ἐθεωρεῖτο ιερὰ τελετὴ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διονύσου.

Στ. 3. εὐῶδες μύρον· συνήθιζον ἀκόμη νὰ ἀλείφωνται πρὸ τοῦ συμποσίου μὲ μύρον.— ἐν φιάλῃ· φιάλῃ ἦτο ἀγγεῖον ἀνοικτόν, ἀβαθέες, χρησιμεῦον ὡς ποτήριον, μάλιστα δὲ εἰς σπονδὰς καὶ χοάς.

Στ. 4. κρητήρος· μέγας ἀγγεῖον μὲ εὐρὺ στόμιον, συνήθιστος πήλινον ἢ χαλκοῦν (ἐνίστε ὅμως καὶ ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν), ἐντὸς τοῦ ὄποιου ἀνεμείγνυνον οἶνον καὶ ὅδωρ, ἐκεῖθεν δὲ ἥντλουν καὶ ἔπινον· ἡ ἀνάμειξις τοῦ οἴνου ἐγίνετο μὲ διπλασίαν ἢ τριπλασίαν ποσότητα ὅδατος, τὸ δὲ μέγεθος τοῦ κρατῆρος ἐξηρτᾶτο ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνδαιτυμόνων.

Στ. 9. γεραρὴ τράπεζα· νοεῖται ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον συμποσιακὴ τράπεζα, ἡ δευτέρα καλουμένη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐτίθεντο τὰ ἐπιδόρπια («ἄρτοι ξανθοί, τυρός, μέλι») κ.ἄ.).

Στ. 11. βωμός, ὁ κατὰ τὸ μέσον τῆς αἰθίουσης κείμενος.

Στ. 13. θεόν, καθ' ἐνικὸν («εἰς Θεός μέγιστος»).

Στ. 14. εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις, δηλ. ὅχι μὲ βλασφήμους μύθους καὶ λόγους περὶ μαχῶν μεταξὺ Τιτάνων, Γιγάντων, Κενταύρων κτλ., ὡς ἐξηγεῖ κατωτέρω εἰς στ. 21-22.

Στ. 15. σπείσαντας δέ..., ἡ σπονδὴ ἐγίνετο δι' ἀκράτου οἴνου χυνομένου εἰς τὰς φλόγας τοῦ βωμοῦ.

Στ. 18. οἰκαδὸν ἄνευ προπόλου· τὸ νὰ μεταβῇ κανεὶς ἀπὸ τὸ συμπόσιον εἰς τὴν οἰκίαν του, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην νὰ ὑποβαστάζεται

νπὸ ὑπηρέτω, ἔθεωρεῖτο δεῖγμα σωφροσύνης· μόνον εἰς τοὺς γέροντας ἐπετρέπετο ἡ χρῆσις ὑπηρέτου.

Στ. 21. Τιτᾶνες, Γίγαντες. Οὗτοι κατὰ τὴν παλαιὰν μυθολογίαν ἦσαν ρωμαλέα, πελώρια, καὶ πανίσχυρα δυντα κινήσαντα συνεχεῖς ἐπαναστάσεις ἐναντίον τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου, τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων ἐπουρανίων θεῶν. Προφανῶς διὰ τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων ὑπεδηλοῦντο αἱ βίσιαι καὶ ἀκαταδάμαστοι φυσικαὶ δυνάμεις, αἱ δποῖαι ἐπάλαιον διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ μετάπλασιν τοῦ κόσμου. Αἱ γυγαντομάχίαι καὶ τιτανομάχίαι ἦσαν προσφιλῆ θέματα τῆς ποιήσεως, τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς. Ὁ Ξενοφάνης ὅμως δὲν ἐπιδοκιμάζει τὴν εἰς τὰ συμπόσια ἐξιστόρησιν τοιούτων μαχῶν καὶ ἐπαναστάσεων μεταξὺ τῶν θεῶν καὶ θεωρεῖ ἀσέβειαν τὴν πίστιν εἰς τοιούτους μύθους.

Στ. 22. Κένταυροι. Οὗτοι ἦσαν ἄγριος Θεσσαλικὸς λαὸς οἰκῶν περὶ τὸ Πήλιον καὶ τὴν "Οσσαν, ἔμπειρος εἰς τὴν ἱππασίαν, δι' ὃ ἐφαντάζοντο αὐτοὺς ὡς ἵππους μὲν κάτω, ἄνδρας δὲ ἕνω.

"Ο Ξενοφάνης θεωρεῖ ἀνάξιον σωφρόνων ἀνδρῶν τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἄγριών πράξεων ἐνὸς τοιούτου λαοῦ.

—Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ξενοφάρους; Ποῖον πνεῦμα τὸν διέπει ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς ὥρας ἐνὸς εὐθύμου συμποσίου;

ΘΕΟΓΝΙΣ

Θέογνις ὁ Μεγαρεὺς (550 - 500 π.Χ.) θεωρεῖται κατ' ἔξοχὴν γνωμικὸς ποιητῆς, διότι αἱ ἐλεγεῖαι του περιέχουν ἐν ἀφθονίᾳ γνώμας πολιτικὰς καὶ ἡθικάς. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ποιητοῦ ἡ πατρίς του καὶ δῆλαι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις ἐκλυδωνίζοντο ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν ταραχῶν μεταξὺ τῶν εὐπατριδῶν καὶ τοῦ δήμου. Ὁ Θέογνις εἶχεν ἀναμειχθῆ ζωηρῶς εἰς τοὺς πολιτικούς ἀνταγωνισμούς ταχθεὶς ὑπὲρ τῶν ἀριστοκρατικῶν καὶ μετὰ πάθους ἀποκρούσας τὴν ἐπικράτησιν τοῦ δήμου, τὸν δποῖον ἔβλεπε νὰ ἀγεται καὶ νὰ φέρεται ἀπὸ τῶν δημαρχῶν. Ἐπικρατήσαντος τοῦ δήμου ἔξωρίσθη καὶ ἐπὶ μακρὸν περιεπλανήθη μακρὰν τῆς πατρίδος του.

Βραδύτερον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του ὑποκύψας εἰς τὸ νέον καθεστώς. Δὲν ἐπαυσεν ὅμως νὰ ἐκδηλώνῃ τὰ ἀριστοκρατικά του φρονήματα, τὰ ὅποια ἐκφράζονται τολμηρῶς εἰς τὰς ἐλεγείας του. Παρ' ὅλα

ταῦτα, ἐπειδὴ πολλοὶ στίχοι του διδάσκουν τὴν ἀρετήν, ἀνεγινώσκοντο παρὰ πάντων καὶ βραδύτερον εἰσήχθησαν εἰς τὰ σχολεῖα. Ἐκ τῶν ἐλεγειῶν του σφέζονται 1400 περίπου στίχοι. Είναι δύμας οὗτοι ἀθροισμα διαφόρων ἀποσπασμάτων χωρὶς ἐσωτερικὴν συνοχήν. Οἱ περισσότεροι τούτων ἀπευθύνονται πρὸς Κύρον Πολυπατίδην, ἀριστοκρατικὸν νέον Μεγαρέα, τὸν ὁποῖον ὁ ποιητὴς, ὡς πατήρ διδάσκων, ζητεῖ νὰ καταστῆσῃ ἀγαθὸν κατὰ τὴν ἀριστοκρατικὴν ἀντίληψιν.

13 (1). Εἰς Ἀπόλλωνα.

α) Στ. 1-4. Ὡς ἄνα, ποιητ. κλητ. τοῦ ἄναξ.—σεῖο = σοῦ.—λήσομαι, μέλλ. τοῦ (ἐπι)λανθάνομαι = λησμονῶ.—κλῦθι, προστ. τοῦ κλύω εἰσακούω.

Στ. 5 - 10. πότνια σεβαστή.—ῥαδινῆς χερσὶν (δοτ. ὄργ.)· ῥαδινῆς εὐλύγιστος, λεπτοφυής, κομψός.—τροχοειδῆς στρογγυλός.—ἀπειρεσίη κυκλική.—ἄμβρόσιος θεῖος.—γήθησε, τοῦ γηθέω χαίρω.—ἢ ἄλς (γεν. τῆς ἄλδος) ἡ θάλασσα, (ἐνῶ ὁ ἄλς τὸ ἄλάτι).—πολιὸς ὑπόλευκος.

β) Στ. 1. Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος. 'Ο Ἀπόλλων καὶ ἡ "Αρτεμις ἡσαν δίδυμα τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. "Οπως ὁ Ἀπόλλων εἴναι ὁ Φοῖβος (ὁ λάμπων), οὕτω καὶ ἡ ἀδελφή του, εἴναι ἡ Φοίβη (ἡ λάμπουσα). Συμβολίζουν τὸ οὐράνιον φῶς, ὃ μὲν ἀδελφὸς ὡς ἥλιος, αὐτὴ δὲ ὡς σελήνη. Διὰ τὴν γέννησίν των μυθολογεῖται, δτι ἡ Λητὼ καταληφθεῖσα ὑπὸ ᾳδίνων ἤλθεν εἰς Δῆλον καὶ κρατηθεῖσα ἀπὸ τὸν ιερὸν φοίνικα ἐγέννησε τὰ δύο τέκνα τῆς παρὰ τὴν στρογγύλην λίμνην, ΒΑ τοῦ ἐν Δήλῳ ιεροῦ.

'Ο Ἀπόλλων ἔθεωρεῖτο προστάτης τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς (κιθαρῳδός, Μουσηγέτης.). Διὰ τοῦτο ἐδῶ ὁ ποιητὴς ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειάν του.

Στ. 5. Φοῖβε· ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος σημαῖνον τὸν λάμποντα, τὸν φωτεινὸν (ἐκ τοῦ φάσις, φάσις, φῶς).

Στ. 8. Δῆλος ἀπειρεσίη· ὀνομάζεται ἀπειρεσίη, ὡς μὴ ἔχουσα πέρατα, διότι εἴναι κυκλική.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

14 (2). I. Οὐδὲν φίλτερον πάτρης.

α) Στ. 1 - 6. Εύρώτα (γενικὴ δωρ.).—δονακοτρόφος ὁ τρέφων

δόνακας (καλάμους). — ἔφίλευν (ἴων) = ἔφίλουν . φιλέω φιλοξενῶ . — ἐπέρχομαι ἐπισκέπτομαι . — οὔτις μοι τέρψις ... ἐκείνων (γεν . ύποκειμ .) καθόλου δὲν μὲ ἔτερον αἱ περιποίησις ἐκεῖναι . — οὔτως φίλτερον τόσον πολὺ ἀγαπητόν . — ἀρ(α) ἀληθῶς λοιπόν .

β) Στ. 1. ἥλθον ... ἀγλαὸν ἀστοῦ . Κατὰ τὸν πλάνητα βίον τοῦ ἔξορί- στου ὁ Θέογνις περιῆλθε πολλοὺς τόπους : (ἐδῶ ἀναφέρει τὴν Σικελίαν , τὴν Εὔβοιαν , τὴν Σπάρτην). Εἶδεν ἐκεῖ ὡραῖα καὶ εὐχάριστα πράγματα , εὗρε φιλοξενίαν κτλ . 'Αλλ' ὅμως ἡ ψυχή του ἐπέτα πρὸς τὴν πατρίδα του .

'Ο Κάλβος ἐκφράζει παρόμοια συναισθήματα εἰς τὸν «Φιλόπατρον » , ὅταν λέγῃ διὰ τὴν πατρίδα του : « Ποτὲ δὲν σὲ λησμόνησα — ποτέ· καὶ ἡ τύχη μ' ἔρωψε — μακρὰν ἀπὸ σέ· μὲ εἰδε — τὸ πέμπτον τοῦ αἰῶνος — εἰς ἔντα ἔθην . — 'Αλλὰ εντυχής ἡ δύστηνος — δταν τὸ φῶς ἐπλούτει — τὰ βουνά καὶ τὰ κύματα — σὲ ἐμπρός τῶν δφθαλμῶν μου — πάντοτε εἰχον ... » « εἰναι γλυκὺς δ θάρατος — μόνον δταν κοιμώμεθα — εἰς τὴν πατρίδα » Πρβλ . καὶ 'Οδυσσείας 1 , 27 : « οὕτοι ἔγωγε ἡς γαῖης δύναμαι γλυκε- ρώτερον ἄλλο ιδέσθαι » .

15 (3). II. "Ην δὲ κακοῖσι συμμίσγης ..."

α) Στ. 1 - 8. Ισθι , προστ. τοῦ οἰδα . — προσομιλῶ συναναστρέφο- μαι . — ἔχομαι κρατοῦμαι , προσκολλώμαι . — τὸν ἔοντα ὃν ἐκ φύσεως ἔχεις . — συντίθεμαι συνάπτω . — ἔπη δύσφημα βλασφημῶμαι . — ἔλπομαι ἐλπίζω , νομίζω . — ἔτυμος ἀληθής , σωστός .

β) Στ. 5. 'Ο κακὸς δὲν γεννᾶται κακός εἰναι ἡ θεωρία , καθ' ἥν ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου εἰναι χάρτης ἄγγραφος (tabula rasa). Τὸ περι- βάλλον θὰ ἐπιδράσῃ ἐπ' αὐτοῦ , διὰ νὰ γίνη κακὸς ἡ καλός . Κάτι παρό- μοιον εἶπεν ἀργότερον ὁ Σωκράτης : « οὐδεὶς ἑκὼν κακός » .

16 (4) III. 'Ο διπρόσωπος φίλος

α) Στ. 1 - 8. εἰ τις ἐπαινέσῃ · τὸ εἰ μὲ ύποτακτ. ποιητικὸν . — ὄσ- σον δρώης (αὐτὸν) ἐφ' δσον εύρισκεται ἐνώπιόν σου . — νοσφίζομαι ἀπομακρύνομαι (ἐκ τοῦ νόσφι χωριστά , μακράν) . — ἄλλη (τοπ .) εἰς ἄλλο μέρος . — ίησι , γ' ἐν . ύποτ. τοῦ ίημι ἐκβάλλω , ἀπολύω (: ίημι γλῶσσαν κακήν = κακολογῶ) . — τοι βεβαίως , ἀληθῶς . — ἔταιρος ἀνὴρ σύντροφος . — φίλος οὕτι μάλ' ἐσθλός (ἔστι) δὲν εἰναι διόλου

πολὺ καλὸς φίλος.—δις κ' εἴπη = δις ἀν εἴπη. — λώια (συγκρ. τοῦ ἀγαθός, ἐδῶ ἀνευ συγκρίσεως) εὐάρεστα.—γιγνώσκων, ἐναντ. μτχ.—βαρὺς ὁργὴν ἐπίμονος εἰς τὴν ὁργὴν του. — καὶ (ἐπιδοτ.) ἔστω καὶ.— φέρω ὑποφέρω, ἀνέχομαι.— ἀντὶ κασιγνήτου ὡς ἀδελφός.— φράζομαι σκέπτομαι.— ἔξοπίσω εἰς τὸ μέλλον.

β) Στ. 1. εἰς τις ἐπαινέσῃ σε· οἱ πρὸς κολακείαν ἐπαινοῦντες φίλοι δὲν εἰναι πιστοί, λέγει καὶ ὁ Ἰσοκράτης: «πιστοὺς ἥγον μὴ τοὺς ἄπαν δ τι ἀν λέγης η ποιῆς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀμαρταρομένοις ἐπιτιμῶντας» (Πρὸς Νικοκλέα, 28).

Στ. 6. φέρει· ἡ ἀνοχὴ τῆς ὁργῆς τοῦ φύλου εἰναι ὁ καλύτερος σωφρονισμός του. Καὶ ἐπὶ τούτου δ Ἰσοκράτης λέγει: «διμιητικὸς δ' ἔσει... μὴ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὁργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἀν ἀδίκως ὁργιζόμενοι τυγχάνωσιν, ἀλλὰ θυμουμένοις μὲν αὐτοῖς εἰκαν, πεπαυμένοις δὲ τῆς ὁργῆς ἐπιτλήτων» (Πρὸς Δημόνικον, 31).

17 (5). IV. Εἰλικρίνεια.

α) Στ. 1 - 6. στέργω ἀγαπῶ. — νόον δ' ἔχε (ἐνν. ἄλλον) καὶ φρένας ἄλλας καὶ ἄλλα νὰ σκέπτεσαι μὲ τὸν νοῦν σου.—πιστός, ἐδῶ: εἰλικρινής. — καθαρὸς ἄδολος. — θέμενος ἐπιδεικνύων. — ἀποειπών, τοῦ ἀπόφημι διακηρύττω διαρρήδην (λέγω κάτι καθαρὰ καὶ ξάστερα).— ἔχθαίρω μισῶ. — νεῖκος ἔρις, ἔχθρα.— ἀείρω ἐγείρω, σηκώνων.—ἀμφαδίην ἀναφανδόν, δημοσίᾳ.— δίχ' ἔχει νόον εἰναι φίσουλος.— μιῇ γλώσσῃ ἐνῷ ἔχει μίαν γλῶσσαν.— δειλὸς (ἐνν. ἔστι) φαῦλος, πρόστυχος.— βέλτερος προτιμότερος.— ὕν, ὑποθετικὴ μτχ.

β) Στ. 6. Κύρνε· ὅλαι αἱ συμβουλαι τῶν παρατιθεμένων ἀποσπασμάτων ἀπευθύνονται, ὡς ἐλέχθη εἰς τὸν νεαρὸν Κύρνον, τὸν Πολυπατήδην (βλ. ἀνωτέρω εἰς βιογρ. Θεόγνιδος).

18 (6). V. Σπάνιος ὁ πιστὸς φίλος.

α) Στ. 1 - 8. παῦρος ὀλίγος (parvus, paulus).— διμόρφονα θυμὸν τὴν αὐτὴν γνώμην, διμόλογον διάθεσιν.—τῶν ἀγαθῶν, τῶν κακῶν (οὐδ.). τῆς εὐτυχίας, τῆς δυστυχίας (τῶν φίλων).— οὐ χ' εὔροις = οὐκ ἀν εὔροις.— διζημαι ἀναζητῶ (ἥ μτχ. ὑποθ.).— ἐπὶ πάντας

ἀνθρώπους καθ' ὅλον τὸν κόσμον.—οὓς, ἀναφ. συμπερ.=ώστε τούς τους.—μή... ἄγοι νὰ μὴ ἥθελε περιλάβει (εἶναι δηλ. ὀλιγώτεροι ἀπὸ ὅσους ἡμπορεῖ νὰ περιλάβῃ ἔνα πλοῖον).—οἰσιν ἐπὶ γλώσσῃ (σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος) = ὡν ἐπὶ γλώσσῃ κτλ. — αἰσχρὸν χρῆμα ἔπι (ἀναστροφή) = ἐπὶ αἰσχρὸν χρῆμα.

β) Στ. 1. Πολυπατίδη· πατρωνυμικὸν ἐκ τοῦ Πολυπᾶις, -ίδος (πολυπάμων = πολυκτήμων).

Στ. 4. Ισον τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν μετέχειν. Πολλοὶ ἀνθρωποὶ συμμετέχουν μὲν τῆς εὐτυχίας τῶν φίλων των, δὲν συμμερίζονται δμως καὶ τὴν δυστυχίαν αὐτῶν, ἀλλὰ... «δ καλὸς δ φίλος στὴν ἀνάγκη φαίνεται».

'Αλλ' ἐνίστε τινὲς μετέχουν μὲν τῆς δυστυχίας τῶν ἄλλων, δχι δμως καὶ τῆς εὐτυχίας των, κινούμενοι ἐκ φθόνου.—Ο' Ισοκράτης συμβουλεύει νὰ ἐκλέγωμεν ὡς φίλους «μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦντας».

(Πρὸς Δημόνικον, 26).

10 (7). VI. Ἡ πενία.

Στ. 1 - 4. τοι βεβαίως.—θυμοφθόρος ὁ κατατρώγων τὴν καρδίαν, ὁ καταστρεπτικός.—ἀχρημοσύνη στέρησις, ἔλλειψις.—οὐλόμενος (μτχ. ἀόρ. β' τοῦ Θλλυματοῦ) κατηραμένος.—προσφέρω ὀνειδίζω.—τάλαντον ἡ ζυγαριὰ (τῆς τύχης).—ἐπιρρέπω κάμνω νὰ κλίνη.—ἄλλοτε ἄλλως, ἄλλοτε πρὸς τὰ ἐδῶ καὶ ἄλλοτε πρὸς τὰ ἐκεῖ.

20 (8). VII. Ἡ Ἐλπίς.

α) Στ. 1 - 10. ἄλλοι δέ, ἐνν. θεοί.—ἐκπρολιπόντες, ἐγκαταλιπόντες, (ἐνν. τοὺς ἀνθρώπους).—Οὕλυμπόνδε, εἰς τὸ ἔβαν: ἐπῆγαν εἰς τὸν "Ολυμπὸν.—φθίνω (καὶ φθίνομαι) ἐκλείπω σιγὰ σιγά, σβήνω.—θέμιστες νόμοι, δικαιοσύνη.—δφρα τις ζώει ἐν ὅσφι ζῆ κανείς.—εύσεβέω περὶ θεοὺς σέβομαι τοὺς θεούς.—Ἐλπίδα προσμενέτω (μεταφορ.) ἀς μένη πλησίον τῆς Ἐλπίδος, ἀς μὴ χάνη τὴν ἐλπίδα.—εὐχόμενος (χρον.) προσευχόμενος.—ἀγλαὸς θαυμαστός, ἔξαίρετος.—μηρία, δηλ. τῶν θυσιαζομένων ζώων.—πύματος τελευταῖος.

β) Στ. 1. Ἡ Ἐλπίς. Ο ποιητής προσωποποιῶν τὴν ἐλπίδα ἀναφέρεται εἰς τὸν γνωστὸν μῦθον τῆς Πανδώρας, ἡ ὁποίᾳ ἐστάλη ὑπὸ τοῦ

Διὸς διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, διότι εἶχον λάβει παρὰ τοῦ Προμηθέως τὸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κλαπέν πῦρ. Κατὰ τὸν μῦθον ἡ Πανδώρα κομίζουσα κεκλεισμένον πίθον πλήρη ἀγαθῶν ἔγινε δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἐπιμηθέως παρὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀδελφοῦ του Προμηθέως· ὅταν δὲ ἤνοιχθη ὁ πίθος, ἔφυγαν ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ ἐπέταξαν πρὸς τὸν οὐρανόν, πλὴν τῆς Ἐκπίδος, τὴν ὁποίαν ἐπρόλαβεν ὁ Ἐπιμηθεύς νὰ κλείσῃ ἐντὸς τοῦ πίθου. Αὕτη λοιπὸν ἀπέμεινε ἔκτοτε μόνη παρήγορος διὰ τοὺς ἀνθρώπους θεά. Προφανῶς ὁ ποιητὴς συνθέτων τοὺς στίχους του ἐν τῇ ἔξοριᾳ, ὑποδηλοῦ τὴν κατέχουσαν αὐτὸν ἐλπίδα τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν πατρίδα· ἦτο αὕτη τὸ μόνον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀπέμεινε.

Στ. 3. Πίστις, προσωποποιεῖ τὴν ἀμοιβαίαν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐμπιστοσύνην.

Στ. 4. Σωφροσύνη, προσωποποιεῖ τὴν μετριοπαθῆ φρόνησιν.—**Χάριτες**· δι’ αὐτῶν προσωποποιεῖ ὁ ποιητὴς τὰς ἡθικὰς ἀρετὰς τῶν ἀνθρώπων. Αἱ Χάριτες ἥσαν κατὰ τὴν μυθολογίαν τρεῖς ἀδελφαί, (Ἄγλαΐα, Εὐφροσύνη, Θαλία), ἡλιακαὶ θεότητες ἀντιπροσωπεύουσαι πᾶν τὸ ὡραῖον καὶ τὸ λαμπρὸν εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὴν ζωήν.

—*H προσωποποιεῖ αἵ τινα ποίησιν καὶ εἰς τὰς τέχνας εἶναι συχνή.* Ἀναφέρατε παραδείγματα.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Σιμωνίδης ὁ Κεῖος πλὴν τῶν ἔξοχῶν χορικῶν ποιημάτων του ἔγραψε καὶ ἐλεγείας καὶ ἐπιγράμματα. Ἀπὸ τὰς ἐλεγείας του ἐσώθη τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα, τὸ ὁποῖον περιέχει συμβουλὰς πρὸς νεανίαν. (Βλέπε εἰς τὸ τμῆμα τῆς «Χορικῆς ποιήσεως» βιογραφικὴν εἰσαγωγὴν περὶ τοῦ ποιητοῦ, σελ. 131).

21. Ὑποθῆκαι εἰς νέον.

α) **Στ. 1 - 6. χρῆμα πρᾶγμα.** — ἔμπεδος σταθερός, ἀναλλοίωτος. — **Χίος ἀνήρ**, δῆλος ὁ Ὀμηρος. — γενεὴ φύσις, ζωὴ. — **παῦρος** ὀλίγος. — **οὔσας** (γεν. οὔσατος) οὖς· οὔσαι δέχομαι = ἀκούω. — **ἔγκαττατιθεμαι στέρνοις** ἐναποθέτω εἰς τὴν καρδίαν μου.

Στ. 7 - 10. δφρα τις ἔχη ἐν ὅσῳ ἔχει. — **πολυνήρατος** περιπόθητος, πολυθέλγητρος. — **κοῦφος θυμὸς** ἐλαφρὸς νοῦς. — **ἀτέλεστος** ἀνεκτέλεστος, ἀπραγματοποίητος. — **πόλλα**· **ἀτέλεστα νοεῖ** συλλαμβά-

νει πολλὰ ἀπραγματοποίητα δινειρά.—έλπις πρόβλεψις.—φροντὶς σκέψις.—κάματος νόσος.

Στ. 1 - 14. *νήπιοι* ἀνόητοι.—*οῖς = οῦτοι, οῖς.*—ταύτη κεῖται νόδος σκέπτονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.—βιότου ποτὶ τέρμα ὡς πρὸς τὰ δρια τῆς ζωῆς.—*τλῆθι* (προστ. ἀχρήστου ρ., τοῦ δοπίου πρκ. τέτληκα, ἀδρ. ἔτλην) τόλμησον. *Ψυχῇ τλῆθι* δεῖξε τὴν ψυχικήν σου δύναμιν.—*χαριζόμενος* προσφέρων (εἰς τοὺς ἄλλους).—τῶν ἀγαθῶν (γεν. διαιρ. οὐδ.). ἀπὸ τὰ ἀγαθά σου.

β) **Στ. 2.** *Χίος* ἀνήρ λέγεται ὁ "Ομηρος, διότι ἡ Χίος ἐθεωρεῖτο πατρίς του (ἄν καὶ πολλὰ πόλεις ἐρίζουσι περὶ αὐτοῦ).

Στ. 3. *οἷη περ φύλλων γενεή· εἶναι στίγος ἐκ τῆς Ἰλιάδος Z, 146 (πρβλ. Μιμνέρμου «Ἡ νεότης» 7,1).*

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

"Ο Σιμωνίδης εἶναι κυρίως χορικὸς ποιητής, ἔγραψεν ὅμως καὶ πολλὰ ἐπιγράμματα μετ' ἔξαιρετικῆς τέχνης. (Βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμῆμα τῆς «Χορικῆς ποιήσεως», σελ. 131).

22 (1). *Εἰς τοὺς Μαραθωνομάχους Ἀθηναίους (490 π.Χ.).*

α) προμαχῶ τινος μάχομαι ὑπέρ τινος.—*χρυσοφόρος* φορτωμένος μὲν χρυσάρια.—*ἔστορεσαν* κετέβαλον, κατενίκησαν (τοῦ ἀχρήστ. στορέννυμι).

β) Χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐπιγράμματος εἶναι ἡ βραχυλογία καὶ ἡ ἐκφραστικὴ δύναμις. Δύο ἡ τέσσαρες τὸ πολὺ στίχοι εἶναι τὸ κανονικὸν καὶ σύνθημες μῆκος αὐτοῦ. Εἰς τὸ παρὸν ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης διὰ δύο στίχων ἐπέτυχε νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Μήδους, δηλῶν τὸν τόπον, τὸν τρόπον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα.

Λέγει *χρυσοφόρους* τοὺς Μήδους, διότι ἐφόρουν χρυσᾶ κοσμήματα (ψέλια, στρεπτοὺς κτλ.) κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν.

23 (2). *Εἰς Θερμοπύλας (480 π.Χ.).*

α) *τῆδε ἐδῶ, (δηλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας).—τέτορες δωρ. τύποις ἀντὶ τέσσαρες.*

β) Τὸ ἐπίγραμμα ᾧτο ἐπὶ στήλης στηθείσης ἐπὶ τόπου, ἀναφέρεται

δὲ εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ὀλίγων χιλιάδων Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι μετὰ τῶν τριακοσίων τοῦ Λεωνίδου κατέλαβον τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν διάβασιν τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ ἀνερχομένου εἰς τρία ἑκατομμύρια ἀνδρῶν. Μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἐφιάλτου παρέμειναν ἔκει οἱ τριακόσιοι Σπαρτιάται, διὰ τοὺς ὅποιους ἐγράφη τὸ κατωτέρω.

23 (3). Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις (480 π.Χ.)

α) (ξεῖν(ε)) = ξένε.—ἀγγέλλειν, ἀπαρέμφ. ἀντὶ προστακτικῆς = ἀγγελε.—τῆδε ἐδῶ (δῆλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας). — ῥῆμα ρητὴ διαταγή.

β) Ἡ ρητὴ διαταγή, ἡ ὅποια ἴσχυε πάντοτε διὰ τοὺς Σπαρτιάτας ἦτο τὸ νὰ μὴ ὑποχωροῦν ποτὲ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ πίπτουν μέχρις ἐνός. Τὸ πειθόμενοι δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναγκαστικότητος, ἀλλὰ τῆς ἀνεπιψυλάκτου καὶ ὀλοφύχου ἀποδοχῆς τῶν κελευσμάτων τῆς πατρίδος καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν πατροπαράδοτον νόμον. Τὸ ἐπίγραμμα εἰχεν ἀναγραφῆ ἐπὶ τοῦ τύμβου τῶν πεσόντων καὶ κατέστη περιώνυμον.

25 (4). Εἰς τοὺς πεσόντας μετὰ Λεωνίδου (480 π.Χ.).

α) εὐκλέας εὐκλεεῖς, ἐνδόξους (κτυρμ. εἰς τὸ ἐννοούμενον τούςδε, τούτους, οἵ...).—αἴα γῇ (ἄλλος τύπος τοῦ γαῖα).—κέκευθε (πρκ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ κεύθω) κρύπτει, καλύπτει. — σεῖο σοῦ. — εὐρύχορος εὐρύχωρος, μεγάλη. — πλείστων δὴ κλπ., ἡ σειρά: δεξάμενοι πολέμω σθένος πλείστων τόξων κλπ., ὑπομείναντες ἐν πολέμῳ τὴν δύναμιν κλπ.—Μηδείων Μηδικῶν, τῶν Μήδων.

β) Τοῦτο εἶναι ἄλλο ἐπίγραμμα ἀφιερωμένον εἰς τὸν Λεωνίδαν, ὡς ἀρχηγὸν τῶν 300. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 δίστιχα ἐλεγειαικά.

26 (5). Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμῖνι Κορινθίους (480 π.Χ.).

α) ναίω κατοικῶ. — ἄμ(ε) ἡμᾶς, δωρ. (ὄνομ. ἄμες). — ἔχει κατέχει, κρατεῖ. — ρυσάμεθα (ἀόρ. ἀναύξ.) τοῦ ρύομαι ὑπερασπίζω, σψίω.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εὐρέθη εἰς Ἀμπελάκιον τῆς Σαλαμῖνος. Ἀναφέρεται εἰς τὴν συμβολὴν τῶν Κορινθίων, οἱ ὅποιοι ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ἀδείμαντον διεκρίθησαν κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, παρὰ τὰς προηγουμένας διαφωνίας των πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Στ. 1. εὔσδρον, διὰ τὰ ἄφθονα ὕδατα τῆς Κορίνθου.

Στ. 2. Αἴαντος νᾶσος Σαλαμίς, διότι τῆς Σαλαμῖνος εἶχε βασιλεύσει κατά τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους ὁ Τελαμών, πατήρ τοῦ Αἴαντος.

Στ. 3. Φοινίσσας: ὡς γνωστόν, ὁ στόλος τῶν Περσῶν ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον Φοινικικός.

27 (6). Εἰς πεσόντας ἥρωας.

ἄσθεστον κλέος ἀκατάλυτον, ἀθάνατον δόξαν. — **περὶ...θέντες** (τμῆσις) πατρίδι περιβαλόντες τὴν πατρίδα. — **ἀμφιβάλλομαι** περιβάλλομαι. — **κυάνεον σκοτεινὸν** (ἡ ὅλη περιφρασίς: ἀπέθανον). — **σφ', σφέ, σφᾶς αὐτούς.** — **καθύπερθεν** (εἰς τὸ κυδαίνουσα) ἔνωθεν. — **κυδαίνω δοξάζω.** — ἀνάγω ἡγετῶν (έρμ. ὁδηγεῖ αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανούς). — **ἐκ δώματος** 'Αἰδεω ἐκ τοῦ "Αδου, ἐκ τοῦ κάτω κόσμου.

28 (7). Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πεσόντας ἥρωας.

ἐκ πάντων πρὸ πάντων. — **περιτίθημι** περιβάλλω (κυρίως ἐπὶ ἐνδυμάτων), ἐδῶ μεταφορικῶς: **περιτίθημι τῇ Ἑλλάδι ἐλευθερίην** ἐλευθερῶν τὴν Ἑλλάδα. — **χρῶμαί τινι ἔχω κάτι** — **εὐλογία ἐπαινος,** δόξα.

29 (8). Σκωπτικὸν εἰς Τιμοκρέοντα Ρόδιον.

α) **φαγὼν...πιών...**, αἱ μτχ. χρον. — **κακὰ λέγω** (τινὰ) κακολογῶ.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων **σκωπτικῶν**.³ Αναφέρεται εἰς τὸν ὄμότεχνον τοῦ Σιμωνίδου Τιμοκρέοντα, πρὸς τὸν ὅποῖον οὗτος εἶχε μεγάλην ἐχθρότητα. Ο Τιμοκρέων ἦτο ἀθλητὴς καὶ ἐφημίζετο διὰ τὴν πολυφαγίαν καὶ τὴν κακογλωσσίαν του.

30 (9). Εὐτράπελον ἀφιέρωμα.

α) **Σῶσος, Σωσώ,** ὀνόματα δύο ἀδελφῶν πιθανῶς. — **Σῶτερ** Ζεῦ. — **τόνδ'** ἀνέθηκαν, εἶναι ἄγνωστον τὸ ἀνάθημα.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι εὐπράπελον καὶ ἔχει ἴδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τὴν π α ρ ἡ χ η σ i n. Πιθανώτατα ὁ ποιητὴς εἰρωνεύεται τοὺς κάμνονας χρῆσιν τῆς παρηγήσεως καὶ ἐκεῖ, ὅπου δὲν ὑπάρχει λόγος.

347), ἐπιφανέστατος μαθητῆς τοῦ Σωκράτους, ἔδρυτῆς τῆς περιωνύμου φιλοσοφικῆς Σχολῆς, τῆς λεγομένης Ἀκαδημίας, συγγραφεὺς πλειστῶν φιλοσοφικῶν συγγραμμάτων, ἔγραψε καὶ ποιήματα. Ἀργότερον, ὅταν ἀφωνίαθη εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ὑπετίμησε τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς ἀπέβαλεν ἀπὸ τὴν ἴδαικήν «Πολιτεάν» του. Πάντως τὰ σωζόμενα ἐπιγράμματα τοῦ Πλάτωνος μαρτυροῦν θαυμαστὴν ποιητικότητα.

31 (1). **Εἰς τοὺς μακρὰν τῆς πατρίδος ἀπαχθέντας Ἐρετριεῖς.**

α) ἄγχι πλησίον.—**Σοῦσα**, πρωτ. τῆς Περσίας.—**ὅσσον**, ἐπίρρ.—**ἀφ'** ἡμετέρης (γῆς) μακρὰν τῆς πατρίδος μας.

β) Ὁ Δᾶτις καὶ ὁ Ἀρταφέρνης, μετὰ τὴν ἀλωσιν τῆς Ἐρετρίας (490) π.Χ., ἀπέστειλκαν εἰς τὸν Δαρεῖον δεσμίους τοὺς συλληφθέντας Ἐρετριεῖς, οὗτος δὲ κατώκισεν αὐτοὺς ἐν θέσει τῆς Κισσίας, παρὰ τὰ Σοῦσα, ἡ ὁποία ἐκαλεῖτο Ἀρδέρικκα. Εἰς τούτους εἶναι ἀφιερωμένον τὸ ἐπίγραμμα, διερμηνεῦον τὴν πανελλήνιον συγκίνησιν διὰ τὸν ἐκπατρισμὸν τοσούτων ἐλευθέρων Ἑλήνων.

32 (2). **Εἰς φίλον του οὐρανοδίφην.**

α) **ἀστήρ**, κτυρμ.—ἐν ζωοῖσιν μεταξὺ τῶν ζώντων.—**Ἐῶος** Ἐωσφόρος (Αὔγερινός).—ἐν φθιμένοις μεταξὺ τῶν νεκρῶν.

β) Ὡς γνωστὸν ἡ Ἀφροδίτη, πλανήτης τοῦ ἥλιου μας συστήματος, ἀνατέλλει ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἥλιου καὶ τότε λέγεται **Ἐωσφόρος** (κοιν. Αὔγερινός), δύει δὲ ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἥλιου καὶ λέγεται **Ἐσπερος** (κοιν. Ἀποσπερίτης).

—Προσέξατε τὴν παρομοίωσιν καὶ τὴν ἀντίθεσιν, ἡ ὁποία ἐνυπάρχει εἰς τοὺς δύο στίχους, νοήματος πρὸς νόημα καὶ λέξεως πρὸς λέξιν.

33 (3) **Εἰς Σαπφώ.**

α) **δλιγώρωας** ἀπροσέκτως, ἀπερισκέπτως (δλιγωρῶ).—ἡνίδε ἰδού.

β) Βλέπε περὶ τῆς Σαπφοῦς εἰς τὸ τμῆμα τῆς «Μελικῆς ποιήσεως» (σελ. 121) καὶ περὶ τῶν Μουσῶν εἰς σελ. 93.

34 (4). **Εἰς ἀπολέσαντα χρυσὸν καὶ εὑρόντα βρόχον.**

α) **βρόχος** θηλειά.—ὁ χρυσὸν κλπ., ἡ σειρά: ὁ οὐχ εὑρὼν τὸν χρυσόν, δν λίπεν, ἦψε βρόχον, δν εὑρε·—ἦψεν τοῦ ἀπτω, ἐδῶ = ἐξάπτω, ἀναρτῶ, κρεμῶ διὰ ν' ἀπαγχονισθῶ.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

‘Ο Θουκυδίδης (470 - 395 π.Χ.), ὁ μέγιστος ἱστορικὸς τῶν αἰώνων, ἔγραψε τὸ κατωτέρω ἐπίγραμμα, ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἔξοχον τραγικὸν ποιητὴν Εὐριπίδην (485 - 407 π.Χ.) ἀποθανόντα ἐν Μακεδονίᾳ.

35. Εἰς Εὐριπίδην.

μνῆμα... Εὔρ., ἐνν. ἔστι.— Ἰσχω ἔχω, κρατῶ.— γῆ Μακεδῶν (περίφρασις) Μακεδονία.— τῇ (τοπ.) ἐκεῖ.— δέξατο ὑποκυμ. Εὐριπίδης (ἀντικ. τέρμα βίου).— Ελλάδος Ελλάς (ποιητική φράσις) τὸ κέντρον τῆς Ελλάδος, «ἡ καρδία τῆς Ελλάδος», δηλ. αἱ Αθῆναι.— μούσαις (δοτ. ὀργανική) διὰ τῆς ποιήσεως.

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

‘Ο Ἀνακρέων εἶναι κυρίως μελικὸς ποιητής, ἔγραψεν ὅμως καὶ ἐπιγράμματα, ἐκ τῶν ὅποιων σφέζεται τὸ κατωτέρω. (Βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμῆμα τῆς «Μελικῆς ποιήσεως», σελ. 125 - 126).

36. Η μυκωμένη βοῦς.

α) τὰν ἀγέλαν τὴν ἀγέλην.— πόρρω μακράν.— νέμω ὁδηγῷ εἰς βοσκήν.— βοίδιον, ὑποκορ. τοῦ βοῦς.— ἔμπνους δ ἔχων πνοὴν, ζῶν.— συνεξελαύνω ὁδηγῷ καὶ ἄλλο τι (μαζὶ) πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, παρασύρω.

β) Μύρων· διάσημος Ἀθηναῖος γλύπτης, σύγχρονος τοῦ Φειδίου, ἐξ Ἑλευθερῶν (παρὰ τὰ σύνορα τῆς Αττικῆς καὶ Βοιωτίας). Περίφημα ἔργα του εἶναι δ δισκοβόλος καὶ ἡ μυκωμένη βοῦς, ἣτις εἶχε τόσην φυσικότητα, ὥστε, ως λέγεται, ἀκόμη καὶ μόσχος ἢτο δυνατὸν νὰ ἔξαπατηθῇ καὶ νὰ πλησιάσῃ διὰ νὰ θηλάσῃ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Φίλιππος δ Θεσσαλονικεὺς εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγραμματοποιός, ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Τιθερίου (14 - 17 μ.Χ.). “Ἐγραψεν ἐπιγράμματα ἴδια του καὶ συλλογὴν ἐπιγραμμάτων ἀρχαίων ποιητῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Στέφανος».

37. Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Ὀλύμπιον Δία.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο εἶναι περιώνυμον. ‘Ο μέγας Ἀθηναῖος γλύπτης Φειδίας (5ος π.Χ. αἰ.) εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀγαλματοποιὸς τῆς ἀρχαι-

τητος. Πλὴν τῶν ἄλλων, περίφημον ἔργον του εἶναι καὶ τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Διὸς τῆς Ὀλυμπίας, ἐν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου.

ΠΑΛΛΑΔΑΣ

Καὶ ὁ Παλλαδᾶς ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγραμματοποιὸς ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου (383 - 408 π.Χ.).

38. Συμβουλὴ πρὸς ὑπομονήν.

α) Εἰς τὸ ἐπίγρ. τοῦτο ὁ ποιητὴς λογοπαικτεῖ διὰ τῆς διπλῆς σημασίας τοῦ φέρω = 1) φέρω, ὁδηγῶ παρασύρω· 2) ὑποφέρω, ἀνέχομαι.— τὸ φέρον ἡ τύχη (ἡ ὅποια ὁδηγεῖ τὰ πάντα).— φέρε ὑπόμενε.— φέρου ἀφῆσε τὸν ἔαυτόν σου νὰ φέρεται, νὰ ὁδηγῆται (ὅπου θέλεις ἡ τύχη).— καὶ τὸ φέρον... καὶ παρὰ ταῦτα ἡ τύχη σὲ φέρει.

β) Πρβλ. τὸ περίφημον ποίημα τοῦ Κ. Χατζοπούλου: «Ἄσ τη βάρκα στὸ κῦμα, ὅπου θέλει νὰ τρέχῃ —ἄς ὁρίζῃ τὸ ἀέρι τιμόνι, πανί... ἀς τὸ φέρῃ ὅπου θέλει τὸ ἀέρι, ὅπου ξέρει τὸ ἀέρι» («Ἀπλοὶ τρόποι»).

—Εἶναι ὁρθὴ ἡ γνώμη, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει ν' ἀφήνεται ἔρμαιον τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, χωρὶς ν' ἀντιδρᾷ διὰ τῆς ιδίας βουλήσεως;

ΑΔΕΣΠΟΤΑ

39. Εἰς νεαρὰν παρθένον.

ῶρη παντοθαλῆς ἡ ἀνοιξις, ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὥποιαν ὅλα θάλλουν.— πρωτοφανῆς καλύκων ἡ πρώτη ἐμφανισθεῖσα κάλυξ τοῦ ἀνθοῦς, πρωτολούσοδο.— μέλλουσα γάμῳ μείγνυσθαι μελλόνυμφος.— ἐν φθιμένοις μεταξὺ τῶν νεκρῶν.

40. Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολύτεκνον Καλλικράτειαν.

ἔδρακόμην, τοῦ δέρκομαι = βλέπω.— ὁ σκίπων (καὶ σκήπων) βακτηρία (σκίμπτομαι = στηρίζομαι).— τρομερὸς ὁ τρέμων.

41. Εἰς ἄγαλμα Νιόβης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) ἐκ ζωῆς, ἐνν. οὕσης. ζωὸς ζωντανὸς (ἥμην ζωντανὴ καὶ οἱ θεοὶ μὲ ἔκαμον λίθον).— ἔμπαλιν ἀντιστρόφως.

β) 'Η Νιόβη ἡτο κόρη τοῦ Ταντάλου καὶ σύζυγος τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Ἀμφίονος. Κατὰ τὸν μῆθον ἡ Νιόβη ἀπέκτησεν δύο νιόντας καὶ δύο θυγατέρας, ἐπειδὴ δὲ ὑπερηφανεύθη διὰ τοῦτο καὶ ἐμυκτήριζε τὴν Λητώ, ὡς ἔχουσαν δύο μόνον τέκνα, ἐτιμωρήθη σκληρῶς· τὰ μὲν τέκνα τῆς κατετοξεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, αὐτὴ δὲ πλήρης πένθους ἐπανῆλθεν πλησίον τοῦ πατρός της εἰς τὸ Σίπυλον τῆς Φρυγίας, ὅπου ἀπελιθώθη ὑπὸ τῶν θεῶν, κλαίουσα καὶ ὡς λίθος ἀκόμη τὴν πικρὰν μοῖράν της. Ταύτην — λέγει τὸ ἐπίγραμμα — ἐπανέφερεν εἰς τὴν ζωὴν διὰ τοῦ ἔργου του ὁ Πραξιτέλης, εἰς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων γλυπτῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ Δ' π.Χ. αἰῶνος.

42. Εἰς ἄγαλμα Σατύρου ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) ὑποτρέχω ὑπεισδύω, χώνομαι.—ἀμφιχύνομαι χύνομαι ὀλόγυρα.

β) Σάτυροι ἡσαν κατώτεραι θεότητες, ἀκόλουθοι τοῦ Διονύσου, ἔξεπροσώπουν δὲ τὰς εὐθύμους διαθέσεις τῶν ἀνθρώπων. Τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Σατύρου ἡτο ἐν ἀπὸ τὰ ὥραιότερα ἔργα τοῦ Πραξιτέλους. Παρίστανε τὸν Σάτυρον ἐν ἀναπαυτικῇ στάσει στηριζόμενον ἐπὶ κορμοῦ δένδρου μὲν φορούσας ἀμεριμνησίας. Τὸν Σάτυρον τοῦτον οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν «περιβόητον». — Αντίγραφον αὐτοῦ σφύζεται εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Καπιτωλίου τῆς Ρώμης. Ὁραῖον ἐπίσης ἄγαλμα Σατύρου εὑρίσκεται ἐν Ἀθήναις, εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου.

43. Ἐπὶ ἀνδριάντος τοῦ Δημοσθένους.

α) γνώμη φρόνησις, φρόνημα.—"Αρης Μακεδῶν οἱ πολεμικοὶ Μακεδόνες (ἀντονομασία).

β) "Ο κορυφαῖος τῶν Ἑλλήνων ρητόρων Δημοσθένης ὁ Ἀθηναῖος, (384 - 322 π.Χ.), ὁ ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἀγωνισθεὶς μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς μακεδονικῆς κυριαρχίας, ηύτοκτόνησε πιῶν δηλητήριον ἐν Καλαυρείᾳ, ὅπου νῦν ὁ Πόρος, ἐντὸς τοῦ ἐκεῖ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος.

Οἱ Ἀθηναῖοι τὸ 280 π.Χ. ἐτίμησαν τὸν Δημοσθένη στήσαντες ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνδριάντα αὐτοῦ, ἔργον τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ Πολυεύκτου, εἰς τὸ βάθρον τοῦ ὅποιου ἡτο ἐπιγεγραμμένον τὸ περίφημον τοῦτο ἐπίγραμμα.

— Ποῖα τὰ εἴδη τῶν περιεχομένων ἐδῶ ἐπιγραμμάτων; Συγκρίνατε τα μὲν γνωστὰ ἐπιγράμματα τοῦ Σολωμοῦ καὶ ἄλλων νέων Ἑλλήνων ποιητῶν.

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ

‘Ο Ἀρχίλοχος (680 - 629 π.Χ.) ἐγεννήθη εἰς τὴν Πάρον. Ἐζῆσε βίον περιπετειώδη. Νέος ὡν μετέσχεν ἀποικίας ἐκπεμφθείσης ἐκ Πάρου εἰς Θάσον. Ἐκεῖ ἀτυχήσας εἰς πόλεμον ἐναντίον τῶν γειτόνων τῆς Θάσου Θρακῶν Σατῶν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του. Μετ' ὀλίγον μνηστευθεὶς τὴν Νεοβούλην, θυγατέρα τοῦ Παρίου Λυκάμβου, ἐγκαταλείπεται ὑπ' αὐτῆς. Τότε ὁ ποιητὴς γράφει τόσον λυσσώσεις ιάμβους ἐναντίον αὐτῆς καὶ τοῦ πατρός της, ὥστε, ὡς λέγεται, ἔφερεν εἰς ἀπόγνωσιν τὸν Λυκάμβην, ὃ δόποις μὴ δυνάμενος ν' ἀνέχθῃ τοὺς ὀνειδισμοὺς ἀπηγχονίσθη μετὰ τῶν θυγατέρων του.

Μετὰ τοῦτο ὁ Ἀρχίλοχος φεύγει ἐκ Πάρου. Ζῆται ταραχώδη βίον πλανώμενος καὶ θεραπεύων τὰς Μούσας ὡς ποιητὴς καὶ τὸν Ἀρην ὡς μισθοφόρος. Τέλος φονεύεται εἰς τινα μάχην πρὸς τοὺς Ναξίους.

Παρ' ὅλην τὴν δηκτικότητα καὶ τὴν ἐμπάθειαν τῶν στίχων του ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς δεύτερος "Ομηρος". Εἰς τὸ Βατικανὸν σύζεται ἀρχαία μαρμαρίνη κεφαλὴ μὲ δύο πρόσωπα, εἰκονίζοντα τὸν "Ομηρον καὶ τὸν Ἀρχίλοχον. Μετεχειρίσθη εἰς τὴν ποίησίν του πολλὰ μέτρα καὶ ἐποίησεν ἐλεγείας, ιάμβους, ὕμνους πρὸς τοὺς θεοὺς κ.ἄ. Ἀτυχῶς μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα τούτων διεσώθησαν.

44 (1). Περιγραφὴ τῆς Θάσου.

α) ὥστε ὡσάν.— Ὄλη δάσος.— ἐπιστεφής κεκαλυμμένη, στεφανωμένη.— ἐφίμερος ποθήτος, θελκτικός.— ἐρατὸς ἀξιαγάπητος.

β) Σίρις (γεν. Σίριος), θ. 1) ποταμὸς ἐν Παιονίᾳ τῆς Μακεδονίας (παρὰ τὴν σημερινὴν Γουμένιτσαν), 2) ποταμὸς ἐν Ν. Ἰταλίᾳ.

‘Η περιγραφὴ αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν τραχεῖαν καὶ δρεινὴν Θάσον, ὅπου ὁ Ἀρχίλοχος εἶχε δοκιμάσει πολλὰς ἀπογοητεύσεις ὡς μισθοφόρος.

45 (2). Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἐγκόσμια.

οὖ μοι μέλει (οὐχὶ ἀπροσώπως, ὑποκυ. τὰ Γύγεω) = δὲν μὲ ἐνδιαφέρουν.— τὰ Γύγεω (συνίζ.) τὰ πράγματα τοῦ Γύγου, ὁ πλοῦτος τοῦ Γύγου. Γύγης, βασιλεὺς τῶν Λυδῶν, παροιμιώδης διὰ τὸν πλοῦτον του.— εἶλέ με μὲ κατέλαβε (προσωποποιία).— πω ποτέ.— ζῆλος

ζηλοτυπία, φθόνος.—άγαιομαι θαυμάζω, ζηλεύω.—θεῶν ἔργα τὰ δημιουργήματα τῶν θεῶν, τὰ θεῖα μεγαλουργήματα.—έρέω (ἰων.): ἔράω = ἐπιθυμῶ.—ἀπόπροθεν πολὺ μακράν.—ἔμῶν δφθαλμῶν τῶν βλέψεων, ἐπιδιώξεών μου.

46 (3). Ἡ μεγαλαυχία.

α) φιλέω (συνίζ.) ἀγαπῶ.—μέγας, ἐδῶ = ὑψηλὸς, ὅγκωδης.—διαπλίσσομαι (δωρ. πλιξ = βῆμα) βηματίζω μὲ μεγάλα βήματα, μεταφορικῶς: μεγαλυχῶ.—γαῦρος κομπάζων, ὑπεροπτικός.—βοστρύχοισι, δοτ. τῆς αἰτ.—ὑποξυράομαι μισοξυρίζομαι: οἱ σχετικῶς νέοι τὴν ἡλικίαν πολεμισταὶ ἀφηγον πώγωνα, διὰ νὰ φαίνωνται ἀγριώτεροι.—εἴη μοι τὸ κατ' ἐμὲ ἄς εἶναι.—σμικρός, δηλ. κατὰ τὸ ἀνάστημα.—περὶ κνήμας ἵδειν ὡς πρὸς τὰς κνήμας.—ροικός κυρτός, στρεβλός (ροικοσκελής: στραβοπόδης).—ἀσφαλέως, συνίζ.—πλέος πλήρης.—καρδίη (μεταφ.) τόλμη, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν «έχει καρδιά: εἶναι γενναῖος».

β) Τὸ ποίημα εἶναι τροχαϊκόν. Τὸ μέτρον τοῦτο ἥτο πρὸ τοῦ Ἀρχιλόχου ἐν χρήσει εἰς τὰ δημώδη ἄσματα, πρῶτος δὲ ὁ Ἀρχ. τὸ εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἔντεχνον ποίησιν, μεταχειρισθεὶς αὐτὸ το κυρίως εἰς τὰ σκωπτικὰ καὶ συμποτικὰ ἄσματα. Χρῆσιν αὐτοῦ ἔκαμε καὶ ὁ Σόλων.

47 (4). Ἐκ θεῶν τὰ πάντα.

α) Στ. 1 - 5. τίθημι ἀναθέτω, ἐμπιστεύομαι.—έκ κακῶν (οὐδ.) ἀπὸ τὴν δυστυχίαν.—δρθῶ ἀνορθώνω, ἐγέιρω.—μάλ' εὗ βεβηκότας ἐνῷ ἵσταντο ἀσφαλῶς.—κλίνω καταρρίπτω.—καὶ πλανᾶται, ἐνν. ὑποκ. ὁ ἀνήρ.—χρήμη ἔλειψις, στέρησις (ἢ δοτ. τῆς αἰτίας).—βίου τῶν πρὸς τὸ ζῆν.—παρήροος νόου ἔξω φρενῶν, χαλαρωμένος κατὰ τὸν νοῦν (ἐκ τοῦ παρα-είρω).

β) Στ. 5. βίου χρήμη πλανᾶται· ὁ ποιητὴς ὑποδηλοὶ τὰς πλήρεις στερήσεων περιλανήσεις τοῦ ἰδίου.—παρήροος ἐλέγετο κυρίως ὁ ἕππος ὁ προσηρτημένος εἰς τὰ πλάγια, διότι ἐκτὸς τῶν δύο ἕππων τῶν ἔξευγμένων ὑπῆρχε συνήθως καὶ τρίτος, ἀναπληρωματικός. Ὁ πρόσθετος οὗτος ἐδένετο μὲ παρηροίας (χαλαρωμένα λωρία) παραλλήλως πρὸς τοὺς δύο ἄλλους· ἥτο δηλ. ἔξω τοῦ ζυγοῦ, χωρὶς νὰ σύρῃ βάρος. 'Εδῶ κατὰ μεταφοράν λέγεται παρήροος ὁ χαλαρωμένος νοῦς (δι' ἀνθρωπον, ὁ ὄποιος ἔχει χαλαρώνει τὸν νοῦν του ἀπὸ τὰς δυστυχίας).

48 (5) Θάρρος εἰς τὰς δοκιμασίας.

α) θυμὸς ψυχῆς. — ἀμήχανος ἀνυπόφορος. — κῆδος, φροντίς, θλῖψις. — κυκῶμαι συνταράσσομαι, στενοχωροῦμαι. — ἀναδύομαι ὅρθωνομαι, ἐγείρομαι. — δυσμενῆς ἐχθρός. — ἀλέξομαι ὑπερασπίζομαι. — προσβάλλω στέρνον στρέφω τὸ στῆθός μου ἐναντίον (τῶν ἐχθρῶν). — αἱ δοκοὶ αἱ προσδοκίαι, αἱ ἐνέδραι. — ἀμφάδην ἀναφανδόν, φανερά. — χαρτὸς ὁ προξενῶν χαράν· ἐπὶ χαρτοῖσιν (οὐδ.). εἰς τὰς εὔτυχίας. — ἀσχαλάω (καὶ ἀσχάλλω) λυποῦμαι, θλίβομαι. — μὴ λίην (λίαν), ἀνήκει ἀπὸ κοινοῦ καὶ εἰς τὰς δύο προτ. — ρύθμὸς ρυθμὸς (= ποῖος ρυθμὸς κυθερνῷ τὰ ἀνθρώπινα).

β) Καὶ ἐδῶ ὄμιλεῖ ἐξ ἴδιας ἐμπειρίας ὁ πολλὰ παθῶν ποιητής.

—Ποῖος ὁ ρυθμὸς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων κατὰ τὸν ποιητήν;

49 (6). Τὰ πάντα πιθανά.

α) χρήματα πράγματα. — ἀελπτον ἀνέλπιστον, ἀπροσδόκητον. — ἀπώμοτον ἀπίστευτον, ἐκεῖνο τὸ ὄποιον βεβαιοῦμεν ἐνόρκως ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ (οὐδ' ἀπώμοτον οὕτε ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ ὀρκισθῇ ὅτι εἶναι ἀδύνατον). — ἔθηκε ἔκαμε, ἔφερε. — λυγρὸς ὀλέθριος, τρομερός. — ἐκ δὲ τοῦ ἀπὸ τότε. — κάπιελπτα (καὶ ἐπίελπτα) ἐλπιστά, πιστευτά. — εἰσορῶν δι' ὅσα βλέπει. — ἀνταμείβομαι ἀνταλάσσω. — νομὸς τόπος διαμονῆς. — ἐνάλιος θαλάσσιος (ἐν τῇ ἀλὶ). — δελφοῖσιν, ἔμμεσον ἀντικ. τοῦ ἀνταμείψωνται. — σφιν, δηλ. εἰς τὰ θηρία. — τοῖσι δ' ἡδὺ ἦν ὅρος εἰς τὰ ὄποια (θηρία) ὅμως προηγουμένως ἥτο εὐχάριστος ἡ διαμονὴ εἰς τὸ ὅρος.

β) Στ. 3. ἐκ μεσημβρίης ἔθηκε νύκτα· προφανῶς ὄμιλεῖ δι' ἔκλειψιν τοῦ ἥλιου, τὴν ὄποιαν οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν ως προμηνύουσαν συμφοράν· ἵσως πρόκειται διὰ τὴν ἐπισυμβάσαν κατὰ τὴν 5 Ἀπριλίου 648 π.Χ., ὁρατὴν εἰς Πάρον καὶ εἰς Θάσον.

Στ. 6-9. Τὸ νόγμα εἶναι: ἀς μὴ ἀπορήσῃ κανεὶς δι' ὅτιδήποτε βλέπει, μήτε ἀκόμη ἐν ἴδῃ τὰ θηρία ν' ἀνταλάσσουν τόπον διαμονῆς μὲ τὰ δελφίνια καὶ ἀγαπήσουν καλύτερα τὴν θάλασσαν ως κατοικίαν των, ἐνῷ προηγουμένως ηγχαριστοῦντο νὰ μένουν εἰς τὰ βουνά. Καὶ τὸ νεώτερον δημοτικὸν τραγούδι λέγει: «Ποιὸς εἰδε γάρια στὸ βουνὸν καὶ θάλασσα σπαρμένη», ως τὸ μέγιστον ἀπίθανον.

(Περὶ τοῦ Σόλωνος ὡς ποιητοῦ βλέπε εἰς σελ. 88.)

α'. τρίμετρα λαμβικά.

50 (1). Ὁ σκοπὸς τῆς νομοθεσίας του.

α) Στ. 1-12, τῶν οὖνεκα (ῶν εἶνεκα) ἔνεκα τῶν ὁποίων.—**συν-**
άγω 1) συναθροίζω, συγκαλῶ, 2) συνδιαλλάττω, συμφιλιῶ. — **τυχεῖν**
 (ύποκ. ἔγώ, ταυτοπρ.) = ἐπιτυχεῖν. — παύομαι, ἐδῶ = ἀποσύρομαι
 τῆς ἔξουσίας· ἡ σειρὰ τῶν λέξ. : ἔγώ δὲ ἐπαυσάμην πρὶν τυ-
 χεῖν τί τούτων, τῶν (ῶν) οὖνεκα ξυνήγαγον δῆμον; ἡ ἔννοια :
 ἔγώ δὲ δὲν ἀπεσύρθην πρὶν ἐπιτύχω ὅλα ἔκεινα, χάριν τῶν ὁποίων ἐπε-
 δίωξα τὴν συνδιαλλαγὴν τοῦ λαοῦ). — **συμμαρτυροίη** ἀν δύναται μετ'
 ἐμοῦ νὰ μαρτυρήσῃ, ἀς μοῦ εἶναι μάρτυς. — **ἀριστα**, ἀναφέρ. εἰς τὸ
 συμμαρτυροίη ἄν. — ἐν δίκῃ χρόνου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου
 τοῦ χρόνου. Προσφυῶς ὁ χρόνος προσωποποιούμενος παρίσταται ὡς δι-
 καστής τῶν γεγενημένων. — **ἀνεῖλον** τοῦ ρ. **ἀναιρῶ** ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ
 (ύπονοεῖται ἡ **σεισάχθεια**). — **ὅρος** ὅριον· λιθίνη στήλη ἐστημένη εἰς
 τὰ ἐπυπόθηκα κτήματα, ἐν ἣ ἀνεγράφετο τὸ ὄνομα τοῦ δανειστοῦ καὶ τὸ
 ποσὸν τοῦ χρέους. — **πεπηγότας** (τοῦ ρ. **πήγυνμαι**) = ἐμπεπηγμένους
 οἱ ὁποῖοι εἶχον στηθῆ. — **πρόσθεν** δὲ δουλεύουσα ἐνῷ δὲ πρότερον
 ἦτο δούλη (διὰ τὰ χρέη καὶ τὰς ὑποθήκας). — **θεόκτιτος**
 (ώς κτισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος). — **ἀνάγω** ἐπανα-
 φέρω. — **πραθέντας** (παθ. ἀδρ. τοῦ ρ. **πιπράσκομαι**) οἱ ὁποῖοι ἐπω-
 λήθησαν. — **ἐκδίκιως** παρὰ τὸ ἴσχυον δίκαιον, ἀδίκως. — **χρειώ** ἀναγ-
 καίη ἀνάγκη ἐπιτακτική, ἀδυσώπητος· (ἡ ἀνάγκη αὕτη ἦτο ὁ κίνδυνος
 νὰ καταστοῦν δοῦλοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἔξοφλήσωσι τὰ χρέη). — **φεύγω**
 εἴμαι φυγάς. — **ἴημι** γλῶσσαν ὄμιλῶ γλῶσσαν. — **ώς** ἄν... **πλανωμέ-**
νους (ώς ἀν μὲ σημασίαν αἰτιολ.). = διότι ἐπλανῶντο.

Στ. 13-27. **ἐνθάδ'** αὐτοῦ καὶ ἐδῶ ἀκόμη (καὶ ἐν Ἀθήναις ἀκό-
 μη). — **ἀεικής** ἀπρεπής, ἐπονειδιστος. — **ἥθη** τρόποι, αὐθαιρεσίαι. — **τρο-**
μέομαι τρέμω, φοβοῦμαι. — **κράτει** νόμου διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἴσχύος
 τοῦ νόμου. — **συναρμόσας** ἀφοῦ ἐρρύθμισα, ἀφοῦ συνεδύασα. — **ἔρεξα**
 καὶ διῆλθον ἔπραξα καὶ ἔφερα εἰς πέρας. — **κακός** πένης, δημοκρα-
 τικός. — **ἄγαθδς** πλούσιος, II εὔγενής, ἀριστοκρατικός. — **εύθειαν** δίκην
 ἀρμόσας ἀμερόληπτον δικαιοσύνην καθιερώσας. — **κέντρον** βούκεντρον

έδω συμβολικῶς ἡ νομοθετικὴ ἔξουσία.—κακοφραδῆς κακόβουλος.—φιλοκτήμων πλεονέκτης.—κατέχω συγκρατῶ.—έθέλω ἀποδέχομαι.—έναντιοι οἱ ἀντίπαλοι (τοῦ δήμου).—ἄνδανε ὅσα ἦσαν ἀρεστά.—οὐτεροὶ (οἱ ἔτεροι) οἱ ἄλλοι, δηλ. οἱ δημοκρατ. —ἄντεροι (φράσαιντο) τοῖσιν ὅσα διενοοῦντο ἐναντίον ἐκείνων (τῶν εὐγενῶν).—χηρώ ἀποστερῶ, ἀπορφανίζω.—ἀλκὴ ἀνδρεία.—ἀλκήν ποιοῦμαι ἀμύνομαι.—πάντοθεν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν.—ώς, συνάπτεται μὲ τὸ λύκος. β) Στ. 16. βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας. Ο Σόλων ἐρύθμισε τὴν νομοθεσίαν του οὕτως, ὥστε ὁ ὑπὸ τῆς πολιτείας ἔξαναγκασμὸς τῶν πολιτῶν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς αὐτὴν ὑποχρεώσεών των νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης.

β'. τετράμετρα τροχαϊκά.

51 (2). Ἀφιλοκέρδεια.

α) Στ. 1-7. οὐκ ἔφυ δὲν ἐγεννήθη, δὲν ἐπλάσθη.—βαθύφρων συνετός.—βουλγεῖς νοήμων.—ἔσθιλά ἀγαθά, εὐτυχία.—διδόντος ἐνῷ ἔδιδε.—περιβαλῶν ἀν καὶ περιέκλεισε.—ἄγρα, ἐπὶ κυνηγῶν=θήραμα, ἐπὶ ἀλιέων = ἰγθύες καὶ κατὰ μεταφορὰν = πολιτικὴ ἔξουσία.—περιβαλῶν ἄγραν, ἐννοεῖται δικτύω, ἐκ τοῦ κατωτέρω «δίκτυον».—ἄγαμαι θαυμάζω, καταπλήσσομαι.—ἐπισπῶ ἀνασύρω.—θυμὸς θάρρος.—θ' ἀμαρτῇ ἀμα τε, συγχρόνως.—ἀποσφάλλομαι τινος ἀποβάλλω, χάνω τι.—κρατήσας ἐὰν ἐπεκράτουν, ἀν ἀπέκτων δύναμιν.—λαβῶν καὶ τυραννεύσας σχῆμα πρωθύ στερον.—μοῦνον μόνον.—δεδάρθαι (ἐκ τοῦ ἥθελον κεν,) παρακμ. μέσ. φων. τοῦ ρ. δέρω = ἐκδέρω (γδέρων).—ἀσκός, προληπτ. κατηγορμ. = νὰ ἐκδαρῶ καὶ τὸ δέρμα μου νὰ γίνη ἀσκός.—ἐπιτρίβομαι ἀφανίζομαι.—κάπιτετρῆφθαι γένος καὶ νὰ ἀφανισθῇ τὸ γένος μου (τὸ σόء μου). τὰ ἀπαρέμφ. δεδάρθαι καὶ ἐπιτετρῆφθαι μὲ κάποιαν ἀπόχρωσιν παραχωρήσεως (θὰ ἥθελα γιὰ μιὰ μέρα νὰ γίνω τύραννος κι' ὑστερχ ἀς μὲ ἔγδερναν ...).

Στ. 8 - 12. πατρίδος, ἐπίθ. εἰς τὸ γῆς=πατρικῆς γῆς.—ἀμείλιχος ἀμείλικτος, ἀδυσώπητος.—οὐ καθηψάμην δὲν ἥγγισα.—μιάνας μετοχὴ ὑστερόχρονος (ἀποτελεσματικὴ) ὥστε νὰ μάνω, νὰ κηλιδώσω.—αἰδεύμαι (αἰδοῦμαι) ἐντρέπομαι.—ῶδε οὕτω, διὰ τῆς στάσεως, ἦν ἐτήρησα.—δοκέω, συνίζης.—πλέον νικήσειν ὅτι θὰ ὑπερβάλω.—πάντας ἀνθρώπους, νόγον : τοὺς συνήθεις τύπους τῶν ἀνθρώπων.

β) Τὰ τετράμετρα τοῦ Σόλωνος ἀφήνουν ἐντύπωσιν ἀπομνημονευμάτων, γραφέντων μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἔξουσίας. Εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ὁ Σ. εἰσάγει κερδοσκόπον τινὰ συμπολίτην του μεμφόμενον αὐτὸν ὡς ἀνόητον, διότι δὲν ἔξεμεταλλεύθη τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ δύναμιν διὰ νὰ γίνη τύραννος καὶ πλούσιος.

ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ)

‘Ο Σημωνίδης ἥτο σχεδὸν σύγχρονος τοῦ Ἀρχιλόχου (περὶ τὸ 650 π.Χ.). Ἐγεννήθη εἰς τὴν Σάμον, ὁπόθεν ἦλθεν εἰς τὴν Ἀμοργὸν ὡς ἀρχηγὸς ἀποίκων. Ἐκ τούτου ἐπωνομάσθη Ἀμοργῖνος πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ Σιμωνίδου τοῦ Κείου. Πληροφορίαι περὶ τῆς ζωῆς του ἐλλείπουν. Ἐγραψεν ἴαμβους, διὰ τῶν ὅποιών ἐστατίρισεν ὡρισμένα πρόσωπα καὶ γενικώτερον διάφορα κοινωνικὰ ἐλαττώματα. Πάντως ἡ ποίησίς του ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς ἔχοντα καὶ νὰ δώσῃ συμβουλάς. Ἀπὸ τὰ ποιήματά του σφέζονται μόνον δλίγα μεμονωμένα ἀποσπάσματα. Τὸ μακρότερον τούτων εἶναι ἡ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν γυναικῶν σάτιρα.

52 (1). Ματαιότης τῶν ἀνθρωπίνων.

α) **Στ. 1 - 5.** τέλος ἡ ἔκβασις.—ἔχει κρατεῖ εἰς χειράς του.—βαρύκτυπος βαρύβροντος.—τίθημι κανονίζω.—ὄκη ὄπως.—νοῦς δὲ (Διός) αἱ βουλαὶ τοῦ Διός.—ἐπήμεροι ζώουσι ἐφήμεροι ζοῦν (οἱ ἀνθρωποι).—ἄ δὴ (= οἴα δὴ) = ὄπως δά, ὄπως πράγματι.—βοτὰ κτήην, ζῶα, ἐκ τοῦ βόσκω (= ὡς ζῶα ποὺ εἶναι πράγματι).—ὄκως ἔκτελευτήσει ποῖον τέλος ἐπιψυλάσσει.

Στ. 6 - 10. κάπιπειθείη (καὶ ἐπιπειθείη) καὶ ἡ πεποίθησις, ἡ πίστις.—ἀπρηκτον ἀπραγματοποίητον, ἀνέφικτον — δρμαίνω διαλογίζομαι, δνειρεύομαι.—μένουσιν περιμένουν.—ἡμέρην ἐλθεῖν νὰ ἔξημερώσῃ (διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ δνειρόν των).—ἐτέων περιτροπαὶ περιοδικοὶ κύκλοι τῶν ἐτῶν (πολλὰ ἔτη).—νέωτα ἐπίρ., κατὰ τὸ νέον ἔτος (νέον Φέτα).—φλύω είμαι κατάφορτος.

Στ. 11 - 19. φθάνει... λαβόν προφθάνει καὶ καταλαμβάνει.—ἄζηλος ἄζήλευτος.—τέρμα πραγματοποίησις τῶν δνείρων.—δεδμημένος, τοῦ δάμνημι = καταβάλλω.—“Ἄρει ὑπὸ τοῦ πολέμου.—ἡ λαῖλαψ ἡ θύελλα, ἡ καταιγίς.—κλονεύμενος (κλονούμενος), ἄνω

κάτω φερόμενος. — πορφυρῆς ἀλὸς τῆς κυμαῖνομένης θαλάσσης. — νώσωνται = νοήσωνται, εὗτ' ἂν νώσωνται εὐθὺς μόλις αἰσθανθοῦν. — ἡδὺ ζόειν τὴν γλυκύτητα τῆς ζωῆς. — ἀγχόνην ἄψαντο ἀπαγχονισθέντες ἀπέθανον. — δυστήνω μόρω δι' οἰκτροῦ θανάτου. — καύταγρετος (=καὶ + αὐτάγρετος) αὐθόρμητος, ἔκουσίως.

66. 119
Στ. 20 - 24. ἀπ' οὐδέν (ἐστιν) = οὐδὲν ἀπεστιν. — κήρυξ τοῦ θανάτου. — ἀνεπίφραστος ἀπροσδόκητος. — ἡ δύη ἡ δυστυχία. — πῆμα πάθημα, συμφορά. — πιθοίατο = πίθοιντο (οἱ βροτοί). — αἰκίζομαι (παθ.) βασανίζομαι. — ἐπ' ἀλγεσι κακοῖσ' ἔχοντες θυμὸν στρέφοντες διαρκῶς τὸν νοῦν μας εἰς τὰς ἐπιμόχθους φροντίδας.

β) Στ. 1. βαρύκτυπος· δ "Ομηρος λέγει «έριγδουπος»· κοσμητικὸν ἐπίθετον τοῦ ἔζαπολύοντος τὴν βροντὴν καὶ τὸν κεραυνὸν Διός.

Στ. 8. ἑτέων περιτροπάς· πρβλ. τὸ τῆς Ὀδυσσ. α, 6: «περιπλομένων ἐνιαυτῶν».

— Πῶς βλέπει τὴν ζωὴν ὁ ἀπαισιόδοξος ποιητής; Διατὸι οἱ ἀνθρώποι θὰ ἴσαν δλιγάτερον δυστυχεῖς, ἐάν ἐπειθοντο εἰς αὐτόν; (εἰ δὲ μοι πιθοίατο, στ. 22). — Πρβλ. «Ὑποθήκας εἰς ἑαυτὸν» Σόλωνος (σελ. 24).

53 (2). Χαρακτῆρες γυναικῶν.

α) Στ. 1 - 6. χωρὶς χωριστὰ διὰ καθεμίαν, ποικιλοτρόπως. — νόος χαρακτήρ. — τὰ πρῶτα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. — θυροῖς (ἐδῶ θηλ.). — τανύθριξ μακρότριχος, δρόστριχος. — πεφυρμένα τοῦ φύρω ἀνακατώνω. — είμα ἔνδυμα (ἔννυμι, Φέσ-νυμι). — κοπρίη κοπριά, ἀκαθαρσία. — ήμαι κάθημαι. — πιαίνομαι παχύνομαι (γίνομαι παχύς).

Στ. 7 - 11. ἀλιτρὸς πανοῦργος. — ἔθηκε ἔκαμε. — ἔδρις (ιος) γνώστης, ἔμπειρος (ἐκ τοῦ οἴδα). — μιν αὐτὴν (ἀντικ. τοῦ λέληθε). — τὸ μὲν, δηλαδὴ τὸ ἀμεινον (τὸ καλόν). — εἶπε, γνωμ. ἀόρ. — τὸ δὲ ἐσθλὸν = τὸ δὲ κακὸν εἶπεν ἐσθλὸν (ως διεστραμμένη). — δργὴ τρόπος, (ψυχικὴ) διάθεσις.

Στ. 12 - 26. ἡ δύη ἐν φρεσὶν νοεῖ ἡ ὅποια εἶναι δίβουλος, δίγνωμος. — τὴν μὲν ἡμέρην μίαν μὲν ἡμέραν. — γέγηθα (πρκμ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ γηθέω) χαίρω. — τὴν δὲ ἀλλην δὲ ἡμέραν. — οὐκ ἀνε-

κτός (θηλ.) δὲν ὑποφέρεται. — οὔτε ἀσσον ἐλθεῖν οὔτε νὰ τὴν πλη-
σιάσῃ κανεὶς (ἀσσον, συγκρ. τοῦ ἄγχι=πλησίον). — ἀπλητον πρᾶγμα
ἀπροσπέλαστον. — ἀμείλιχος ἄγριος. — ἀποθύμιος ἀποκρουστικός. —
ἀτρεμῆς ἀκίνητος. — ἀπήμων ἀβλαβής. — βαρύκτυπος βαρύβροντος,
θορυβώδης. — φορευμένη, τοῦ φέρομαι φέρομαι ἐδῶ καὶ ἔκει.

Στ. 27 - 38. χαιτέεσσα ἡ ἔχουσα πλουσίαν χαίτην. — γείνομαι
γεννῶμαι: ἔγειναμην ἐγένηνησα (ἐνεργ.). — δούλια ἔργα ἐπίπονοι ἐρ-
γασίαι (βαρειές δουλιές). — δύη δυστυχία, στενοχωρία. — περιτρέ-
πω ἀποφεύγω. — ἡ μύλη ὁ μύλος, χειρόμυλος. — ἄρειεν, εὔκτ. τοῦ
αἴρω. — λοῦται ἀπο = ἀπολοῦται. ἀπολοῦμαι ρύπον λούομαι κα-
λὰ (καθαρίζω ἐντελῶς κάθε λέραν ἀπ' ἐπάνω μου). — φορῶ φέρω,
ἔχω. — χαίτη βαθεῖα, ἐδῶ = πλουσία κόμη, ἄρθρονα μαλλιά. — ἀνθε-
μον ἀνθος, λουλούδι. — σκιάζομαι καλύπτομαι, στεφανώνομαι. — ὃν
= οὖν ὅντως, ἀληθῶς. — τύραννος βασιλεύς. — σκηπτοῦχος ἄρχων,
μεγιστάν. — τοιούτοις (τρόποις) διὰ τὴν τοιαύτην φιλαρέσκειαν. —
ἄγλαΐζομαι καμαρών.

Στ. 39 - 45. τὴν ταύτην. — λαβών, ἐνν. ώς σύζυγον. — οἷος μό-
νος. — μῶμος μομφή, κατηγορία. — προσιζάνει ἀρμόζει. — κάπαξε-
ται (καὶ + ἐπαξέζεται) αὐξάνει, προάγεται. — βίος, δῆλ. ἐν τῷ οἰκῳ. —
φιλεῦντι = φιλοῦντι. — δόποις (γεν. πόσιος, δοτ. πόσει καὶ ιων.
πόσι) ὁ σύζυγος. — δόνομάκλυτος ἔξακουστός. — ἀριπρεπής περίβλε-
πτος. — ἀμφιδέδρομεν (ώς ἐνεστ.) περιβάλλει.

β) Τὸ σατιρικὸν τοῦτο ποίημα, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ποίηματα
τοῦ τοιούτου εἰδούς, δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ περιπαίξῃ, διὰ νὰ ἴκανοποιήσῃ
ἀπλῶς τὴν σκωπτικὴν διάθεσιν τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ θέλει νὰ ὑποδείξῃ τὰ
ἐλαττώματα, τὰ ὅποια πρέπει ν' ἀποφεύγουν αἱ γυναικεῖς. "Αλλωστε
καταλήγει ἔξυμνῶν τὴν καλὴν γυναικα, τὴν ὅποιαν παραβάλλει πρὸς μέ-
λισσαν. Χάριν ἀστεῖσμοῦ καὶ αἱ γυναικεῖς ἔψαλλον ὑπὸ τῷ ἔδιον πνεῦμα
σκωπτικὰ ἄσματα ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν, «τὰ ἐξ ἀμάξης» καλούμενα.
— Πιθανῶς τὸ ποίημα τοῦ Σημωνίδου εἶναι ἀπάντησις εἰς ἔκεινα.

— Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Σημωνίδου; Ἡ ὑπερ-
βολὴ εἰς τὴν σάτιραν ἐπιτρέπεται; μέχρι ποίου βαθμοῦ; καὶ ποῦ ἀπο-
βλέπει; Συγκρίνατε μὲ σατιρικὰ ποίηματα νέων Ἑλλήνων ποιητῶν
(Λασκαράτου, Σουρῆ κ.ά.).

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΛΚΑΙΟΣ

‘Ο Ἀλκαῖος ἐκ Μυτιλήνης τῆς Λέσβου (ἀκμάσας περὶ τὸ 610 π.Χ.) ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα τῆς πατρίδος του καὶ ἡγωνίσθη μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς ὑπὸ τοῦ δήμου ἐργατασταθείσης τυραννίδος τοῦ Μελάγχρου καὶ τοῦ διαδόχου Μυρσίου. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἀναλαβόντα τὴν ἀρχὴν βραδύτερον μετριοπαθῇ τύραννον Πιττακόν, ἐνα τῶν ἐπτὰ σοφῶν, ἐπολέμησε σφοδρῶς. Ἀποπειραθεὶς δὲ νὰ καταλύσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ δήμου καὶ ἀποτυχών ἀναγκάζεται νὰ ἐκπατρισθῇ καὶ νὰ ζῇσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη περιφερόμενος εἰς τὴν ξένην. Περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, τυχών γενναιοψύχου ἀμνηστείας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Πιττακοῦ.

Ἐγραψε ποιήματα ποικίλου περιεχομένου, στασιωτικὰ (δηλ. πολιτικά), συμποτικά, ἔρωτικά καὶ διαφόρους ὕμνους. Τὸν ποιητὴν τοῦτον ἐμμένθησαν οἱ ποιηταὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἰταλίας, ιδίως ὁ Ὁράτιος.

Ἄτυχῶς ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἀλκαίου μόνον ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Διάλεκτος αὐτοῦ εἶναι ἡ αἰολικὴ.

54 (1) Ἡ αἴθουσα τῶν ὅπλων.

α) μαρμαίρω ἀπαστράπτω.—παῖσα πᾶσα.—στέγα αἴθουσα.—κυνίη (= κυνέη) περικεφαλαία.—κάτ = κατὰ (εἰς τὸ νεύοισιν).—τῶν (= τῶν, ὧν) κατύπερθεν ἄνωθεν, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων.—ἴππιοι λόφοι λόφοι (φοῦντες) ἀπὸ οὐράνῳ (ἢ χαλίτην) ἵππων.—νεύοισιν (-ουσιν): κατα-νεύουσιν, κλίνουν πρὸς τὰ κάτω. — ἀγάλματα κοσμήματα (διὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνδρῶν). — χάλκιαι δὲ λάμπραι κνάμιδες = χαλκαῖ δὲ λαμπραὶ κνημῖδες (περικυνημῖδες). — κρύπτοισιν πασσάλοις = κρύπτουσι πασσάλους (εἶναι τοποθετημέναι γύρω ἀπὸ ξύλινα καρφιά ἐμπεπηγμένα εἰς τοὺς τοίχους): εἰς τὴν αἰολικὴν τὸ οἱ ἀντὶ ου. — τὸ ἄρκος ἀμυντήριον (ἄρκεω = ἀποχρούω). — ἴσχύρω (γεν.). — βέλευς (γενικὴ αἰολ.). βέλος βλῆμα. — νέω λίνω (γεν. τῆς ὄλης) ἀπὸ νέον λινὸν ὑφασμα. — κοίλος κοῖλος.

—κατ(ὰ)...βεβλημέναι τοποθετημέναι κάτω.—πάρ = παρά.—ζῶμα βραχεῖα περισκελίς.—ό κύπασσις μικρὸς χιτωνίσκος.—τῶν τούτων (τῶν προειρημένων).—έπειδη πρώτιστα ἀφοῦ τώρα πλέον.—ύπο δέσταμεν, οὐ πέστημεν ἀνελάβομεν.—ἔργον τόδε τοῦτον τὸν ἀγῶνα.

β) Τὸ ποίημα ἐγράφη εἰς τὰς παραμονὰς ἀγῶνος, ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ τελευταίου στίχου. Πρόκειται ἡ περὶ τοῦ πολέμου πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν ἀνάκτησιν τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ Σιγείου ἡ περὶ ἑτοιμαζομένου κινήματος πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ Μυρσίλου. Ὁπωσδήποτε, ἐπικειμένου τοῦ ἀγῶνος, ὁ ποιητὴς εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν διπλῶν του, διὰ νὰ τὰ ἀναλάβῃ. Εἰσερχόμενος δέ, ξεστατεῖ πρὸς στιγμήν, τὰ παρατηρεῖ μὲν ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ περιγράφει.

Στ. 6. Χαλκίδικαι* ἐκ Χαλκίδος, ὃπου ἐγίνετο κατεργασία τῶν μεταλλῶν καὶ δὴ τοῦ χαλκοῦ, δρυττομένου ἐκ τῶν παρὰ τὴν πόλιν χαλκωρυχείων, ἔξ οὗ λέγεται, ὅτι ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα ἡ πόλις.

—Προσέξατε τὴν ζωηρότητα τῆς περιγραφῆς καὶ τὰ κομητικὰ ἐπίθετα.

55 (2). Ἡ πόλις ἐν τρικυμίᾳ.

α) ἀσυνέτημι = ἀσυνετῶ δὲν ἐννοῶ.—στάσις ἐμφύλιος πόλεμος, ἐδῶ κατὰ μεταφορὰν = ἡ ταραχή, τὸ ἀνακάτωμα (τῶν ἀνέμων).—τὸ μὲν ἄλλο μὲν κῦμα.—ἄμμες ἥμετες.—όν (= ἀν) ἀνά.—νᾶι=νηὶ (δοτ. τοῦ ναῦς).—φόρημαι = φοροῦμαι φέρομαι ἐδῶ καὶ ἔκει.—μοχθέω ταλαιπωροῦμαι, ὑποφέρω. —χείμων τρικυμία.—πέρ - ἔχει περιέχει, σκεπάζει ὄλόγυρα.—δ ἄντλος, τὸ ὔδωρ (τὸ εἰσέρεον εἰς τὸ κῦτος τοῦ πλοίου).—ιστοπέδα = ιστοπέδη ὅπῃ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῶν πλοίων, εἰς τὴν ὅποιαν χώνεται ἡ βάσις τοῦ ιστοῦ (κοιν. τρύπα τοῦ καταρτιοῦ).—λαῖφος τὸ ιστίον.—πᾶν = πᾶν.—ζάδηλος (διάδηλος) διάτρητος, τελείως σχισμένος.—ἡ λάκις (γεν. -ιδος) ἡ σχισμή.—κατ' αὗτο εἰς αὐτό.—χόλαισι (χάλαισι - χαλῶσι) ἔχουν χαλαρωθῆ.—ἄγκυλα τὸ σχοινὶ (διὰ τοῦ ὅποιου εἶναι δεμέναι ἐπὶ τοῦ ιστοῦ αἱ κεραῖαι).

β) *Ο ποιητὴς γράφει τὸ ποίημά του, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ πόλις συνταράσσεται ὑπὸ τὸν τύραννον Μύρσιλον.

—Πῶς περιγράφει δ ποιητὴς τὴν τρικυμίαν ἐν τῇ θαλάσσῃ; Ποῖαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς περιγραφῆς; Τὶ ὑπονοεῖ δ ποιητής;

56 (3). Χαιρεκακία.

α) μεθύσθην = μεθυσθῆναι (ύποκμ. πάντας, δηλ. τοὺς ἐχθροὺς τῆς τυραννίδος). — τινὰ τινές, δηλ. οἱ μὴ εἰθισμένοι εἰς τὸ πίνειν. — καὶ πρὸς βίαν καὶ χωρὶς νὰ θέλουν, χωρὶς διάθεσιν (« καὶ μὲ τὸ στανιό »). — πώνειν πίνειν. — κάτθανε (=κατέθανε) ἀπέθανε.

β) Ὁ θάνατος τοῦ τυράννου Μυρσίλου καθιστᾶ τὸν Ἀλκαῖον ἔξαλλον ἐκ χαρᾶς. Εἰς τὸ ποίημα τοῦτο ἀντικατοπτρίζεται ὁ χαρακτὴρ τοῦ ποιητοῦ.

57 (4). Καταπολέμησις τοῦ χειμῶνος.

α) ὕει βρέχει.— δρανος οὐρανός.— πεπάγαισι (πεπήγασι) ἔχουν παγώσει, ἔχουν κρυσταλλώσει. — ὕδάτων ρόσαι τὰ ρεῖθρα τῶν ὕδάτων (τὰ τρεχούμενα νερά). — κάββαλλε κατάβαλλε (προστ.), καταπολέμησον. — ἐπὶ τίθεις (ἐπιτιθεῖς) ἐπιθέτων, θέτων ἐπὶ τῆς ἐστίας. — ἐν κέρναις (μτχ. ἐνεστ.) = ἐγκιρνάς ἀναμειγνύων (εἰς τὸν κρατῆρα). — μέλιχρος γλυκύς. — αὐτάρ δέ. — ή κόρσα οἱ κρόταφοι, ή κεφαλή. — ἀμφιβαλών, περιβαλών, τοποθετήσας περί...— γνόφαλλον προσκεφάλαιον.

β) Τὸν ὄλον θεωρεῖ ὁ ποιητὴς ὡς θερμαντικὸν κατὰ τὸν χειμῶνα. Εἰς ἄλλους στίχους του τὸν δέχεται ὡς δροσιστικὸν κατὰ τὸ θέρος καὶ ὡς παυσίλυπον φάρμακον καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς.

—Ποῖος δὲ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀλκαίου; Ποῖοι οἱ αἰολικοὶ τύποι καὶ πῶς ἀποδίδονται εἰς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον;

58 (5). Συμποσιακὸν ἄσμα.

α) λύχνος, πληθ. λύχνοι καὶ λύχνα, ἐδῶ συνεκδοχικῶς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ «λύχνων ἀφάς» = τὸ ἄναχμα τῶν λύχνων, τὴν ὥραν καθ' ἥν ἀνάπτονται οἱ λύχνοι, τὴν ἐσπέραν. — ὀδμένω ἀναμένω (ὸν - μένω, ἀν - μένω II ὀδμένω, ὀμμένω). — δάκτυλος ἐλαχίστη μονάς μήκους (0,018 μ.). — δάκτυλος ἀμέρα, «ἔνα δάκτυλο ἔχει ἀκόμα ή ἡμέρα μάκρος». — κάδ, κάτ=κατά. — κάδ ἀερρε (τμῆσις), τοῦ ρ. καταέρρω=καταβιβάζω. — κυλίχνα (ἡ), κυλίχνη (κύλιξ) ποτήριον (κυλίχναις, ἡ κατάληξις αἰς τῆς αἰτ. πληθ. ἀντὶ αἰς). — ἀίτα ἀγαπητέ μου. — ποικίλος στολισμένος (μὲ σκαλίσματα, «πλουμιστός»). — υἱος=υἱός. — λαθικάδης (λαθικηδής) ὁ φέρων τὴν λήθην τῶν φροντίδων, παυσίλυπος (ἐκ θέμ. τοῦ

ρ. λανθάνω λαθ- καὶ κῆδος = φροντίς). — ἔγχει : ἐνν. οἶνον ἐντὸς τῶν κρατήρων (τὸ ἀ σύνδετον δίδει ζωηρότητα). — κέρναις (κερανύνει) ἀναμειγνύων. — ἔνα καὶ δύο = ἔνα πρὸς δύο. — πλέαις (αἰτ. πληθ. ἀντὶ πλέας), προληπτ. κατηγοριμ. : ὥστε πλέας εἰναι=ώστε πληθηναι ὥστε νὰ εἰναι πλήρεις. — κάκ κεφάλας κατὰ κεφαλῆς, μέχρι κεφαλῆς, μέχρι στεφάνης. — ἀ δ' ἐτέρα ἡ δὲ ἐτέρα. — ὠθήτω ἀντὶ ὠθεῖτω (έρμ. : τὸ δὲ ἐν ποτήριον ἃς διαδέχεται τὸ ἄλλο ἀνευ διακοπῆς).

β) Στ. 3. Σεμέλη· θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Κάδμου, μήτηρ τοῦ Διονύσου.

Σ Α Π Φ Ω

‘Η Σαπφώ (627 - 567 π.Χ.) ἐγεννήθη ἔξ εὐγενοῦς οἰκογενείας εἰς τὴν Ἐρεσσὸν τῆς Λέσβου καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀλκαίου. Τὸ λεσβιακὸν ὄνομά της ἦτο Ψάπφα. ”Εἶησεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Σικελίαν, ἐπιστρέψασα δὲ εἰς τὴν Λέσβον ἐγκατέστησεν εἰς τὸν οἰκόν της μουσικὴν καὶ ποιητικὴν σχολήν. Εἰς αὐτὴν ἐσύχναζον πολλαὶ νεάνιδες, μετὰ τῶν ὅποιων ἡ Σαπφώ συνεδέθη δι’ ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἀγνῆς φιλίας.

‘Αλλ’ οἱ ἑλεύθεροι καὶ πνευματώδεις τρόποι της καὶ αἱ ποιητικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς γυναικείας ψυχῆς της ἔξενισαν τοὺς “Ιωνας καὶ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι ἀργότερον ἐπλασαν διαφόρους περὶ αὐτῆς θρύλους. ’Αναληθῶς ἐπίσης ἐλέγχθη, ὅτι κατόπιν ἀτυχοῦς ἔρωτος πρὸς τὸν περικαλλῆ νεανίαν Φάωνα ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς Λευκάδος. Τὸ βέβαιον εἴναι ὅτι ἡ Σαπφώ ἦτο σεβαστὴ εἰς τὴν πατρίδα της καὶ ἐθαυμάσθη διὰ τὸ ποιητικὸν ἔργον της. Οἱ ἀρχαῖοι θαυμασταὶ της ὀνομασταν αὐτὴν « δεκάτην μοῦσαν », « Πιερίαν μέλισσαν » καὶ « Λεσβίαν ἀηδόνα ». Τὰ ποιήματα τῆς Σαπφοῦς ἦσαν ὕμνοι, φύαι ἐρωτικῆς ὑποθέσεως καὶ ἐπιθαλάσσια, ὅλα εἰς αἰολικὴν διάλεκτον.

59 (1). Ὁδὴ εἰς τὴν Ἀφροδίτην.

α) Στ. 1 - 4. ποικιλόθρονος ὁ καθήμενος εἰς πεποικιλμένον, εἰς καταστόλιστον θρόνον. — δολόπλοκος (δολοπλόκος) πανοῦργος. — λίσσομαι ἵκετεύω. — ἄσσα (ἢ ἄσση) στενοχωρία, θλῦψις. — δνία (ἀνία), λύπη, βάσανον — δαμνάω 1) δαμάζω, 2) καταπονῶ, καταθλίβω.

Στ. 5 - 24. τυῖδ' (τῆδε) ἐδῶ. — αἱ ποτα (=εἴποτε) ἐὰν κάποτε, (ἐδῶ = ὄπως κάποτε). — κάτερωτα (καὶ ἐτέρωτα) καὶ ἄλλοτε. — ταῖς ἔμας αὔδως (γεν.). : ἡ αὔδω (τῆς αὔδως) αὔδη, φωνή. — ἀίοισα

(ἀίσουσα) ἀκούουσα.— πήλυι (τῆλε) ἀπὸ μακράν.— κλύω ἀκούω.— λίποισα = λιποῦσα.— ὑπασδεύξαισα ὑπόζεύξασα.— ὕκυς (ὕκυς) ταχύς.— στροῦθος στρουθίον, σπουργίτης.— δίννεντες (δινοῦντες) κινοῦντες.— περὶ ὑπέρ, ὑπεράνω.— ὕρανος οὐρανός.— αἴψα ταχέως.— ἔξικοντο ἔφθασκν εἰς τὸ τέρμα των.— τὺ σύ.— μάκαιρα (θηλ. τοῦ μάκαρ) μακαρία, πανευδιάμων.— ἥρε' (ἥρεο), τοῦ ἔρωτῶ.— δττι δ, τι, τί ;— δηῦτε (δὴ αὔτε), δττι δηῦτε τί λοιπὸν πάλιν.— κῶττι (καὶ δττι) καὶ τί ;— μαινόλας μαινόμενος, παράφορος.— Πείθω ἡ Πειθώ (ἡ θεραπαινὶς τῆς Ἀφροδίτης).— μαῖσαι· τὸ α' πρόσ. μαῖμαι (μαίομαι) ζωηρῶς ἐπιθυμῶ.— ἔς σὰν φιλότατα (= φιλότητα) εἰς τὴν ἀγάπην σου.— ἀδικήω = ἀδικέω (ὁ).— καὶ γάρ καὶ βεβαίως. αἱ = εἱ (βλ. καὶ στ. 5).— διώξει θὰ τρέχῃ ὅπισθέν σου, θὰ σὲ ἀκολουθῇ.— φίλει (φιλεῖ) ἀγαπᾷ.— κωύκ = καὶ + ούκ.

Στ. 26 - 28. λύω ἀπολυτρώνω (ἐκ γχλεπῶν μεριμνῶν).— ὄσσα δσα.— μοι, δοτ. χρ.— τέλεσαι = τελέσαι (ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἴμέρρει), ὑποκ. ἐνν. σέ.— ἴμέρρω (ἴμείρω) = ποθῶ.— αὔτα αὐτή.

β) Ἡ φδὴ αὕτη διεσώθη ὀλόκληρος ὑπὸ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασσέως (τεχνογράφου καὶ ἴστοριογράφου τοῦ α' π.Χ. αἰῶνος), ὁ ὄποιος περιέλαβεν αὐτὴν εἰς τὸ « Περὶ συνθέσεως ὄνομάτων » ἔργον του, ὃς δεῖγμα τέχνης καὶ ὑφους.

Στ. 2. δολόπλοκος· ώς ἐμπνέουσα δολοπλοκίας καὶ πλεκτάνας.

Στ. 10. στροῦθοι· τὰ στρουθία καὶ αἱ περιστεραὶ ἤσαν Ἱερὰ πτηνὰ τῆς Ἀφροδίτης.

Στ. 18. Ἐδῶ ἡ ποιήτρια παρουσιάζει αὐτὴν τὴν Ἀφροδίτην ὄμιλοῦσκν (διατὶ ἡ στροφὴ αὐτη τοῦ λόγου ;)

60 (2) Ἡ ξενιτέμενη φίλη.

α) **Στ. 1-5.** ἄπο ἀπό, μακράν.— τυῖδε (τῇ δε) ἐδῶ.— νῶν νοῦν· τυῖδε νῶν ἔχοισα (ἡ ξενιτέμενη φίλη μας Ἀριγνώτα) κατευθύνουσα τὰς σκέψεις της πρὸς τὰ ἐδῶ.— ώς (χρον.) ὅτε— πεδαζώω συζῶ· ώς πεδεζώμεν ὅταν ἔζυσαμε μαζί.— βεβάως βεβαίως, ἀσφαλῶς.— ἔχεν εἰχεν, ἔθεωρει.— ἵκελος (καὶ εἰκελος) ὅμοιος· τὸ ἵκελαν κτυρμ.— θέα = θεᾶ (ἐκ τοῦ ἵκελαν) = ὅμοιον πρὸς θεάν.— μόλπα (= μολπή) ἄσμα.— σᾶ δὲ μάλιστα ἔχαιρε μόλπα = εὔρισκε μεγίστην εὐχαρίστησιν εἰς τὸν ἰδικόν σου ἄσμα.

Στ. 6 - 11. νῦν δέ, ἀντίθεσις εἰς τὸ ώς πεδεζώομεν.—έμπρέπομαι (έμπρέπω) διαπρέπω, ξεχωρίζω.—**Λύδαι** = Λυδαί, αἱ ἐκ τῆς Λυδίας.—περρέχω (περιέχω) ὑπερρέχω.—έπισχω (ἐπέχω) διευθύνω.—θάλασσαν ἔπι ἡ τὴν ἀλμυρὰν θάλασσαν.—**ἴσως καὶ** ὅμοιώς, ὅπως καί.—(ἐπὶ) πολυανθέμοις ἀρούραις (αἰτ. πληθ.) πρὸς τὰς ἀνθισμένας ἐκτάσεις τῆς ξηρᾶς.

Στ. 12 - 14. ἔέρσα δρόσος.—**κάλα καλή,** χαρίεσσα (κτυρμ.).—**κέχυται** εἶναι χυμένη, διασκορπισμένη.—**τεθάλαισι** (τεθήλασι) θαλλουν.—**ἀπάπαλ** (= καὶ ἄπαλα) ἀπαλά.—**ἄνθρυσκον**, φυτὸν φέρον ἄνθος σκιαδωτὸν (ὅμοιον πρὸς τὸν ἄνηθον), ἀγριόχορτον.—**μελίλωτος**, εἶδος εὐάδους τριφυλλίου.—**ἀνθεμώδης** πολυανθής, ἀνθισμένος.

Στ. 15 - 17. **ζαφοίταισι** (ι) διαφοιτᾶ, περιφέρεται ἐδῶ (νοερῶς).—**ἐπιμνάσθεισα** ἐπιμνησθεῖσα.—**ἄγανος** πρᾶος, γλυκύς.—**ἄγάνας** **'Ατθίδος** ἐπειδὴ ἐνεθυμήθη τὴν γλυκεῖαν φίλην τῆς Ἀτθίδα.—**ἴμερος** (= ἴμερος) πόθος· **ἴμέρω λέπταν φρένα** μὲ πόθον εἰς τὴν λεπτήν, τὴν εὐαίσθητον ψυχήν τῆς.—**βόρηται** (= βαρεῖται) καταπιέζεται ὑπὸ τοῦ βάρους.—**τὸ κῆρος** (κέαρ), γεν. **κῆρος**, καρδία.—**ἄσα(η)** ἀνία, θλῖψις.

Στ. 18 - 20. **κῆθι** ἔκει.—**ἔλθην** (= ἔλθεῖν) ν' ἀπέλθωμεν.—**ἄμμε** (ἢ ἄμμι) ἥμιν, (εἰς τὸ βοϊ).—**δέξυ** δυνατά.—**τὰ δὲ ἀλλ'** αὐτὰ (δηλ. τὰς φωνὰς τῆς Ἀριγνώτας).—**γαρύω** (= γηρύω) φωνάζω, (ἢ γῆρυς = ἡ φωνή). **οὐ γαρύει** νῶν δὲν φωνάζει, δὲν διαβιβάζει εἰς ἥματς.—**νύξ πολύως** ἡ πολύωτος νύξ, ἡ νύξ μὲ τὰ πολλὰ δώτα, (ἢ ὅποια λόγω τῆς ἐπικρατούσης σιγῆς ἀκούει τὰ πάντα).—**δι' ἄλος** (= δι' ἄλός), διὰ τῆς θαλάσσης, μέσω τῆς θαλάσσης.—

β) 'Η μαθήτρια τῆς Σαπφοῦς Ἀριγνώτα νυμφευθεῖσα ἐν Σάρδεσιν αἰσθάνεται λύπην διὰ τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τὰς φίλας τῆς. Τὰ συναισθήματα αὐτὰ τῆς Ἀριγνώτας διερμηνεύει ἡ Σαπφώ ἀπευθυνομένη διὰ τοῦ ποιήματος τούτου πρὸς τὴν μαθήτριαν καὶ φίλην τῆς Ἀτθίδα.

Τὸ ποίημα δὲν διεσώθη ὀλόκληρον. Ἐλλείπει ἡ α' στροφή, μέρος τῆς β' καὶ τὸ τέλος. Παρὰ τοῦτο τὸ ἀπόσπασμα εἶναι ἀξιολογώτατον.

61 (3). Εἰς γυναῖκα ἀμουσον.

α) **κατθάνοισα** (καταθανοῦσα) ὅταν ἀποθάνῃς.—**κείσεαι** θὰ κεῖσαι, θὰ εἶσαι μέσα εἰς τὸν τάφον σου.—**οὐδέ ποτα** καὶ ποτὲ δέν.—**μναμοσύνα σέθεν** **ἴσσετ'** = θὰ μνημονεύεται τὸ δόνομά σου.—**οὐδ'**

έρος (σέθεν ἔσσεται) ούτε θά σὲ ποθῇ κανεὶς (θὰ σὲ ἀναζητῇ).—πεδέχω μετέχω.—ἀφάνης ἀφανής, ἄσημος.—κὴν = καὶ ἐν.—πεδ' (ά), αἰολ. καὶ δωρ. = μετά.—ἄμαυρος (άμαυρὸς) σκοτεινός, ἄδοξος.—ἐκ-πεποταμένα δταν ἀποθάνης (τοῦ ἔκποτάσματι) πετῶ ἔξω· ἔδω ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ή ὅποια πετᾶ ἔξω τοῦ σώματος.

β) Στ. 3. Τὰ ρόδα τῆς Πιερίας· ἐννοεῖ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν (ἀντονιμασία). τὰ ρόδα ἐθεωροῦντο ἀγαπητὰ ἄνθη τῶν Μουσῶν, αἱ ὅποιαι ἐλατρεύοντο ἐν Πιερίᾳ (βλ. 11 (3), στ. 2 «Μοῦσαι Πιερίδες»).

—Διατὶ ἐκδηλοῖ τοιαύτην ἀποστροφὴν η Σαπφὼ πρὸς τὴν ἀπειρόκαλον καὶ ἄμουσον γυναικα; Πῶς ἐκφράζει τὴν ἀποστροφὴν της αὐτῆς;

62 (4) Εἰς ὡραίαν κόρην ἀκόμη ἀνύπανδρον.

οἶον δπως.— γλυκύμαλον γλυκύμηλον.— ἔρευθοματι κοκκινίζω, γίνομαι κόκκινος (ἔρευθος — ἔρυθημα, κοκκινάδα).— ὕσδος(ἀρσ.) = κλάδος· ἄκρω ἐπ' ὕσδω ὑψηλὰ εἰς τὴν ἄκραν τῶν κλάδων.—μαλοδρόπητες (μῆλα δρέπω) οἱ κόπτοντες τὰ μῆλα (οἱ μηλοτρυγγαταί).—οὐ μάλ καὶ ὄμως δὲν (σχῆμα ἐπανορθώσεως).—ἐπίκεσθαι (ἐφικέσθαι) νὰ τὸ φθάσουν.

63 (5). «Υπεροχή».

α) ἄστερες ἄστερες.— κάλα καλή, ὡραία.— σελάννα σελήνη.— ἀψ ἀντὶ αἰψια ἀμέσως.— ἀπυκρύπτοισι ἀποκρύπτουσι.— φάεννον εἶδος (φαεινὸν εἶδος) λαμπρὰ μορφή.— ὅπποτα λάμπη ὄπόταν λάμπη.— πλήθοισα (= πλήθουσα) πλήρης (δλόγιομη).— ἐπὶ γᾶν παῖσαν εἰς ὅλην τὴν γῆν.— ἀργυρέα ἀργυρόχρους (ἀργυρόχρωμη).

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο, ὡς καὶ τὸ κατωτέρω, δεικνύει πόσον μεγάλην ἀπήχησιν εἶχεν ή φύσις εἰς τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν τῆς Σαπφοῦς. "Αλλο ὄμως νόημα λαμβάνει τὸ ποίημα, ἀν θεωρηθῇ ὡς ἀλληγορικὴ ἔκφρασις τῆς ὑπεροχῆς τῆς μαθητρίας της Ἀριγνώτας ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἄλλας γυναικας τῆς πατρίδος της.

64 (6). «Ρέμβη».

ἀμφὶ τριγύρω.— ἵψοθεν (= ὑψόθεν) ἀνωθεν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.— κελάδει κελαδεῖ.— ὕσδος, δσδος ἀντὶ δζος κλάδος, κλῶνος.— μάλινος, μῆλινος τῆς μηλέας.— αἰθυσσόμενος (τοῦ β. αἰθύσσοματι) σειόμενος.— κῶμα (τὸ) = 1) λήθαργος, «ἀποκάρωμα», 2) ρέμβη,

όνειροπόλησις.—καταρρεῖ—καταρρέει, ρέει πρὸς τὰ κάτω.

65 (7). Γαμβρὸς (ἐπιθαλάμιον, ἀπόσπασμα).

α) ὕψοι καὶ ἔψοι, αἰολ. ἀντὶ ὕψοι ὑψηλά.—μέλαθρον ὑπέρθυρον ἡ ὄροφή.—ἀέρρω (ἀείρω, αἴρω) ὑψώνω, σηκώνω.—τέκτων ξυλουργός, οἰκοδόμος.—ἴσσος ἵσος.—Ἄρευι = "Αρει.—ἄνδρος ἀνδρός.—μεγάλω μεγάλου, μεγαλοσώμου.

β) Τὰ ἐπιθαλάμια ἥσαν γαμήλια ἄσματα, τὰ ὅποῖα ἐψάλλοντο κυρίως ὅταν ἡ νύμφη ὀδηγεῖτο ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸν νυμφικὸν θάλασμον. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ὀδηγεῖτο ἡ νύμφη ἐκ τῆς οἰκίας τῆς εἰς τὴν τοῦ γαμβροῦ, ἐψάλλοντο καθ' ὅδον γαμήλια ἄσματα (ὑμέναιοι), ὅπως καὶ σήμερον γίνεται εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος.

Ὑμήναος Ὑμέναιος, ὁ θεὸς τοῦ γάμου. Ὑμήναον ἐνν. μέλπετε: ἡ λέξις αὕτη ἐπανελαμβάνετο εἰς τὰ ἐπιθαλάμια μεθ' ἔκαστον στίχον ἡ παρενεβάλλετο εἰς τὰς στροφάς, τρόπον τινὰ ὡς ἐπωδός, καὶ ἐψάλλετο ὑπὸ χοροῦ. Οἱ χορὸς ἦτο διηρημένος εἰς δύο τμήματα, ἀτινα ἔψαλλον ἐναλλάξ ἀνὰ ἓνα στίχον ἡ ἀνὰ μίαν στροφήν. Τὴν ἐπιφώνησιν Ὑμήναον ἔψαλλον καὶ τὰ δύο τμήματα (ἡμιχόρια) μαζί.

Ἡ Σαπφὼ παρουσιάζει μετά τινος φίλοπαίγμονος διαθέσεως τὸ ἀνάστημα γαμβροῦ, καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται οὗτος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν δόηγῶν τὴν νύμφην.

66 (8). Ο θυρωρὸς (ἐπιθαλάμιον ἀπόσπασμα).

α) θυρώρῳ = θυρωρῷ.—ἐπτορόγυιος (ἐπτὰ + ὄργια) ὁ ἔχων μῆκος ἐπτὰ ὄργιαν.—σάμβαλον σάνδαλον, ὑπόδημα.—πεντεβόηα ἡ πεμπεβόηα ἐκ πέντε δερμάτων βοείων.—πίσυγγος ὑποδηματοποιός.—ἔξεπόνασαν (= ἔξεπόνησαν) κατεσκεύασαν.

β) Καὶ εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἡ Σαπφὼ μετά τινος εὐθύμου διαθέσεως μᾶς παρουσιάζει τὸν θυρωρὸν τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ.

—Ποῖος δὲ χαρακτήρα τῆς ποιήσεως τῆς Σαπφοῦς;

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

Ο Ἀνακρέων ἐγεννήθη εἰς τὴν Τέων, πόλιν τῆς Λυδίας ἔναντι τῆς Σάμου, ἀγνωστον ἀκριβῶς πότε. Ἡτο δῆμος ἀνὴρ ἦδη, ὅτε τὸ 540

π.Χ. ἐγκατέλειψε τὴν πατρίδα του κατόπιν τῆς ὑποταγῆς της εἰς τοὺς Πέρσας ἐπὶ Κύρου τοῦ μεγάλου. Κατέφυγε τότε εἰς τὰ "Αβδηρα τῆς Θράκης, ἀποικίαν τῶν Τηίων. Ἐκεῖθεν προσκληθεὶς ἀλληλοδιαδόχως διέτριψεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς αὐλὰς τῶν τυράννων Πολυκράτους τῆς Σάμου, τῶν Πεισιστρατιδῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἀλευαδῶν τῆς Θεσσαλίας. Ἀπέθανεν εἰς βαθὺ γῆρας ἄγνωστον ποῦ.

Συνέθεσεν εἰς ποικίλα μέτρα ποιήματα ἔρωτικά καὶ συμποσιακὰ ἀποτελοῦντα πέντε βιβλία, ἐκ τῶν ὁποίων σφέζονται μόνον ἀποσπάσματα. Τὰ ποιήματα τοῦ Ἀνακρέοντος εἶχον γίνει δημοτικώτατα καὶ ἀπέκτησαν βραδύτερον πολλοὺς μιμητάς, οἱ ὅποιοι ἔγραψαν τὰ λεγόμενα «ἄνακρεόντεια» ἀσματα.

67 (1). Παραγγελίαι διὰ τὸ συμπόσιον.

α) **Στ. 1 - 6.** ἄγε δή, παρακελ.—κελέβῃ(ἡ), μέγα ποτήριον (εἴδος κανάτας).—ἡ ἀμμυστις (πόσις) τὸ νά πίνη κανεὶς χωρὶς νά κλείη τὸ στόμα, ἀπνευστί, μονοροῦφι (ἐκ τοῦ α στερητ. καὶ μύω = κλείω).—προπίνω πίνω πρῶτος.—τὰ μέν...τά... δ' ἀφ' ἐνὸς μέν, ἀφ' ἑτέρου δέ.—ἔγχέας (μετοχ. ἀφ. τοῦ ἔγχέω) ἐνν. εἰς τὴν κελέβην.—κύαθος ποτήριον (διὰ τοῦ ὅποιου ἥγητον τὸν οἶνον ἐκ τοῦ κρατῆρος).—ἀνυβρίστως νηφαλίως, εὐπρεπῶς.—ἀνὰ... βασσαρήσω: ἀναβασσαρέω εὐθυμῶ («μπαίνω στὸ κέφι»).—δηῦτε = δὴ αῦτε πάλιν δέ.

Στ. 7 - 11. οὕτω (μὲ σύσ.) μὲ τόσον...—ἀλαλητὸς ἀλαληγμός.—μηκέτι... μελετῶμεν ἃς μὴ γυμναζώμεθα πλέον, ἃς μὴ κάμνωμεν γυμνάσια (σκυθικῆς οἰνοποσίας).—παρ' οἶνῳ εἰς τὸ συμπόσιον.—ἀλλὰ ὑποπίνοντες πίνοντες μετρίως («κουτσοπίνοντας»).—ἐν καλοῖς ὕμνοις ἀνάμεσα σ' ὡραίους ὕμνους, (ψάλλοντες ὡραίους ὕμνους).

β) **Στ. 3 - 4.** Διὰ τὰς ἀναλογίας τῆς ἀναμείζεως τοῦ οἴνου βλ. Ξενοφάνους «Συμπόσιον» στ. 4, σελ. 96.

Στ. 6. βασσαρέω (εὐθυμῶ), ἐκ τοῦ ὀνόματος **Βασσαρέυς**, ὅπως ἐλέγετο ὁ Διόνυσος ὑπὸ τῶν Θρακῶν.

Στ. 9. **Σκυθικὴ πόσις.** οἱ Σκύθαι ἐφημίζοντο διὰ τὴν ἀμετρον οἰνοποσίαν: ἔπινον οἶνον ἄκρατον.

Στ. 10 - 11. καλοῖς ἐν ὕμνοις. πρβλ. τὸ «εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις» τοῦ Ξενοφάνους εἰς «Συμπόσιον» σελ. 26, στ. 14.

68 (2). Στεναγμοί γήρατος.

α) πολιοδός ύπόλευκος.—τὸ κάρη ἢ τὸ κάρα (γεν. τοῦ καρήστος καὶ κάρητος ἡ κεφαλή ἐδῶ = ἡ κόμη, τὰ μαλλιά (μετωνυμία).—πάρα (ἐστι) = πάρεστι.—γλυκεροῦ κλπ. ἡ σειρά: οὐκέτι λέλειπται πολλὸς χρόνος γλυκεροῦ βιότου.—ἀναστολύζω ἀναστενάζω.—θαμὰ συγνά.—μυχός Ἀίδεω τὰ βάθη τοῦ Ἀδου.—ἀργαλέος φρικτός, πικρός.—έτοιμόν (ἐστι) εἶναι ὥρισμένον, ὑπερβέβαιον.

β) Τάρταρος: οὗτος ἦτο κατὰ τὴν ἀρχαίαν πίστιν σκοτεινὸς καὶ φοβερὸς τόπος ὑπὸ τὸν Ἀδην, εἰς βάθος τόσον, ὅση ἡ ἀπόστασις τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς.

69 (3). Γεροντικὰ παράπονα.

α) σφαίρη πορφυρῆ, δοτ. ὄργ. εἰς τὸ βάλλων: «κτυπώντας με μὲ σφαῖρα πορφυρή».—δηῦτε (= δὴ αὗτε) ἵδου πάλιν, πάλιν λοιπόν.—νεᾶνις, νεῆνις II νῆνις νήνις δοτ. νήνι = νεάνιδι (εἰς τὸ συμπάτιζειν).—ποικιλοσάμβαλος ποικιλοσάνδαλος, ἡ φοροῦσα σκανδάλια πεποικιλμένα («πλουμιστά»).—ἔστιν γάρ... εἶναι δὰ (παρενθετικῶς).—εὔκτιτος ἔχων (ἔχουσα) ὡραίας οἰκοδομάς.—καταμέμφομαι φέγω, «περιγέλω».—χάσκω (ώς καὶ ἡ σημερινὴ σημασία τοῦ): προσβλέπω μὲ ἀνοικτὸν στόμα.—πρὸς ἄλλην, ἐνν. κόμην (πρὸς ἄλλον τινά.)

β) Στ. 1. σφαίρη πορφυρῆ· διὰ τοῦ Ἐρωτος εἶναι κυρίως τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη, δ' ὃν ἔπληττεν ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὅποῖον ἥθελε νὰ ἐμβάλῃ σφοδρὸν ἔρωτα. Πλὴν τούτων εἴχε καὶ σφαῖραν (τόπι), διὰ τῆς ὅποιας ἔπληττεν ἐκεῖνον, τὸν ὅποῖον ἥθελεν ἀπλῶς νὰ ἐμβάλῃ εἰς πειρασμόν.

Στ. 5. ἀπ' εὐκτίτου Λέσβου· διὰ τούτων χαριεντιόμενος ὑπονοεῖ, ὅτι δὲν τὸν καταδέχεται ἡ νεᾶνις ως ἐπαρχιώτην, «πρωτευουσιάνα αὐτή».

Στ. 7. καταμέμφεται· ἡ νεᾶνις τὸν περιπατεῖ, διὰ τὴν λευκὴν κόμην τού. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι αἱ γυναικεῖς τῆς ἀρχ. Λέσβου ἥσαν χειραφετημέναι, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐλευθεριότης τῆς νεάνιδος.

—Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀνακρέοντος; Κατὰ τὸ δομοιάζει ὁ Ἰων Ἀνακρέων πρὸς τοὺς Αἰολεῖς λυρικούς;

π.Χ. ομοιότατη
Πέρσους ἐπί Κ.

Θεάνθρακ. ἀπογεύματα
δρυτεράρχων μοτ

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ

‘Ο Τέρπανδρος (680 - 620 π.Χ.) είναι ο άρχαιότατος τῶν Λεσβίων χορικῶν ποιητῶν. Έδοξάσθη κυρίως ως μουσικός, διότι ποικιλοτρόπως προήγαγε τὴν μουσικὴν τέχνην καὶ συνεκέντρωσε τὰς διεσπαρμένας μελωδίας, ὅσαι ἐποιήθησαν ὑπὸ τῆς φυσικῆς κλίσεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ἔρρυθμισε κατὰ τεχνικοὺς κανόνας. Άλλα καὶ ἡ ποίησις αὐτοῦ φαίνεται, ὅτι δὲν ἐστερεῖτο ἀξίας, ως μαρτυροῦν τὰ ὄλιγα διασταθέντα ἀποσπάσματα τῶν ποιημάτων του.

70. Ἀποσπάσματα Τερπάνδρου.

‘Απ. 1. α) ἀρχὰ ἀρχή, ἔναρξις (διότι ἀπὸ τοῦ ὄνοματος τοῦ Διὸς ὅλοι οἱ ποιηταὶ ἥρχιζον τὰ ποιήματά του, ἐξ οὗ καὶ τὸ «ἀπὸ Διὸς ἀρχεσθαι»).—άγνήτωρ ἡγήτωρ είναι φανερὸν ὅτι τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἦτο προοίμιον μαχροτέρου ἀσματος.

β) Στίχοι ὄλοσπόνδειοι. Τούτους μετεχειρίζοντο οἱ “Ελληνες λυρικοὶ κατὰ τὰς σπονδάς.

‘Απ. 2. α) ἔνθα ὅπου.—αἰχμὰ ἡ αἰχμή, τὸ δόρυ (τὸ πολεμικὸν πνεῦμα).—μῶσα μοῦσα.—λιγὺς (λίγεια, λιγύ) καλλίφωνος.—δίκα (-η) δικαιοισύνη.—εὐρυάγυια ἡ ἔχουσα εὐρείας ἀγυιάς, ἡ ἀποφεύγουσα τὰς σκολιοιδρομίας, εὐθύδικος.—ἐπιτάρροθος ἀρωγός, βοηθός.

β) Διὰ τοῦ ἀποσπ. τούτου ὑμεῖς τὴν Σπάρτην, ὅπου ἤκμαζε τὸ πολεμικὸν πνεῦμα («αἰχμά»).

‘Απ. 3. α) σοὶ (κελαδήσομεν) πρὸς τιμήν σου.—ἀποστέρξαντες ἀφήσαντες, ἀπορρίψαντες.—τετράγηρυν ἀοιδὰν τὴν διὰ τετραχόρδου λύρας μουσικὴν.—ἐπτάτονος ἐπτάχορδος, ἐπτάφωνος.

β) ‘Ο Τέρπανδρος ἐτελειοποίησε τὴν κιθάραν καὶ ηὕξησε τὰς χορδὰς αὐτῆς ἀπὸ 4 εἰς 7. Διὰ τοῦτο λέγει ὅτι θὰ ψάλῃ διὰ τῆς «ἐπτατόνου φόρμιγγος».

Α Λ Κ Μ Α Ν

‘Ο Αλκμάν ἤκμασε περὶ τὸ 620 π.Χ. Ἡτο Λυδὸς ἐκ Σάρδεων, ἀλλ’ αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Κιμμερίων (βλ. Καλλῖνον) ἐπωλήθη ως δοῦλος

εἰς τὴν Σπάρτην, δῆπου διακριθεὶς διὰ τὴν μουσικήν του ἕκανότητα ἀπίγ-
λευθερώθη καὶ ἐπωνομάσθη Λάκων. Προήγαγε τὴν μουσικήν καὶ πρῶ-
τος διεμόρφωσεν εἰς τὴν χορικὴν ποίησιν τὰς στροφὰς ἀντὶ τῶν ἀπλῶν
στίχων. Ἔγραψε πολλὰ ποιήματα, μεταξὺ τῶν ὅποιων ἔφημίζοντο τὰ λε-
γόμενα παρθένοις, ἤτοι ἄσματα ἀδόμενα εἰς ἑορτάς, ἵδια πρὸς τιμὴν
τοῦ Ἀπόλλωνος, ὑπὸ χοροῦ παρθένων διηρημένου εἰς δύο ἡμιχόρια.

Ἐκ τῶν ἔργων του μόνον ἐλάχιστα ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Δύο
ἐκ τούτων εἶναι τὰ κατωτέρω.

71 (1). Νυκτερινὴ ἥρεμία.

α) εῦδω (καθεύδω) κοιμῶμαι, ἡσυχάζω.—ἡ φάραγξ τὸ φαράγγι.
δ πρῶν (πληθ. οἱ πρώσονες ἢ πρῶνες) προεξοχὴ ὅρους, βράχος.—φῦλα
αἱ φυλαὶ (φῦλά ^τ) ἔρπετὰ καὶ τὰ ποικίλα εἴδη τῶν ἔρπετῶν).—τόσσα
ὅσα.—δρεσκῶσις ὀρεσίβιος.—κνώδαλον ἀγρίμι (ἔδω=θαλάσσιον ζῷον,
κῆτος).—βένθος βάθος.—πορφύρεος ταραχώδης, σκοτεινός.—τανυ-
πτέρυξ (τανυσίπτερος) ὁ ἔχων μακρὰς πτέρυγας, μακρόπτερος.

β) Ο ποιητὴς δίδει ἔδω ὡραίαν εἰς κόνα τῆς κοιμωμένης φύσεως.
Αναλύσατε τὴν εἰκόνα εἰς τὰ στοιχεῖα της. (Πρβλ. Σολωμοῦ «Γαλήνη»).

72 (2). Τὸ γῆρας.

α) οὖ μ' ἔτι..., ἡ σειρὰ τῶν λέξ.: οὐκέτι γυῖα δύναται φέρειν
με=δὲν μὲ βαστοῦν τὰ γόνατά μου πιά: γυῖα τὰ μέλη τοῦ σώματος,
κυρ. οἱ πόδες.—μελίγαρυς, μελίγηρυς (μέλι-γῆρυς= φωνή, λαλιά)
μελίφωνος, γλυκύφωνος.—ίμερόφωνος (συνών. τοῦ προηγουμένου) ὁ
ἔχων θελτικὴν φωνήν, «γλυκόλαλος»).—βάλε (εὐχετικὸν μόριον) εἴθε,
μακάρι.—κηρύλος εἰδος θαλασσίου πτηνοῦ, τοῦ γένους τῶν ἀλκυο-
νιδῶν, κυρίως δὲ ἡ ἀρρην ἀλκυών, (κοινῶς: ψαροφάγος, βασιλοπούλι).
—ὅστε=δς ὁ ὄποιος.—δάνθος κύματος ἀφρός τοῦ κύματος.—νηδεῆς
(στερ. μόρ. νή καὶ δέος) ἄφοβος.—ἡτορ καρδία.—ἀλιπόρφυρος ὁ ἔ-
χων τὸ χρῶμα τῆς θαλασσίας πορφύρας ἢ ὁ ἔχων χρῶμα κυανοῦν καὶ
πορφυροῦν (γαλαζοκύκινο).—εἴαρος ἔαρος.—

β) Τὸ ἄσμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων παρθενείων. (Βλ. ἀνωτέρω εἰς
βιογραφ. Ἀλκμάνος). Ἐδῶ δὲ Ἀλκμάν, ὃς ἀρχηγὸς τοῦ χοροῦ (χορηγὸς),
μονωδῶν ἀπευθύνεται πρὸς τὸν χορὸν τῶν παρθένων καὶ ὅμιλει δι' ἔαυ-
τὸν παραπονούμενος διὰ τὰ γηρατεῖά του.

Στ. 4. νηδεές ήτορ ἔχων. 'Ο κηρύλος δὲν φοβεῖται τὰ γηρατεῖα, διότι, ὅταν γηράσῃ καὶ δὲν δύναται νὰ πετᾷ, φέρεται κατὰ τὰς ἀποδημίας (ὅς λέγει ἡ παράδοσις) ἐπὶ τῶν πτερύγων τῶν θηλειῶν.—**εἴλαρος** δρυνις οἱ κηρύλοι, ὅπως καὶ αἱ χειλιδόνες, εἶναι προάγγελοι τῆς ἀνοίξεως.

ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ

'Ο Στησίχορος (640 - 555 π.Χ.) ἀνομάζετο Τεισίας καὶ κατήγετο ἐκ τῆς Μεγάλης Ἐλλάδος. Κατῆλθεν εἰς Ἰμέραν τῆς Σικελίας, ὅπου ἐπωνομάσθη Στησίχορος δι' Ἰμεραῖος. Συνέθεσε ποιήματα ποικίλα, τὰ διποῖα παρέδιδεν εἰς τοὺς χορούς, τοὺς ὅποίους πρῶτος αὐτὸς ἐστησεν (ἔξ οὖ καὶ ἡ ἐπωνυμία του). Τὰ ποιήματά του, ἔχοντα ὑποθέσεις ἔξ ἀρχαίων μύθων, ἔξετείνοντο εἰς 26 βιβλία.

Σπουδαία καινοτομία τοῦ Στησιχόρου ὡς πρὸς τὴν μορφὴν τῶν ὑμνῶν εἶναι ἡ ὑπὸ αὐτοῦ ἐπινοηθεῖσα «τριάς», ἡτοι ὅμας ἐκ τριῶν στροφῶν· δηλ. μετὰ τὰς δύο ἐπακριβῶς δομοίας στροφάς, στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν, ὁ Στησίχορος προσέθεσε καὶ τρίτην, τὴν ἐπωδόν, μὲ διάφορα μέτρα καὶ μὲ διάφορον μουσικὸν σκοπόν. Δυστυχῶς ὅμως ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ ἔργου του περιεσώθησαν.

73. **Ἡ νυκτερινὴ ἐπιστροφὴ τοῦ Ἡλίου.**

α) **Ὑπεριονίδας (-δης)** ὁ υἱὸς τοῦ **Ὑπερίωνος**, ἐνὸς τῶν Τιτάνων.—**δέπας** ποτήριον.—**ἐσκατέβαινε** κατέβαινε μέσα εἰς.—**βένθος** βάθος.—**ἐρεμνὸς** (**ἐρεβνὸς**) σκοτεινός.—**ὁ δὲ πάις Διός**, δηλ. ὁ **Ἡρακλῆς**.—**κουριδίη ἄλοχος** νόμιμος σύζυγος, ἢ ἀπλῶς: σύζυγος (βλ. Καλλίνου, στ. 7.).—**ποσσὶ** μὲ τὰ πόδια, πεζῇ.

β) Οἱ στίχοι οὗτοι εἶναι ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ βιβλίου, τὸ διποῖον ἐπεγράφετο «Γηρονηῆς» καὶ εἶχεν ὡς ὑπόθεσιν τὸν γνωστὸν ἀθλὸν τοῦ **Ἡρακλέους**. Οὗτος διετάχθη ὑπὸ τοῦ Εὑρυσθέως νὰ κομίσῃ τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου, τρικεφάλου τέρατος οἰκοῦντος εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς γῆς. Πορευόμενος ὁ **Ἡρακλῆς** διὰ τῆς Εὐρώπης ἐστησε τὰς **Ἡρακλείους στήλας**, ἔλαβε δὲ ἐκεῖ παρὰ τοῦ **Ἡλίου** χρυσοῦν δέπας, διὰ τοῦ ὅποιου διεπέρασε τὸν ὠκεανὸν. Αφοῦ δὲ ἔλαβε τὰς βοῦς καὶ ἐφόνευσε τὸν Γηρυόνην, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς **Ἡρακλείους στήλας**, ὅπου ἀπέδωσε τὸ δέπας εἰς τὸν **Ἡλιον**. Καὶ τώρα ὁ **Ἡλιος** μέλλει ν' ἀκολουθήσῃ διὰ τοῦ ὠκεανοῦ

τὴν νυκτερινὴν πορείαν του ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπόθεν θὰ ἐπανέλθῃ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης, διὰ νὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον.

Δέπτας ἡτο πλατύ ποτήριον μὲ λαβάς, διὰ τοῦ ὅποίου ἤντλουν τὸν οἶνον ἐκ τοῦ κρατῆρος. Κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων ἐντὸς τοιούτου ποτηρίου, ὡς ἐπὶ κλίνης, ἐφέρετο ὁ "Ἡλιος ἀπὸ τὴν δύσιν εἰς τὴν ἀνατολὴν κατὰ τὴν νύκτα, ἐνῷ ἔξ. Α πρὸς Δ ἐφώτιζε τὸν κόσμον ἐλαύνων ἐπὶ τεθρίππου, συρομένου ὑπὸ πυριπνών ἵππων.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Τρεῖς ποιηταὶ ἔφερον τὴν χορικὴν ποίησιν εἰς τὴν τελειότητα. Οὗτοι ἦσαν ὁ Σιμωνίδης, ὁ Βακχυλίδης καὶ ὁ Πίνδαρος.

‘Ο Σιμωνίδης οὗτος (556-468 π.Χ.), διάφορος τοῦ Σημωνίδου τοῦ Ἀμοργίνου, ἐγεννήθη εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Ἰουλίδα τῆς νήσου Κέω (ἡ ὅποια σήμερον δύνομάζεται Κέα, κοινῶς Τζιά). Κατ’ ἀρχὰς ἔγινε γνωστὸς ὡς χοροδιδάσκαλος, ἀφοσιωθεὶς δύμας εἰς τὴν ποίησιν ηύτυχησε νὰ ἀποκτήσῃ μεγάλην φήμην. “Ἐνεκα τούτου αὐλαὶ φιλομούσων τυράννων ἐφιλοτιμοῦντο νὰ καλέσουν πλησίον αὐτῶν τὸν ποιητήν. Τοιουτοτρόπως ἔζησεν ἐπὶ πολὺ πλησίον τῶν Πεισιστρατιδῶν ἐν Ἀθήναις. “Ἐπειτα μετέβη εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τοὺς Ἀλευάδας καὶ Σκοπάδας, τοὺς ὅποίους ἐνεκωμίαζεν ἐπὶ μισθῷ. Κατὰ τὰ μηδικὰ ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διόπου ἔγινε φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Τότε διὰ τῶν ὑπερόχων ἐπιγραμμάτων του ὑμηνῆσε τοὺς μεγάλους ἀγῶνας τῶν Ἐλλήνων καὶ τοὺς ἥρωακῶς πεσόντας. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς τὴν Σικελίαν παρὰ τῇ αὐλῇ τοῦ τυράννου Ιέρωνος. ‘Ἐκεῖ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 90 σχεδὸν ἐτῶν.

‘Ο Σιμωνίδης ἔγραψε πολλὰ καὶ ποικίλα ποιήματα, τὰ ὅποια ἔγιναν γνωστὰ εἰς δὲν τὴν Ἐλλάδα, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ποίησίς του κατέστη καθολικὴ καὶ πανελλήνιος ὑπερπηδήσασα τοὺς φυλετικοὺς φραγμούς, τοὺς χωρίζοντας τοὺς “Ἐλληνας ἀπ’ ἀλλήλων.

‘Ατυχῶς, ἀπὸ τὴν ποιητικὴν δημιουργίαν τοῦ Σιμωνίδου, πλὴν τῶν ἐπιγραμμάτων του, μόνον ἀποσπάσματα σφέζονται. Καὶ ταῦτα ὅμως μαρτυροῦν τὴν τελειότητα τῆς τέχνης καὶ τῆς ποιητικῆς του ἀξίας.

74(1). Ἐγκώμιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις, (480 π.Χ.).

α) εὐκλεής ἀ τύχα, διότι ἔπεσον ὑπὲρ τῆς πατρίδος. — πότμος θάνατος. — πρὸς γόνους ἀντὶ θρήνων. — ἡ μνᾶστις ἡ μνήμη. — οἴκτος

λύπη.—**έντάφιον** (ένν. είμα) σάβανον (δηλ. τὴν δόξαν, ἡ ὅποια ἔχει περιβάλλει αὐτούς).—**εὐρώς** εύρωτίασις, μούχλα.—**ἀμαυρόω** ἐπισκιάζω, ἔξαφανίζω.—**σακός** (σηκός) ιερὸς χῶρος (ἔδω = τάφος).—**οἰκέτης** ἕνοικος (οἰκέταν, κτηρμ.= ώς ἕνοικον).—**εύδοξία** δόξα.—**ἀνδρῶν** ἀγαθῶν κτλ., ἡ σειρά: ὅδε σακός, (σακός ὧν) ἀνδρῶν ἀγαθῶν, **εἴλετο** (= ἐκτήσατο) οἰκέταν εύδοξίαν ‘Ελλάδος.—μαρτυρεῖ, δηλ. τοῦτο, ὅτι ὁ τάφος οὗτος ἐγκλείει τὴν δόξαν τῆς ‘Ελλάδος.—**λελοιπώς**, μτχ. ἀναφορ. —**κόσμος** τιμή, ἐγκώμιον.—**ἀρετὰ** ἀνδρεία.—**ἀέναιος** αἰώνιος.

β) Οἱ στίχοι οὗτοι διεσώθησαν ὑπὸ τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, ἱστοριογράφου τοῦ α' π.Χ. αἰῶνος, περιληφθέντες εἰς τὸ σύγγραμμά του «Βιβλιοθήκη Ἰστορική» καὶ χαρακτηριζόμενοι ὑπὸ αὐτοῦ ώς «ἄξιον τῆς ἀρετῆς ἐκείνων ἐγκώμιον».

Στ. 3. βωμός· ἀποκαλεῖ βωμὸν τὸ τάφον τῶν πεσόντων, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀπεδίδοντο τιμαὶ καὶ ἐτελοῦντο θυσίαι εἰς τοὺς νεκρούς, ώς εἰς ἥρωας.

—Ποῖαι αἱ ἀρεταὶ τοῦ ποιήματος; Ποῖα τὰ τεχνικὰ μέσα; *Eἰς ποίους στίχους ἐνυπάρχει ἡ κεντρικὴ ἰδέα;*

75 (2). **Ἀσταθῆ τὰ ἀνθρώπινα.**

α) **ἔών = ὧν**, αἰτιολ. μτχ.—μὴ φάσῃς = μὴ φήσῃς.—μηδὲ: μηδὲ φάσῃς... ὅσον κτλ.—**ἔσσεται**, ἐνν. ὄλβιος (= εὐτυχής).—**ώκεϊα**, θηλ. τοῦ ὠκύς ταχὺς ἡ σειρά: οὐδὲ γάρ ἡ τῆς ταχυπτερύγου μυίας μετάστασις οὕτως ὠκεῖα ἐστιν.—μετάστασις ἀλλαγὴ θέσεως, ἐναλλαγὴ (καταστάσεως), ἡ ἐκ τῆς ζωῆς εἰς τὸν θάνατον μετάβασις.

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο, ώς καὶ τὸ ἐπόμενον, ἀνήκει εἰς τοὺς «θρήνους», τοὺς ὅποιους ἔγραψεν ὁ Σιμωνίδης διὰ τοὺς Σκοπάδας, τυράννους ἐν Κραννῶνι τῆς Θεσσαλίας, οἱ ὅποιοι κατεπλακώθησαν ὑπὸ τῆς πεσούσης στέγης τῆς οἰκίας των, διασωθέντος ώς ἐκ θαύματος τοῦ ποιητοῦ.

76 (3). **Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.**

κάρτος (κράτος) δύναμις.—**ἀπρακτος** ἀνωφελῆς.—μεληδῶν μέριμνα.—**παῦρος** δλίγος, μικρὸς (parvus - paulus).—αἰών βίος.—**πόνος** ἀμφὶ πόνῳ βάσανα διαδέχονται τὰ βάσανα.—**ἄφυκτος** ἀνα-

πόφευκτος.—διμῶς ὁμοίως (ἀδιακρίτως δι' ὅλους).—κείνου, δηλ. τοῦ θανάτου.—λάχον = ἔλαχον ἔλαχον παρὰ τῆς μοίρας.

77 (4). Ἡ Ἀρετή.

α) λόγος μῆθος, θρῦλος.—ναίω κατοικῶ.—δυσάμβατος δυσανάβατος.—πέτρα βράχος.—ἀμφέπω διαμένω, κατοικῶ.—οὐδέ... ἔσοπτός (ἔστιν) οὗτε εἶναι ὄρατή.—βλέφαρα, ἐδῶ = ὄφθαλμοι.—ῷ (περιληπτικόν), ἀναφέρεται εἰς τὸ πάντων ἀντί: ἔσοπτος οὐδενὶ ὥ.—ῷ μή... μόλη εἰς ὄντινα δὲν ἔλθῃ.—δακέθυμος βασανιστικός: (ὅστις δὲν βασανισθῇ καὶ δὲν ἴδρωσῃ).—ἴκη τ' = καὶ μὴ ἵκη, ἐνν. οὐτος (ἐκ τοῦ ὥ): καὶ δὲν ἀναπτύξῃ οὗτος εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς του δυνάμεις.

β) 'Ο ποιητὴς προσωποιεῖ τὴν ἀρετὴν καὶ φαντάζεται ὅτι αὔτη ἀποσυρθεῖσα τοῦ κόσμου διὰ τὴν αὔξανομένην κακίαν του κατέφυγεν εἰς τὰς ἀπροσίτους κορυφὰς τῶν βράχων. Διὸν νὰ τὴν φθάσῃ κανεὶς χρειάζεται νὰ ἴδρωσῃ κτλ. πρβλ. 'Ησιόδου «Ἐργα καὶ ἡμέραι», στ. 289 - 292 (κατὰ μετάφρασιν Σ. Μενάρδου): «Ομως ἐμπρός στὴν Ἀρετὴν ἔχοντις ἴδρωτα βάλει —οἱ ἀθάνατοι, καὶ μακριὸς ἀνήφορος σ' ἐκείνη — πηγαίνει στὴν ἀρχὴ τραχύς· μόν' ἀμα κανεὶς φθάση —στὴν κορυφή, τότεν εὔκολος δ πρὸν δύσκολος εἶναι».

78 (5). Ἐπίκρισις ἐπιτυμβίου ἐπιγράμματος.

α) τίς κεν αἰνήσει ποῖος θὰ ἥτο δυνατὸν νὰ ἐπαινέσῃ.—νόω πίσυνος δρθιοφορῶν, ἔχων πεποιθησιν εἰς τὴν δρθήν του κρίσιν.—ναέτας, ναιέτης (ναιώ=κατοικῶ) κατοικος.—άέναος (ἄει νάω = ρέω) διαρκῶς ρέων.—δίνη στρόβιλος.—ἀντία θέντα παραλληλίσαντα.—μένος δύναμις, ἀντοχὴ, διάρκεια.—στάλα στήλη, βάθρον.—ἥσσω κατώτερα, ἀσθενέστερα.—θραύσοντι = θραύσουσι, δύνανται νὰ θραύσουν.—φώς, φωτὸς ἀνήρ.—ἄδει βουλὰ = ἥδε βουλὴ ἡ ἔμπνευσις αὕτη.

β) 'Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Μίδα, τοῦ βασιλέως τῶν Φρυγῶν, εἶχε στηθῆ χαλκίη Σφίγξ, ἐπὶ δὲ τοῦ βάθρου αὐτῆς εἶχε γραφῆ ἐπίγραμμα τοῦ Κλεοβούλου, ἐκ Λίνδου τῆς Ρόδου, δ ὅποῖος θεωρεῖται εἰς τῶν ἐπτὰ δυοφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τὸ ἐπίγραμμα αὐτό, τὸ ὅποῖον ἐδῶ ἐπιχρίνει ὁ Σιμωνίδης, ἔχει ὡς ἔξης:

Χαλκῆ παρθένος εἰμί, Μίδου δὲ ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
"Εστ' ἀνὴρ τε νάγη καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλη,
ἡέλιος τ' ἀνιών λάμπῃ, λαμπρὸν τε σελήνη,
καὶ ποταμοὶ πλήθωσιν, ἀνακλύζῃ τε θάλασσα,
αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ
ἀγγελέω παροιοῦσι Μίδας ὅτι τῇδε τέθαπται.

Στ. 5. λίθον ὁ ποιητὴς φαντάζεται τὸ βάθρον τῆς Σφιγγὸς λίθινον.
—**θεῶν ἡσσω**· τὰ φυσικὰ φαινόμενα μόνον ἀπὸ τοὺς θεοὺς εἶναι ἀσθενέστερα. Ἐπομένως δὲν εἶναι φρόνιμον νὰ παραβάλλῃ κανεὶς τὴν ἀντοχὴν ἢ τὴν διάρκειαν τῶν φθαρτῶν (λίθος-στάλα), πρός τὴν δύναμιν ἢ πρός τὴν ἀνακύκλησιν τῶν φυσικῶν φαινομένων.

ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ

'Ο Βακχυλίδης (περὶ τὰ 510 - 440 π.Χ.) ἐγεννήθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ιουλίδα τῆς νήσου Κέω, ἥτο δὲ ἀνεψιὸς τοῦ Σιμωνίδου καὶ συνοδός του εἰς τὰ ταξίδια. Ιδιαιτέρως ἐτιμήθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἱέρωνος τῶν Συρακουσῶν. Ἐγραψε ποικίλα χορικὰ ποιήματα, ἐκ τῶν ὁποίων εἶχον σωθῆ ἐλάχιστα ἀποσπάσματα. Ἀλλὰ τὸ 1896 εὑρέθη εἰς τὴν Αἴγυπτον πάπυρος μὲ 13 ἐπινίκους καὶ 6 διθυράμβους του.

'Ο Βακχυλίδης προήγαγεν ἔτι περαιτέρω τὴν χορικὴν ποίησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωσε τεχνικωτέραν μορφήν, μουσικότητα καὶ ρυθμικότητα.

79 (1). Παιὰν εἰς τὴν εἰρήνην.

α) **Στ. 1-5.** τίκτει γεννᾶ, φέρει, χαρίζει.—μεγάλα (θηλ.) ἡ μεγαλειώδης.—καὶ ἄνθεα μελιγλώσσων ἀοιδᾶν (= ὠδῶν) ἄνθη μελισταλάκτων ὠδῶν (: ὀράει καὶ εὐχάριστα ἄσματα).—δαιδάλεος τεχνικός, πολυποίκιλος (: ἐπὶ δαιδαλέων βωμῶν).—θεοῖσιν, δοτ. χαριστική.—αἴθομαι καίομαι (τὸ ἀπαρ. ἐκ τοῦ τίκτει: κάμνει νὰ καίωται).—μῆρα (βοῶν καὶ μήλων) μηρία βοῶν καὶ προβάτων.—τανύθριξ μακρόμαλλος.—γυμνασίων τε νέοις... μέλειν (τὸ ἀπαρ. πάλιν ἐκ τοῦ τίκτει): κάμνει νὰ καταγίνωνται οἱ νέοι εἰς τὰ γυμνάσια (τὰς ἀθλητ. ἀσκήσεις).—σύλῶν (ἀρσ.) τε καὶ κώμων (ἀρσ.) εἰς τὴν μουσικὴν καὶ εἰς τὰ τραγούδια.

Στ. 6 - 8. δ πόρπαξ ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος.—**αἰθόδες** καμένος, μαῦρος: ιστοι αἰθᾶν ἀραχνᾶν, γενικὴ πληθ.—πέλονται γίνονται, ὑφαίνονται.—τὸ ἔγχος τὸ δόρυ.—**ἀμφάκης** (**ἀμφήκης**) ἀμφίστομος.—**δάμνημι** καταβάλλω, καταστρέφω.—**εύρώς** μούχλα, σκωρία.

Στ. 9 - 13. **χαλκεᾶν** (γεν. πληθ.) χαλκῶν (σαλπίγγων).—**συλλατταὶ** ἀφαιρεῖται, διακόπτεται (ὑπὸ τοῦ ἥχου τῶν σαλπίγγων).—**μελιφρων** γλυκὺς (ἐκ τοῦ μέλι καὶ φρήν).—**ἀῷος** (**ἀὼς = ἡώς**) πρωΐνος.—**Θάλπω** ζωογονῶ.—**τὸ κέαρ** (**κῆρ**), γεν. **κῆρος**, καρδία.—**ἔρατὸς** ποθητὸς.—**βρίθοντ(ι)** δωρ. = βρίθουσι.—παιδικοὶ նմνοι νεανικὰ τραγούδια.—**φλέγονται** ἀνάπτουν, ἀντηχοῦν ἐνθουσιωδῶς.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι δέ μόνος διασωθεὶς παιὰν τοῦ Βακχυλίδου.
‘Ο παιὰν ἦτο: 1) ἄσμα εἰς τὸν “Αρην πρὸ τῆς μάχης (ἐ μ βα τήρ ι ον)·
2) ἄσμα εὐχαριστήριον πρὸς τοὺς θεοὺς μετὰ τὴν νίκην (ἐ πινίκιον)·
3) ἄσμα εἰς Ἀπόλλωνα καὶ “Αρτεμιν εὐχαριστήριον διὰ τὴν
ἐκ κακοῦ τινος λύτρωσιν· 4) ἐπιτραπέζιος προσευχὴ κατὰ τὸ συμπόσιον.

Κατὰ τὸν παιᾶνα τοῦτον ὁ γλύπτης Κηφισόδοτος (ἀκμάσας τὸ α' ἥμισυ τοῦ δ' π.Χ. αἰῶνος) κατεσκεύασε τὴν θεάν Εἰρήνην φέρουσαν εἰς τὰς χεῖρας τὸν Πλοῦτον. Ωραῖον ἀντίγραφον εύρισκεται εἰς Μόναχον.

80 (2). Μία ἡ ὁδὸς τῆς εύτυχίας (ἀπόσπασμα).

α) εἰς ὅρος (εύτυχίας ἔστιν) ὑπὸ ἔνα μόνον ὄρον ἔξασφαλίζεται ἡ εύτυχία.—**ἀπενθής** ἀπαθής, ἥρεμος.—**διατελῶ** βίον διάγω τὸν βίον, ζῶ.—**ἀμφιπολῶ** σκέπτομαι.—**τὸ δὲ παρ' κτλ.**, ἡ σειρά: **ἰάπτεται** δὲ ἐδὼν κέαρ παρ' ἄμαρ τε καὶ νύκτα χάριν μελλόντων (συμβῆναι).—**ἰάπτομαι** βλάπτω, πληγώνω.—**τὸ κέαρ** (**κῆρ**) καρδία.—**παρ'** ἄμαρ τε καὶ νύκτα ἥμέραν καὶ νύκτα.—**ἄκαρπον** ἔχει πόνον ματαίως μοχθεῖ.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι προσόδιον, ἥτοι ἄσμα ἀδόμενον συνοδείᾳ αὐλῶν ὑπὸ χοροῦ προσερχομένου εἰς ναὸν ἡ βωμὸν κατὰ τὰς ἔορτάς.

Στ. 2. θυμὸν ἀπενθῆ· ἡ ἀπάθεια ὡς προϋπόθεσις τῆς εύτυχίας ἀπετέλεσε βραδύτερον τὴν βάσιν τῆς θεωρίας τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων, οἱ ὅποιοι ἔλεγον «μένε καὶ κράτει» πρβλ. **Ἀρχιλόχου** «Θάρρος εἰς τὰς δοκιμασίας» (σελ. 42).

α) **Στ. 1 - 15.** (στροφὴ α')· τᾶν ἱερᾶν Ἀθανᾶν τῶν ἱερῶν Ἀθηνῶν.—ἀβρόβιος ἀβροδίαιτος, ἐπιχαρίτως ζῶν.—”Ιωνες· οὕτω καλοῦνται οἱ Ἀθηναῖοι ὡς οἱ κυριώτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς Ἰωνικῆς φυλῆς.—τὶ διατί. — νέον νεωστί, πρὸ δὲ λίγου. — ἔκλαγε, ἀδρ. β' τοῦ κλάζω = ἥχω ἴσχυρῶς, δέξεως, (κλαγγή τῶν ὅπλων).—χαλκοκάρδων χαλκόστομος, χαλκῆ. — ἀιοδά, ἐδῶ = σάλπισμα. — δυσμενής ἐναντίος, ἔχθρος. — ἀμφιβάλλω περικυκλῶ· ἥσειρὰ τῶν λέξ.: ἀμφιβάλλει ὅρια ἀμετέρας χθονός.—κακομάχανος δόλιος, κακοῦργος.—ἀέκατι (ἐπιρ.) ποιμένων παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ποιμένων. — **σεύοντ(ι) (=σεύουσιν)** ἀπάγουσι. — μῆλα αἰγοπρόβατα (ἀγέλας... μῆλων). — ἀμύσσω (ἀμυχή) σπαράσσω, σχίζω. — φθέγγευ (=φθέγγου) ὁμίλει, λέγε. — εἴ τινι βροτῶν περισσότερον παντὸς ἄλλου θυητοῦ. — ἔμμεναι καὶ τὸν = εἰναι καὶ σοὶ ὅτι ἔχεις καὶ σύ.

Στ. 16 - 30. (στροφὴ β')· νέον, βλ. στ. 3.—ἀμείβω ποσὶν ἀλλάσσω τόπον, διαβαίνω. — **δολιχὸς** μακρός. — **κέλευθος** (ἥ) ὁδός. — **δολιχὰν** Ἰσθμίαν κέλευθον τὴν μακρὰν (διὰ) τοῦ Ἰσθμοῦ ὁδόν. — **κάρυξ** κήρυξ. — **ἄφατος** ἀνέκφραστος, καταπληκτικὸς (μέση λέξις: ἐδῶ ἐπὶ καλοῦ). — **ἄφατα** ἔργα καταπληκτικὰ κατορθώματα. — **κραταιοῦ** φωτός ἐννοεῖ τὸν Θησέα. — **ὑπέρθιος** βίαιος, σκληρός. — **ἔπεφνει**, ἀδρ. β' τοῦ ἀχρήστου ρ. φένω = φονεύω. — **φέρτατος** καὶ **φέριστος** (συγκριτ. φέρτερος) = ὑπεροχώτατος. (φέρτατος ἴσχυΐ = ἴσχυρότατος). — **Κρονίδα** τέκος τέκνου τοῦ Κρονίδου (τέκνον τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου· ἐδῶ Κρονίδης νοεῖται ὁ Ποσειδῶν). — **σεισίχθων**: ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος ὡς σείσοντος τὴν γῆν. — **σῦς**, συδὸς ἀγριόχοιρος. — **νάπη** κοιλάς σύνδενδρος (λόγγος). — **ἀτάσθαλος** ἀκατάστατος II μοχθηρός, κακοῦργος. — **ἔσχεν** κατέλαβε. — **πολυπήμων** ὁ προκαλῶν πολλοὺς πόνους, ὀλέθριος. — **ἔξέβαλε** ἀπέρριψε, ἐπέταξε. — **ἀρείων** γενναιότερος. — **ὅπα** τελεῖται ποῦ θὰ καταλήξουν.

Στ. 31 - 45 (στροφὴ γ')· **πολεμήιος** πολεμικός. — **πολλὰν** πολλήν. — **ὅπαν** ὀπαδός, ἀκόλουθος. — **ἔμπορος** ὁδοιπόρος, ταξιδιώτης. — **οἰ(α)** ὡς, ὡσάν. — **ἀλάτας** ἀλήτης, πλάνης. — **ἄλλοδαμια** ξένη χώρα. — **ῶδε** οὕτω (ὡς περιεγράφη ὑπὸ τοῦ κήρυκος). — **θρασὺς** τολμηρός. — **ἔσχεν** ἐδάμασε, κατενίκησε. — **ἥ** ἀληθῶς. — **ὅρμῃ** παρορμῇ, παρακινεῖ. —

μήσεται, μέλλων τοῦμήδομαι = σκέπτομαι, σχεδιάζω νὰ ἔκτελέσω.—
δφρα ἵνα (ἐδῶ μὲ ὄριστικήν).—αἰὲν ἔρδοντα (ἐνν. ὑποκείμ. τινά,
ἀντικείμ. κακόν).—μὴ ὑνυχεῖν (= ἔντυχεῖν) κακῷ νὰ μὴ συναν-
τῆσῃ κακόν.

Στ. 46-60. (στροφὴ δ'). φῶτε, αἰτ. δυϊκ. συναπτομένη μὲ αἰτ.
πληθ. (μόνους).—δμαρτέω τινὶ (καὶ ἀμαρτέω) συνοδεύω τινά.—οἱ
=αὐτῷ (ἀντικ. τοῦ δμαρτεῖν).—φαίδιμος λαμπρός, ἐδῶ = ἴσχυρός.
—ἔλεφαντόκωπος ὁ ἔχων ἐλέφαντίνην λαβῆν.—ξεστὸς ἄκων λείον,
στιλπνὸν ἀκόντιον.—χείρ, ποιητ. δοτ. πληθ. χέρεσσ(ι) = χερσί.—
κηρύτυκτον=καὶ εὔτυχτον (ἐκ θ. τοῦ ρ. τεύχω = κατασκευάζω) κα-
λῶς κατειργασμένην.—κυνέα περικεφαλαία.—κρατὸς πέρι (ἀναστρ.)
περὶ τὴν κεφαλὴν (ὄνομα ἀχρηστον «κράξ»), εὔχρηστος ὁ τύπος τὸ κά-
ρη ἡ κεφαλὴ (βι. καὶ σελ. 126 στ. τελ.).—πυρσοχαίτης πυρρόθριξ,
ξανθός.—ἄμφι, εἰς τὸ στέρνοις.—χλαμὺς (ἢ) βραχὺς μανδύας, ἔνδυ-
μα τῶν ἐφῆβων ἱππέων.—οὐλιος μάλινος.—Θεσσαλὰν Θεσσαλι-
κήν.—διμάτων ἀπὸ (ἀναστρ.) ἀπὸ τῶν ὀφθλαμῶν, ἀπὸ τοῦ βλέμ-
ματος.—στίλβειν ὅτι σπινθηροβολεῖ.—Λαμνία (Λημνία) φλόξ
φλόξ τῆς Λήμνου, ὅπου ἐπιστεύετο, ὅτι εἶχε τὸ ἐργαστήριόν του ὁ
“Ηφαιστος”.—φοίνισσα ἐρυθρωπή.—πρώθηβος ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐφῆβι-
κῆς ἡλικίας, νεαρός.—ἀρήιος πολεμικὸς — ἄθυρμα = παιγνίδιον, τέρ-
ψις.—μέμναμαι ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, ἐνδιαφέρομαι, φροντίζω.—χαλ-
κεόκτυπος χαλκόθροντος.—δίζημαι ζητῷ νὰ εύρω.—φιλάγλαος ὁ
ἀγαπῶν τὴν λαμπρότητα, φιλόκαλος.

β) Ὁ διθύραμβος εἶναι ἐν ἐκ τῶν εἰδῶν τῆς λυρικῆς ποιήσεως, συ-
δεόμενον μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου. Κατὰ τὰς Διονυσιακὰς δηλ.
έορτὰς πολλοὶ ἔορτασται, μετημφιεσμένοι εἰς σατύρους, τραγόποδας
ὅπαδούς τοῦ Διονύσου, ὠρχοῦντο περὶ τὸν βωμὸν αὐτοῦ ἔξυμνοῦντες
καὶ μιμούμενοι ἐν ἐκστάσει καὶ τολμηρῷ ποιήσει τὰ παθήματα ἡ τὰς
φαιδράς περιπετείας τοῦ θεοῦ.

Τὰ ἀσματα ταῦτα, συνοδεύομενα καὶ ὑπὸ αὐλοῦ, κατ' ἀρχὰς ἤσαν
ἀτακτα κατὰ πό μέλος, τὴν ποίησιν καὶ τὸν ρυθμόν, διεμορφώθησαν δὲ
τεχνικῶς τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἀρίονος τοῦ Μηθυμναίου (περὶ τὸ 625 π.Χ.).
“Ἐκτοτε δ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν ὥρισθη εἰς 50, ἐκ τῶν ὅποιων εἰς
ἀποσπώμενος ἀνέβαινεν ἐπὶ τραπέζης ἢ ἄλλου βάθρου διὰ νὰ εἶναι ὁρατὸς

(κορυφαῖος τοῦ χοροῦ, ἔξαρχων τὸν διθύραμβον) καὶ ὑποδύμενος τὸν Διόνυσον διελέγετο πρὸς τὸν χορὸν περὶ τῶν περιπετειῶν του.

Βραδύτερον ὁ διθύραμβος ἀπέβαλε τὸν ἀποκλειστικὸν χαρακτῆρα τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου, αἱ δὲ ὑποθέσεις ἐλαμβάνοντο καὶ ἔξι ἄλλων μύθων ἀναφερομένων εἰς ἥρωας.

Εἰς τὸν διθύραμβον τοῦτον περιγράφεται ἡ πορεία τοῦ Θησέως πρὸς τὰς Ἀθήνας. Κορυφαῖος προφανῶς εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ πατὴρ τοῦ Θησέως Αἰγέως, χρόδος δὲ πολῖται Ἀθηναῖοι.

Στ. 15. Πανδίων. οὐδὲς τοῦ Κέχροπος καὶ πατὴρ τοῦ Αἰγέως, βασιλεύσας ἐν Ἀθήναις περὶ τὸ 1300 π.Χ. — **Κρέουστα** θυγάτηρ τοῦ Ἐρεγθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν.

Στ. 20. Σίνις (Σίνιδος): ὁ ληστὴς Πιτυοκάμπτης: οὗτος συνέκλινε τὰς κορυφὰς δύο πεύκων καὶ προσέδενεν εἰς ἔκατέραν τὰ σκέλη τῶν διαβατῶν, ἔπειτα δὲ ἀφήνων αὐτὰς ἐλευθέρας τοὺς διεμέλιζε.

Στ. 21. Λυταῖος: ἐπώνυμον τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς λύσαντος (διαρρήξαντος) τὰ Τέμπη, ἵνα χύνωνται εἰς τὴν θάλασσαν τὰ ὄδατα, τὰ ὄποια κατέκλυζον τὴν Θεσσαλίαν.

Στ. 24. Κρεμμυδῶν (καὶ **Κρομμυδῶν**): ὀχυρὰ θέσις ἐντεῦθεν τοῦ Ισθμοῦ ἐν Μεγαρίδι (περὶ τοὺς σημ. Ἀγ. Θεοδώρους).

Στ. 25. Σκείρων (καὶ **Σκίρων**): περιβόητος κακοῦργος, ὁ ὅποιος εἰς τὴν παρὰ τὰ Μέγαρα ἀπόκρημνον τοποθεσίαν «Σκιωνίδες πέτραι», τὴν σημερινὴν «Κακὴν Σκάλαν», ἤνάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ κύψουν διὰ νὰ πλύνουν τοὺς πόδας του καὶ διὰ λακτίσματος τοὺς κατεκρήμνιζεν ἐκ τῆς βραχώδους ἐκείνης ἀκτῆς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Θησέως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Στ. 26. Κερκυρόνος παλαίστρα: μετὰ τὸ ἀνωτέρω κατόρθωμα ὁ Θησεὺς ἐφόνευσε τὸν φοβερὸν ληστὴν Κερκύραν, ὁ ὅποιος παρὰ τὴν Ἐλευσῖνα ἤνάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ παλαίσουν πρὸς αὐτὸν καὶ τούτους ἤττωμένους ἐφόνευεν.

Στ. 29. Προκόπτας: ἄλλος διαβόητος κακοῦργος. Οὗτος διαιτώμενος παρὰ τὸν Ἀττικὸν Κηφισὸν καὶ κρατῶν σφῦραν ἤνάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ ἔξαπλώνωνται ἐπὶ σιδηρᾶς κλίνης καὶ, ἀν μὲν οἱ πόδες ἔξειχον, ἀπέκοπτε τὸ ἔξεχον μέρος αὐτῶν, ἐὰν δὲ ἥσαν βραχύτεροι, ἐτάνυε καὶ ἔξήρθρων αὐτούς. Ἡτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ δνομα Προκρούστης.

α) **Στ. 1 - 5.** **ἄιξον**, προστ. τοῦ ἀίσσω (ἄττω, διάττω) ὁρμῶ, πετῶ (πρβλ. διάττων ἀστήρ). — σεμνοδότειρα ἡ φέρουσα σπουδαίας εἰδήσεις. — **Κέος** = **Κέως**. — χαριτώνυμος εὐχάριστος, εὐφρόσυνος. — μάχας (-ης) θαρασύχειρος εἰς ἀγώνισμα, τὸ δποῖον ἀπαιτεῖ στιβαρὰς χεῖρας (πυγμάς), πυγμαχίαν. — **ἄρατο** τοῦ **ἄιρομαι** κερδίζω, κατάγω.

Στ. 6 - 10. **ἀνέμνασεν** (**ἀνέμνησεν**) ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν μας. — **καλῶν** (οὐδ. γεν. πλ.) ὥραίας ἀναμνήσεις (ἐνδόξων νικῶν). — **δσα**, νὰ συναφθῇ μὲ τὸ **ἐπεδείξαμεν**. — **αὐχὴν** λαιμὸς (στενὸν γῆς). — **ζάθεος** ιερώτατος. — **Εὔξαντίς** ἡ **Κέως**. — **έβδομήκοντα** σὺν στεφάνοις δι' ἑβδομήκοντα νικῶν.

Στ. 11 - 14. **Μοῦσα αὐθιγενής**, Μοῦσα ἐγχώριος, (δηλ. ἐγὼ ὁ συμπολίτης τοῦ νικητοῦ καλῶ τὴν γλ. καν. αὐλῶν)· διότι ὁ Βακχυλίδης ἦτο **Κεῖος**. — γλυκεῖαν καναχάν αὐλῶν, τὸν γλυκὺν ἤχον τῶν αὐλῶν. — **γεραίρω** τιμῶ, ἔξυμνω. — **ἐπινικίοις**, ἐνν. **ἄσμασι**. — **Πανθείδας (-δης)** πατήρ τοῦ νικητοῦ.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων **ἐπινίκων**. Οἱ ἐπίνικοι (ὕμνοι) ἥσαν λυρικὰ **ἄσματα** ὑμνοῦντα τοῦς νικητὰς τῶν Πανελλήνιων ἀγώνων, ἥδοντο δὲ τῇ συνοδείᾳ λύρας (ἡ αὐλοῦ) ὑπὸ χοροῦ ἐκ νέων ἔορταζόντων τὴν νίκην.

Στ. 1. Φήμα· προσωποίησις τῆς φήμης, ἡ ὅποια παρουσιάζεται ως «**σεμνοδότειρα**» θεά· (ἐν 'Αθήναις ὑπῆρχε καὶ βωμὸς αὐτῆς).

Στ. 2. Κέον ιεράν, διότι ἐτέλει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν θεῶν.

Στ. 8. Εὔξαντίδα· ἡ **Κέως** λέγεται **Εὔξαντίς**, διότι ἐπώνυμος τῆς νήσου ἦτο ὁ **Εὔξαντιος**, υἱὸς τοῦ **Κρητὸς Μίνω** καὶ τῆς **Κείας** νύμφης Δεξιθέας.

— Πόθεν ἐλήφθησαν αἱ ὄνομασίαι τῶν τριῶν τμημάτων (στροφῶν); Πῶς ἔχορενοντο; **Ποῖος** δὲ **χαρακτήρ** τῆς ποιήσεως τοῦ **Βακχυλίδου**;

Π Ι Ν Δ ΑΡ Ο Σ

'Ο Πίνδαρος (522 - 442 π.Χ.) ἔφερε τὴν χορικὴν ποίησιν εἰς ἀφθαστον ὑψος. 'Εγεννήθη εἰς Κυνὸς Κεφαλὰς τῆς Βοιωτίας, διάγονον ἔξω τῶν Θηβῶν, καὶ ἐπωνομάσθη Θηβαῖος. Κατήγετο ἐκ τοῦ ἐπιφανεστάτου γένους τῶν Αἰγιδῶν. 'Εσπούδασεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ, νεώτατος ἀκόμη,

έγινε γνωστὸς ὡς χορικὸς ποιητής. Ἐπανελθὼν εἰς τὰς Θῆβας παρέμεινεν ἐπὶ τι διάστημα ἀδρανής, διότι αἱ Θῆβαι εἶχον ταχθῆ ὑπὲρ τῶν Μήδων, ἡ δὲ πανελλήνιος δόξα ἐστεφάνων τότε τὸν Σιμωνίδην, τὸν ὑμνητὴν τῶν ἑλληνικῶν ἀγώνων. Ἀλλ' ἡ ἑλληνικὴ του ψυχὴ γρήγορα τὸν ἀθῆσε νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν θέσιν καὶ συγκεκινημένος ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν νικην κατὰ τῶν Περσῶν ἔξυμνησε τὴν δόξαν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὰς θυσίας τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Αἱ Ἀθῆναι τότε ἐτίμησαν ἔξαιρετικῶς τὸν ποιητὴν, ἡ δὲ φήμη του διεδόθη πανταχοῦ. Φιλοξενεῖται ἡδη ὑπὸ πολλῶν ἡγεμονικῶν αὐλῶν καὶ πλείστων ἐπιφανῶν οἰκων τῆς Ἑλλάδος.

Ίδιαιτέρως ἐδοξάσθη διὸ Πίνδαρος ὡς ἄριστος μονσικὸς καὶ ὑμνητὴς τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων, οἱ δὲ σφέζόμενοι 45 ἐπίνικοι πρὸς τιμὴν νικητῶν ἔξ Ṅλων τῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδος μαρτυροῦν τὴν πανελλήνιον φήμην του. Ἐτιμήθη ἐπίσης καὶ ὡς θρησκευτικὸς ποιητὴς, αἱ δὲ διάφοροι πόλεις τῆς Ἑλλάδος εἰς αὐτὸν ἀνέθετον τὴν σύνθεσιν ὕμνων καὶ παιάνων πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. Ἀλλὰ καὶ ποικίλα ἄλλα εἰδη ποιημάτων συνέθεσε. "Ολα τὰ ποιητικά του δημιουργήματα συνεκεντρώθησαν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων θαυμαστῶν του εἰς 17 βιβλία. Ἐκ τούτων ἐσώθησαν μόνον τέσσαρα, τὰ περιέχοντα τοὺς ἐπινίκους. Ἀπὸ τὰ ἄλλα μόνον ἀποσπάσματα ἔχομεν τῶν διαφόρων ποιητικῶν εἰδῶν, ίκανα ὅμως νὰ ἐπισφραγίσουν τὴν δόξαν του.

83 (1). Προσόδιον (εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος).

α) **Στ. 1 - 6. θεόδματος** (θεὸς-δέμω = κτίζω) θεόκτιστος (ἢ νῆσος Δῆλος).—**λιπαροπλόκαμος** ἡ ἔχουσα λαμπρούς πλοκάμους (ώραιοπλέξουδη).—**ἱμεροέστατον** ποθητότατον (ἐκ τούτου ἡ δοτ. παίδεσσι).—**ἔρνος** βλαστάρι.—**ἀκίνητος** ἀσειστος, στερεός.—**τέρας** θαῦμα.—**ἄν** = ἥν.—**κικλήσκοισιν** (αἰολ. θαμιστ. τύπος) = καλοῦσιν.—**τηλέφραντος** (τῆλε-φαίνομαι) ὁ μακρόθεν φαινόμενος.—**κυανέα** χθών θάλασσα.

Στ. 7 - 14. τὸ πάροιθε πρότερον.—**ἥν** φορητὰ ἐφέρετο, ἔπλεεν (ἀνὰ τὴν θάλασσαν).—**ῳπαῖσιν**, ποιητ. αἴτιον (ῳπῆ = ὄρμή).—**ἄΚοιογενῆς** ἡ κόρη του Κοίου (ἢ Λητώ).—**αἱ ὀδῖνες** οἱ πόνοι (τοῦ τοκετοῦ).—**ἄγχιτοκος** ἐτοιμόγεννος. —**θυίω** (θύω) μαίνομαι, ὑποφέρω (= δταν ὑποφέρουσα ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ ἐπικειμένου τοκετοῦ...).—

ἐπέβα νιν ἐπάτησεν ἐπ' αὐτῆς (τῆς Δήλου).—δὴ τότε τότε πλέον.—δρθαί... κίονες κατακόρυφοι κίονες.—ἀπώρουσαν ἐξεπετάχθησαν (τοῦ ἀπορούω ἀναπηδῶ).—πρέμνον ρίζη, πυθμὴν τῆς θαλάσσης (: πρέμνων χθονίων ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς θαλάσσης).—ἄν δὲ σχέθον (= ἀνέσχεθον δὲ) καὶ ἐκράτησαν ἐπάνω τους.—πέτραν τὴν βραχώδη νῆσον.—ἀδαμαντοπέδιλοι (κίονες) ἔχοντες ἀδαμαντίνην (στερεάν) βάσιν.—τεκοῖστ = τεκοῦσα.—ἐπόψφατο (ποιητ. ἀρ. τοῦ ἐφορῶ) ηὔτυχησε νὰ ἔδῃ.—ἡ γέννα τὰ τέκνα.

β) Τὸ παρὸν προσόδιον συνέθεσεν ὁ Πίνδαρος κατὰ παραγγελίαν τῶν Κείων, ἀδεται δὲ ὑπὸ χοροῦ Κείων προσερχομένων εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. (Περὶ προσοδίου βλ. εἰς σχόλια ποιήματος 80 (2), σελ. 135).

Στ. 2. ἔρνος (βλαστὸς) λέγεται ἡ Δῆλος ὡς «βλαστήσασα» ἐκ τῆς θαλάσσης.—παίδεσσι Λατοῦς, βλ. Θεόγνιδος «Εἰς Ἀπόλλωνα» (σελ. 98).

Στ. 7. ἦν τὸ πάροιθε φορητά· ἐπιστεύετο, ὅτι ἡ Δῆλος ἦτο πλωτή, ἀλλὰ κατέστη ἀκίνητος, ἀφ' ὃτου ἡ Λητὼ ἐγένησεν ἐκεῖ τὰ δίδυμα τέκνα της· διὰ τοῦτο καὶ ἐν στ. 3 ὀνομάζει αὐτὴν ἀκίνητον τέρας (ἀκλόνητον θαῦμα).

Στ. 9. Κοιογενῆς· ἡ Λητὼ ἦτο θυγάτηρ τοῦ Τιτᾶνος Κοίου καὶ τῆς Τιτανίδος Φοίβης.

—Προσέξατε τὰς μεταφοράς, τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα, τὰ ποιητικὰ σύνθετα· (διὰ τὰ τελευταῖα βλ. «Σαλαμῖνα», εἰς σημειώσεις, σελ. 89 στ. 6).

84 (2). Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου.

α) **Στ. 1-5. ἔδετε, ἐπιβλέψατε** (λέγει πρὸς τοὺς θεοὺς ὁ Πίνδαρος παρερχόμενος ἐπὶ τὴν ὁρχήστραν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ χοροῦ).—ἐν = εἰς πρός.—ἐπὶ τε πέμπετε καὶ πέμπετε ἐπ' αὐτόν.—**κλυτάν χάριν** τὴν θείαν χάριν σας.—**πολύβατος** παλυπάτητος, πολυσύγχαστος.—οἱ τε = οἱ.—**δρμφαλὸς** κέντρον τῆς πόλεως.—**θυδεις** εὐώδης, μοσχοβολισμένος (ἀπὸ τὸ θυμιάματα).—**οἰχονέω** συχνάζω, ἐπισκέπτομαι συχνά (τοῦ αὐτοῦ θέμ. μὲ τὸ οἰχομαι).—**πανδαίδαλος** κατάτεχνος, κατεσκευασμένος μὲ τέχνην· ἐκ θεμ. τοῦ ρ. **δαιδάλω** (= διακοσμῶ, ἐπεξερ-

γάζομαι τεχνικῶς), ἐξ οὗ καὶ τὸ δνομα τοῦ τεχνίτου Δαιδάλου, συμβολίζοντος τὴν ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν κατασκευὴν τεχνικῶν ἔργων.

Στ. 6 - 12. Ιόδετος πλεγμένος ἀπὸ ἵα («μενεξεδοπλεγμένος» κατὰ Βουτιερίδην).—**λάχετε** δεχθῆτε. —**ἴαριδρεπτος** ὁ κατὰ τὸ ἔαρ δρεπόμενος («ἀνοιξιάτικος» Βουτ.). —**λοιβά** σπονδή, προσφορά (πρὸς τοὺς θεούς). —**Διόθεν** κατ' ἐντολὴν τοῦ Διός, κατ' εὐδοκίαν τοῦ Διός. —**ἄγλαῖα** λαμπρότης: **σὺν ἄγλαῖᾳ...ἀὸιδᾶν** = μὲ τὴν λαμπρότητα τῶν ὥδῶν (μὲ τὰ χαρούμενα τραγούδια μου). —**πορευθέντ(α)** ὑποκ. μέ. —**δεύτερον** διὰ δευτέραν φοράν.—**κισσοδέτας** (ὁ Διόνυσος) κισσοστεφανωμένος· (ἡ σειρά: Ιδετέ με πορευθέντα δεύτερον σὺν ἄγλαῖᾳ ἀοιδᾶν ἐπὶ κισσοδέταν θεόν). —**Βρόμιος**, **Ἐριβόας**: μὲ τὰ ἐπίθετα ταῦτα προσηγόρευον τὸν Διόνυσον ὡς θεὸν τῆς εὐθυμίας, ἡ δόπια συνήθως ἐκδηλοῦται θορυβωδῶς: **Βρόμιος** = θορυβώδης ἐκ τοῦ **Βρόμος** = κρότος, πάταγος. **ἐριβόας** = ὁ ἰσχυρῶς βοῶν, ἐκ τοῦ **ἐριβοάω**. —**μελπέμεν** (κυρίως τελικ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ **πορευθέντα**) = διὰ νὰ ψάλω. —**γόνος** υἱός. —**ὑπάτων πατέρων**, τοῦ Διός. —**γυναικῶν Καδμειῶν** (= Θηβαΐδων), τῆς **Σεμέλης** (πληθυντικοὶ μεγαλοπρεπείας).

Στ. 13 - 18. **ἐναργῆς** ὀλοφάνερος. —**σάματα** σημεῖα, προμηνύματα. —**τέλεα** αἱ τελεταὶ, αἱ (ἐαριναὶ Διονυσιακαὶ) ἑορταὶ. —**οὐ λανθάνει**, ἐν. ἡμᾶς, τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἑορτάζοντας· ἡ σειρά: **ἐναργέα σάματα τελέων οὐ λανθάνει ἡμᾶς** = τὰ ὀλοφάνερα προμηνύματα τῶν ἐαρινῶν ἑορτῶν τοῦ Διονύσου δὲν μᾶς ξεφεύγουν (διότι βλέπουμεν τὴν ἐαρινὴν ὄψιν τῆς φύσεως). —**φοινικοέανος** κοκκινόπεπλος (ἐκ τοῦ **φοινιξ** = κόκκινος καὶ ἑανὸς = πέπλος), ἐπιθ. τῶν **‘Ωρῶν**. —**οἰχθέντος** = ἀνοιχθέντος. —**ἐπάγγησιν** ἐπιφέρωσιν (αὔται, αἱ **‘Ωραι**). —**ἡ σειρά**: ὅποτε **οἰχθέντος θαλάμου φοινικοεάνων ‘Ωρῶν** ἐπάγγησιν εὔδομον ἔαρ. —**νεκτάερος** θεῖος, εὐώδης (ἐκ τοῦ νέκταρ = τὸ ποτὸν τῶν θεῶν). —**βάλλεται** ρίπτονται, ἐκσφενδονίζονται. —**ἄμβροτος** ἀθάνατος· ἐπ' ἄμβρόταν **χθόνα** ἐπὶ τῆς ἀθανάτου (τῆς ἀγηράσκου) γῆς. —**ἔρατὸς** ποθητός, εὐχάριστος. —**φόβη** φύλαωμα, ἀνθοδέσμαι. —**κόμαισι** μείγνυνται περιπλέκονται μὲ τὴν κόμην, στεφανώνουν τὴν κεφαλήν. —**ἀχεῖτε** (= ἡχεῖτε) ὑμεῖτε. —**δύμφαι** μελέων μελωδικαὶ φωναί, ἄσματα τοῦ χοροῦ· (κυρίως **δύμφη** = φωνὴ τοῦ μαντλαδικαὶ τείου). —**σὺν αὐλοῖς** μὲ συνοδείαν αὐλῶν. —**Σεμέλαν**, τὴν μητέρα τοῦ

Διονύσου. — **έλικάμπυξ** ή φέρουσα στρογγύλον διάδημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

β) 'Ο παρὸν διθύραμβος συνετέθη ὑπὸ τοῦ Πίνδαρου ἵσως ἐπὶ τῇ ἕορτῇ τῶν «Μεγάλων Διονυσίων», διεσώθη δὲ ὑπὸ τοῦ Διονυσίου 'Αλικαρνασσέως, ὁ ὅποῖς περιέλαβε τοῦτον εἰς τὸ ἔργον του «Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων». — (Περὶ τοῦ Διθυράμβου βλέπε εἰς σελ. 137).

Στ. 1. ἴδετ' ἐν χορόν, 'Ολύμπιοι· ὁ Πίνδαρος ἀρχίζει τὸ φσμά του ἐπικαλούμενος τὴν χάριν τῶν 'Ολυμπίων, ἐνῷ μετὰ τοῦ χοροῦ παρέρχεται ἐπὶ τὴν ὄρχήστραν.

Στ. 3. δμφαλὸς τοῦ ἀστεως ἥτο ἡ ἀγορὰ (τὸ κέντρον τῆς πόλεως), δπου καὶ ὁ βωμὸς τῶν 12 θεῶν, ὁ ἰδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου. 'Ονομάζει αὐτὸν **πολύβατον**, διότι ἐκεῖ συνήρχοντο τὰ πλήθη τῶν 'Αθηναίων.

Στ. 5. πανδαιδαλος (κατάτεχνος), διότι ἡ ἀγορὰ ἥτο κεκοσμημένη μὲ διάφορα ἔργα τέχνης, ἀγάλματα κτλ. Διὰ τοῦτο καὶ **εὐκλεής** (συγκεντρώνουσα καὶ ἐπιδεικνύουσα τὴν δόξαν τοῦ ἀστεως). — **κισσοδέταν θεόν**· ὁ Διόνυσος παρίστατο κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων κισσοστεφάνωτος· ὁ κισσός καὶ ἡ ἄμπελος ἦσαν ἱερὰ φυτὰ τοῦ Διονύσου.

Στ. 11. γόνον κτλ. 'Ο Διόνυσος ἥτο νιὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης. 'Ο Ζεὺς ὀνομάζεται ὑπατος πατήρ· (κατὰ τὸν "Ομηρον εἶναι «διπατος κρείοντων» καὶ «πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε».). 'Η Σεμέλη ἥτο κόρη τοῦ Κάδμου καὶ τῆς 'Αρμονίας.

Στ. 14. Αἱ "Ωραι (προσωποιοῦσαι τὰς ἐναλλαγὰς τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους) κατὰ τὴν μυθολ. παράδοσιν ἦσαν κεκλεισμέναι ἐντὸς τοῦ οὐρανίου θαλάμου των· αἱ θύραι τούτου ἤνοιγον κατὰ τὴν ἔναρξιν ἐκάστης ἐποχῆς, αἱ δὲ "Ωραι ἐξήρχοντο συνοδεύουσαι τὴν νέαν ἐποχῆν τοῦ ἔτους καὶ ἐγκαθιστῶσαι αὐτὴν ἐπὶ τῆς φύσεως. Κατὰ τὴν ἄνοιξιν αἱ "Ωραι εἶναι κοκκινόπεπλοι συμβολίζουσαι τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τῆς γῆς, καλυπτομένης ἀπὸ κοκκινόχρωμα ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄνθη.

Τὸ ποίημα εἶναι κατάμεστον ἀπὸ μεταφοράς, περιφράσεις, ἀντονομασίας, κοινητικὰ ἐπίθετα, ποιητικὰ σύνθετα καὶ εἰκόνας.

—Νὰ εὑρεθοῦν, ν' ἀναλυθοῦν καὶ ν' ἀξιολογηθοῦν. Προσέξατε τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ὑφοντος καὶ τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὅποιου ἐκφράζεται ἡ ἐνθουσιαστικὴ διάθεσις τοῦ ποιητοῦ.

85 (3). Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τῶν Ἀθηνῶν.
(Ἀπόσπασμα)

α) ταὶ αἱ (ἀρθρ.).—λιπαρὸς περίλαμπρος.—ἰοστέφανος στεφανωμένος μὲ ἵα.—ἀσιδιμος πολυύμνητος (ἐκ τοῦ ἀσιδή).—δαιμόνιος θεῖος, θεσπέσιος (δαιμῶν = θεός, θεῖον πνεῦμα).—ὅθι ὅπου.- ἐβάλοντο ἐθεμελίωσαν, ἐστερέωσαν.—φαεινός φωτεινός, ἀκτινοβόλος.—κρηπίς βάσις, θεμέλιον.

β) Μολονότι ἡ πατρὶς τοῦ ποιητοῦ « ἐμήδισεν », ὁ Πίνδαρος δὲν ἔμεινεν ἀσυγχίνητος ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Περσῶν. « Γινεῖ λοιπὸν ἐν διθυράμβῳ τὴν συμβολὴν τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν νίκην τῆς Ἐλλάδος καὶ ἐκφράζει τὴν ἀγάπην του πρὸς τὰς Ἀθήνας.

Στ. 2. Ἐλλάδος ἔρεισμα, διατί ;

Στ. 3. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον λείπει μέγα τμῆμα, εἰς τὸ ὄποιον ὁ Πίνδ. ἐξήγει τισας διατὶ ὄνομάζει τὰς Ἀθήνας « Ἐλλάδος ἔρεισμα ».

84 (4). Παιὰν ἐπὶ τῇ ἑκλείψει τοῦ ἥλιου.

α) Στ. 1 - 6. πολύσκοπος ὁ πολλὰ ἔξετάζων, ὁ ἐπιβλέπων τὰ πάντα.— μήσεαι, μελ. τοῦ μήδομαι σχεδιάζω, μηχανεύομαι. — μᾶτερ δύμμάτων τροφὲ τῆς ὁράσεως, πηγὴ τοῦ φωτὸς (« σὺ τῶν ματιῶν ἡ μάνα » κατὰ Σ. Μενάρδον).— ἐν ἀμέρᾳ κατὰ τὴν ἡμέραν, ἐνῷ εἴναι ἡμέρα.— κλέπτομαι ἔξαφανίζομαι, σβήνω.— ἔθηκας ἔκαμες.— ἀμάχανος ἀνίσχυρος.— ἰσχὺς ἡ σωματικὴ δύναμις. — σοφίας ὀδὸς (περὶ φασις) σοφία, νοῦς.— ἐπίσκοπος σκοτεινός.— ἐπίσκοπον ἀστραπὴν σκοτεινὸν μονοπάτι (πρὸς τὸ ὄποιον δῆλ. ἐτράπη ὁ ἥλιος ἐκφυγῶν ἀπὸ τὸν κανονικὸν φωτεινὸν δρόμον του).— ἐσσυμένα μτχ. πρκμ. τοῦ σεύομαι κινοῦμαι ταχέως, ἐκτρέπομαι.— ἐλαύνω (μτβτ.) φέρω.— νεώτερον εἰς παρομοίας ἐκφράσεις σημαίνει : κακόν.— πάρος προηγουμένως· ἡ πάρος, β' ὅρ. συγκρ. πρὸς τὸ νεώτερον (: προμηνύεις κανένα κακόν, τὸ ὄποιον δὲν ὑπῆρχε προηγουμένως ;).

Στ. 7 - 10. Πρὸς Διός δι' ὄνομα τοῦ θεοῦ.— ἵπποσόα (θηλ. τοῦ) ἵπποσάς ἡ δίδουσα δρόμον εἰς τοὺς ἵππους (ἐκ τοῦ ἵππος καὶ σεύω = κινῶ).— θοὸς ὁ ταχύπους· θοάς, θηλ. αἰτ. πληθ. εἰς τὸ ἵππους ἐκ τοῦ ἵπποσόα (: ἡ κινοῦσα ταχύποδας ἵππους).— ἀπήμων ἀλυπος (ἀ-πημα).— δλβος εύτυχία (εἰς δλβον, δηλοι ἀποτέλεσμα : ὡστε νὰ ἐπέλθῃ εύτυχία, πρὸς εύτυχίαν).— τράποιο (δηλοι εύχην) εἴθε νὰ τραπῆς, νὰ ἀκολουθήσῃς πλέον τὴν κανονικὴν τροχιάν σου (ὡστε νὰ φέρης εἰς τὰς Θή-

βας κάποιαν καλήν εύτυχίαν). — πάγκοινον κοινὸν εἰς δὲους τους ἀνθρώπους, παγκόσμιον. — τέρας θαῦμα.

Στ. 11 - 21. ήρ(α) ἄραγε.— ἀτασθαλία ἀμαρτία.— κοτεσσαμένα, τοῦ κοτέω ὅργιζομαι, μνησικακῶ. — πάμπαν καθ' ὄλοκληραν. — ἔξαιρέω ἔξαφαντζω. — αἰών ή ζωή, ὁ κόσμος. — ἄγνὸν ἀμόλυντον. — σᾶμα προμήνυμα. — καρποῦ φθίσις σιτοδεία, λιμός. — νιφετός χιονοθύελλα, ὁ χιονιάς. — σθένος νιφετοῦ σφοδρότης χιονοθύελλης. — ὑπέρφρατος ἀνώτερος περιγραφῆς, πρωτοφανῆς. — οὐλόμενος κατηραμένος. — κενέωσις κένωσις, ἄδειασμα πόντου κενέωσις κατακλυσμὸς τῆς θαλάσσης. — ἄρ(α) ίσως. — ἀμ πέδον ἀνὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. — παγετός χθονὸς ψῦξις τῆς γῆς. — νότιος ὑγρός, βροχερός. — ζάκοτος λίαν ὡργισμένος, λυσσώδης (ἐκ τοῦ ἐπιτατ. ζα καὶ κοτέω). — (Θέρος) δέον ἔχον βροχάς. — κατακλύσαισα (δωρ.) ἀφοῦ πνίξῃς μὲ κατακλυσμόν. — Θήσεις θά κάμης, θά δημιουργήσης—οὐδὲν δ, τι οὐδόλως δι' δ, τι (: οὐδόλως θρηνῶ δι' δ, τι θά πάθω μαζί μὲ δλους).

β) 'Ο παρὼν παιὰν (βλ. σελ. 135 περὶ παιᾶνος) ἐψάλη πρὸς τὸν 'Απόλλωνα ἐπὶ τῇ σχεδὸν ὀλυκῇ ἐκλειψει τοῦ ἥλιου, ἡ ὄποια συνέβη τὴν 30 'Απριλίου 463 π.Χ., ὥραν 2 μ.μ. 'Η ἐκλειψις τοῦ ἥλιου ἐθεωρεῖτο κακός οἰωνὸς προκαλῶν πανικόν. 'Ο Πίνδαρος ἐκφράζει τοὺς φόβους του μὲ τοὺς στίχους του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν μουσικὴν καὶ μὲ τὰ κινήματα τοῦ χοροῦ, ὁ ὄποιος στρέφεται πρὸς τὸν ἥλιον καὶ φάλει.

Στ. 1. Ἄκτις ἀελίου (κατὰ συνεκδοχὴν) ἀντί: ἀκτινοβόλε ἥλιε. ('Ο Σοφοκλῆς εἰς τὴν «'Αντιγόνην » στ. 100 ἔχει τὴν ίδιαν φράσιν. Καὶ δ Ἑροτάτζης εἰς τὴν «'Ερωφίλην » λέγει «'Ἄκτινα τ' οὐρανοῦ χαριτωμένη »).

Στ. 7. ιπποσόδα θοάς, ἐφαντάζοντο, δτι δ ἥλιος ἐπέβαινε τεθρίππου ἀρματος. (Βλ. καὶ εἰς σελ. 131, στ. 3, εἰς λέξιν δέπας).

Στ. 19 - 20. η γαῖαν κατακλύσαισα κτλ. δπως ἔγινεν ἐπὶ Δευκαλίωνος, δτε διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔξηφανίσθη τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ ἐδημιουργήθη νέον διὰ λίθων, τοὺς δποίους ἔρριπτον δπισθέν των οἱ διασωθέντες Δευκαλίων καὶ Πύρρα.

—Τι ἐκφράζουν αἱ συνεχεῖς ἐρωτήσεις τῶν στίχων 1-5 καὶ 11-20; Ποῖον νόμημα ἐγκλείει δ τελευταῖος στίχος; Ποῖα τὰ αἰσθητικὰ στοιχεῖα τοῦ ποιήματος;

87 (5). Ἐπίνικος εἰς Ὀλυμπιονίκην.

Ἄσωπίχω Ὁρχομενίῳ παιδὶ, σταδιεῖ· (476 π.Χ.).

Ἐπίνικος (βλ. σελ. 139) διὰ τοῦ δόποίου ὑμνεῖται ὁ νέος (ὁ παῖς) Ἀσώπιχος, υἱὸς τοῦ Κλεοδάμου ἐξ Ὁρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας, νικήσας ἀγῶνα σταδίου (σταδιεύς, σταδιοδόρμος). Στάδιον ἦτο ἀπλοῦς δρόμος ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας μέχρι τοῦ τέρματος τοῦ στίβου, 192 μ.

α) **Στ. 1 - 10.** Καφισίων, τοῦ Κηφισοῦ τῆς Βοιωτίας.—λαχοῦσαι (λαχοῦσαι), μὲ γεν.: διὰ κλήρου λαβοῦσαι.—ταὶ τε καὶ αἱ ὄποιαι.—ναίω κατοικῶ.—καλλίπωλος ἡ τρέφουσα ὡραίους ἵππους, εὐιππος.—ἔδρα χώρα.—λιπαρὸς περίλαμψπρος (ἐδῶ : πλούσιος). ἡ γεν. εἰς τὸ Ἔρχομενοῦ (= Ὁρχομενοῦ).—ἀοιδίμος πολυύμνητος.—παλαιγνος παλαιός, ἀρχαῖος.—Μινυᾶν γεν. πλ. (Μινύαι οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τοῦ Ὁρχομενοῦ).—ἐπίσκοποι προστάτιδες.—κλῦτ^ο(ε) εἰσακούσατε.—ἄνεται, γ' ἐν. παθ. τοῦ ἄνω (καὶ ἄνυμι καὶ ἀνύτω) φέρω εἰς πέρας, κατορθώνω (πάντα ἄνεται ὅλα κατορθώνονται).—βροτοῖς, ποιητ. αἴτιον.—εἱ σοφὸς κτλ., ἐπεξήγησις εἰς τὸ τερπνὰ καὶ γλυκέα (δηλ. ἔὰν κανεὶς θὰ γίνη σοφὸς κτλ.).—ἀγλαός, ἐδῶ : ἔνδοξος (τὸ νόμιμα: μὲ τὴν βοήθειάν σας λαμβάνουν οἱ ἄνθρωποι ὅλα τὰ τερπνὰ καὶ γλυκέα χαρίσματα, δύως εἶναι ἡ σοφία, τὸ κάλλος, ἡ δόξα).

Στ. 11-17. σεμνᾶν, γεν. πληθ.—ἄτερ (μὲ γεν.) ἄνευ.—κοιρανέοντι, γ' πληθ. τοῦ κοιρανέω χυβερνῶ, διακοσμῶ (ἐκ τοῦ κοιρανος = ἀρχῶν).—δαίς (γεν. δαιτὸς) γεῦμα συμπόσιον.—ταμίας οἰκονόμος, ὃ διευθύνων καὶ ἐπιμελούμενος τινός: (ταμίαι, κτγρμ. : αἱ Χάριτες φροντίζουν δἰ ὅλα).—θέμεναι (μτχ. ἐπιθ.) αἱ δόποιαι ἔθεσαν, ἔστησαν.—θρόνους (ἀντικ. τοῦ θέμεναι) τοὺς θρόνους των.—αἰέναος αἰώνιος.—σέβοντι (= σέβουσι) σέβονται.—τιμὰ ἔξουσία.

Στ. 19 - 35. πότνια σεβαστή.—φιλησίμολπος ἡ ἀγαπῶσα τὴν χορωδίαν.—ἐπακοέω ἐπακούω, εἰσακούω (ἐπακοοῖτε, εὔκτ. εὐχετική).—έρασίμολπος, συνώνυμον τοῦ φιλησίμολπος.—Ειδοῖσα (ἰδοῦσα), χάριν τοῦ μέτρου ἀναφέρεται πρὸς τὴν τελευταίαν, ἀντὶ ίδοῦσαι: ἐπὶ τῇ θέᾳ ... — κῶμος ἐπινίκιος πομπῆ.—ἐπ' εύμενεῖ τύχα διὰ τὸ εύτυχες γεγονός.—κοῦφα βιβῶντα βαίνοντα μὲ ἐλαφρὰ βήματα (βιβάω καὶ βίβημι = βαίνω).—(ἐν) Λυδῷ τρόπῳ μὲ λυδικὴν ἀρμονίαν.—ἐν μελέταις τ' καὶ μὲ ἐπιμελελημένους στίχους.—ἀείδων

ύμνων, ἵνα ίμμησω.—**Έμολον** ήλθον (*α'* πρόσ. διότι ίμιλεῖ διὰ τοῦ χοροῦ)· τὸ **Έμολον** ἀδρ. *β'* τοῦ βλάσκω ἔρχομαι, πηγαίνω.—**Ούνεκα** ἐπειδή.—**Ολυμπιόνικος**, κτργμ. (*εἰναι* 'Ολυμπιονίκης).—**ά Μινύεια** (*πόλις*), δηλ. *δ'* Ορχομενός.—**σεῦ ἔκατι** ἐξ αἰτίας σου (μὲ τὴν βοήθειαν ίμῶν τῶν Χαρίτων).—μελαντειχής ὁ ἔχων μαύρους τοίχους, ὁ σκοτεινός.—**Φαχοῖ** (*'Αχοῖ*, *'Ηχοῖ*), κλητ. : σὺ ὁ *'Ηχώ*.—**πατρί**, εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ Ασωπίχου (δηλ. εἰς τὸν Κλεόδαμον).—**κλυτὸς** ἔνδοξος, περίφημος.—**φέροισα** (*φέρουσα*) ἵνα φέρῃς.—**ὅφρα...** εἴπης, ἐπεξήγησις εἰς τὸ ἀγγελίαν.—**υἱόν**, προληπτ. ἀντί: *ὅτι* *Φοι* *υἱός...*—**νέαν χαίταν** τὴν νεανικήν του κόμην.—**παρ'** εύδοξοις κόλποις **Πίσης**, εἰς τὴν ἔνδοξον κοιλάδα τῆς Πίσης (*ὑπὸ τὸ Κρόνιον ὄρος*, ὅπου ἐτελέσθησαν οἱ ἀγῶνες).—**πτεροῖσι** κυδίμων ἀέθλων (*οὐδ.*) μὲ τὰ πτερά τῶν ἐνδόξων ἐπάθλων, δηλ. μὲ τὰς ταινίας τὰς κρεμαμένας ἔκατέρωθεν τῶν ἐνδόξων ἐξ ἐλαίας στεφάνων **κύδιμος** ἔνδοξος.

β) *'Ο* **ύμνος** ἀπευθύνεται πρὸς τὰς τρεῖς Χάριτας, *'Αγλαΐαν*, *Εὐφροσύνην* καὶ *Θαλίαν*, αἱ ὄποιαι ήσαν τέκνα τοῦ Διός καὶ τῆς Εύρυνθος. Αἱ Χάριτες ήσαν ήλιαικαὶ θεότητες, ἔξωρατζουσαι τὴν φύσιν, φαιδρύνουσαι τὰ ἔμψυχα ὄντα καὶ ἐπιδαψύδεύουσαι πλούσια δῶρα εἰς τὸν ἀνθρωπὸν (*σοφίαν*, κάλλος, δόξαν *κ.τ.λ.*).

Στ. 1. Καφισίων **νδάτων λαχοῖσας** εἰς τὸν παλαιὸν *'Ορχομενόν*, πλησίον τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισοῦ, *ὑπῆρχεν* ἀρχαιότατον ἱερὸν τῶν Χαρίτων, αἱ ὄποιαι ἔκει ἐτιμῶντο *ἰδιαζόντως*.

Στ. 2. καλλίπωλος διότι ἡ Βοιωτία ἐφημίζετο διὰ τοὺς ἵππους, τοὺς ὄποιους ἔτρεφε.

Στ. 5. Εἰς *'Ορχομενὸν* κατώκουν παλαιότερον **οἱ Μινύει**. οὗτοι κατῆλθον ἐκ Θεσσαλίας *ὑπὸ* τὸν ἀρχιγγόν αὐτῶν Μινύαν καὶ *ΐδρυσαν* τὸ κράτος τῶν Μινυῶν μὲ πρωτεύουσαν τὸν *'Ορχομενόν*, προώδειαν δὲ καὶ ἐπλούτησαν διὰ τοῦ ἐμπορίου.

Στ. 25. Λυδῷ τρόπῳ· ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ μουσικὴ εἶχεν ἐξ ἀρμονίας: δωρικήν, φρυγικήν, λυδικήν, αἰολικήν, ἴωνικήν καὶ μιξολυδικήν ἐκ τούτων ἡ λυδικὴ ἥτο παταλωτέρα καὶ γλυκυτέρα τῶν ἀλλων, διὰ τοῦτο δὲ ἥρμοζε περισσότερον εἰς ίμνον τῶν Χαρίτων.

Στ. 30. Ήχώ· οἱ ἀρχαῖοι "Ελληνες προσωποιήσαντες

καὶ τὴν ἡχώ ἔπλασαν περὶ αὐτῆς πολλούς μύθους. Κατὰ τὸν ἐπικρατέστερον ἡ Ἡχώ ἦτο ὥραιοτάτη Νύμφη γαλουχθεῖσα καὶ ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τῶν ἄλλων νυμφῶν, ἐκπαιδευθεῖσα δὲ ὑπὸ τῶν Μουσῶν εἰς τὴν τέχνην τοῦ ἀσματος, τοῦ αὐλοῦ καὶ τῆς σύριγγος. Ἐπειδὴ ὅμως περιεφρονήθη ὑπὸ τοῦ Ναρκίσσου, καταφεύγει εἰς τὰ βάθη τῶν μονήρων ἄντρων, διὰ ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἐντροπήν της, ἐκεῖ δὲ ἡ λύπη καὶ ἡ ὁργὴ τὴν κατάβαλλουν: τὸ σῶμά της τήκεται, τὸ αἷμά της ἔξατμιζεται· μόνον ἡ φωνὴ καὶ τὰ ὀστᾶ της ἀπομένουν. Καὶ ἡ μὲν φωνὴ διετηρήθη· τὰ ὀστᾶ της ὅμως ἔλαβον μορφὴν βράχου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν τὴν βλέπουν πλέον ἐπὶ τῶν ὁρέων, ἀλλ' ἀπὸ τὸ βαθέα σπήλαια, ἔνθα κρύπτεται, ἀπαντᾶ ἀκόμη πρὸς τοὺς καλοῦντας αὐτὴν (Ovid. Metam. III, 342).

Ἡ Ἡχώ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ διαβιβάζῃ — ὅπως καὶ ἡ Φήμη — μακρινὰς ἀγγελίας· διάντελας τῆς ἐπινικίου ἑορτῆς δύναται, κατὰ τὸν ποιητήν, νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι τοῦ "Ἄδου, διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ τὸ ἄγγελμα τῆς νίκης τοῦ υἱοῦ του.

—Ποῖος δὲ χαρακτήρα τῆς ποιήσεως τοῦ Πινδάρου; Ὄμοιότετες καὶ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν διδαχθέντων εἰδῶν τῆς χορικῆς ποιήσεως: (προσόδιον, διθύραμβος, παιάν, ἐπίνικος).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.	Ό γραπτός λόγος εις τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα	5
2.	Ἡ ἀνάπτυξις τῆς λυρικῆς ποίησεως	6
3.	Εἰδη τῆς λυρικῆς ποίησεως	7
4.	Α'. Ἐλεγειακή ποίησις	7
5.	Β'. Ἰαμβική ποίησις	8
6.	Γ'. Μελική ποίησις	9
7.	Δ'. Χορική ποίησις	9
8.	Διαλεκτικαὶ διαφοραι	10

Α'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

Σελ.	Σελ.	Σελ.
Κειμ. Σημ.	Κειμ. Σημ.	Σελ.
11 (3). Ὑποθήκαι εις ἔαυτὸν..	24	92
12. Συμπόσιον	25	94
13 (1). Εἰς Ἀπόλλωνα	27	98
14 (2). Οὐδὲν φίλτερον πάτρης	27	98
15 (3). Ἡν δὲ κακοῖσι συμμί-		
σγης	28	99
16 (4). Ο διπρόσωπος φίλος..	28	99
17 (5). Εἰλικρίνεια	28	100
18 (6). Σπάνιος δ πιστὸς φίλος	29	100
19 (7). Ἡ πενία	29	101
20 (8). Ἡ ἐλπὶς	29	101
21. Ὑποθῆκαι εις νέον.....	30	102

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

9 (1). Σαλαμὶς	22	88
10 (2). Ὑποθῆκαι εις Ἀθηναίους	22	90

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ	Σελ. Κειμ. Σημ.	Σελ. Κειμ. Σημ.	
22 (1). Εἰς τοὺς Μαραθωνομάχους Ἀθηναίους	32 103	34 (4). Εἰς ἀπολέσαντα χρυσὸν καὶ εὐρόντα βρόχον..	35 106
23 (2). Εἰς Θερμοπύλας	32 103	ΘΟΥΚΙΔΙΔΗΣ	
24 (3). Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις	32 104	35. Εἰς Εὔριπιδην	35 107
25 (4). Εἰς τοὺς πεσόντας μετὰ Λεωνίδου	33 104	ΑΝΑΚΡΕΩΝ	
26 (5). Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμῖνι Κορινθίους..	33 104	36. Ἡ μυκωμένη βοῦς	36 107
27 (6). Εἰς πεσόντας ἡρωας..	33 105	ΦΙΑΙΠΠΟΣ	
28 (7). Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πεσόντας ἡρωας	33 105	37. Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Όλύμπιον Δία	36 107
29 (8). Σκωπτικὸν εἰς Τιμοκρέοτα Ρόδιον	34 105	ΠΑΛΛΑΔΑΣ	
30 (9). Εὐτράπελον ἀφιέρωμα	34 105	38. Συμβουλὴ πρὸς ὑπομονὴν	36 108
ΠΛΑΤΩΝ			ΑΔΕΣΠΟΤΑ
31 (1). Εἰς τοὺς μακρὰν τῆς πατρίδος ἀπαχθέντας Ἐρετριεῖς	34 106	39. Εἰς νεαρὰν παρθένον	37 108
32 (2). Εἰς φίλον του οὐρανοφίδην μετὰ θάνατον..	35 106	40. Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολύτεκνον Καλλικράτειαν..	37 108
33 (3). Εἰς Σαπφώ	35 106	41. Εἰς ἄγαλμα Νιόβης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθὲν	37 108
		42. Εἰς ἄγαλμα Σατύρου ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθὲν	38 109
		43. Ἐπὶ ἀνδριάντος τοῦ Δημοσθένους	39 109

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ	Σελ. Κειμ. Σημ.	Σελ. Κειμ. Σημ.	
α'. τρίμετρα			
44 (1). Περιγραφὴ τῆς Θάσου	41 110	47 (4). Ἐκ Θεῶν τὰ πάντα..	42 111
45 (2). Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἔγκροσμα	41 110	48 (5). Θάρρος εἰς τὰς δοκιμασίας	42 112
β'. τετράμετρα		49 (6). Τὰ πάντα πιθανὰ	42 112
46 (3). Ἡ Μεγαλαυχία.....	44 111	ΣΟΛΩΝ	
		50 (1). Ὁ σκοπὸς τῆς νομοθε-	

	Σελ.
Κειμ. Σημ. σίας του	43 113
β'. τετράμετρα	
51 (2). Ἀφιλοκέρδεια	44 114
52 (1). Ματαιότης τῶν ἀνθρώ- πίνων	45 115
53 (2). Χαρακτήρες γυναικῶν	46 116

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΗΣΙΣ

ΑΛΚΑΙΟΣ	Σημ.	Σελ.
54 (1). Ἡ αἰθουσα τῶν ὅπλων	51 118	
55 (2). Ἡ πόλις ἐν τρικυμίᾳ ..	51 119	
56 (3). Χαιρεκακία	52 120	
57 (4). Καταπολέμησις τοῦ χει- μῶνος	52 120	
58 (5). Συμποσιακὸν ἄσμα ...	52 120	
ΣΑΠΦΩ		
59 (1). Ωδὴ εἰς τὴν Ἀφροδί- την	52 121	
60 (2). Ἡ ἔνιτεμένη φίλη ...	54 122	
61 (3). Εἰς γυναῖκα ἀμουσον.	54 123	
		ΑΝΑΚΡΕΩΝ
62 (4). Εἰς ὥραίαν κόρην ἀκό- μη ἀνύπανθρον	55 124	
63 (5). «Τύπεροχὴ».....	55 124	
64 (6). Ρέμβη	55 124	
65 (7). Γαιμβρὸς	56 125	
66 (8). Ὁ θυρωρὸς	56 125	

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ	Σημ.	Σελ.
70. Ἀποσπάσματα	61 128	
ΑΛΚΜΑΝ		
71 (1). Νυκτερινὴ ἡρεμία	61 129	
72 (2). Τὸ γῆραξ	61 129	
ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ		
73. Νυκτερινὴ ἐπιστροφὴ τοῦ ἡλίου	62 130	
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)		
74 (1). Ἐγκώμιον εἰς τοὺς πέ- σόντας ἐν Θερμοπύ- λαις	63 131	
75 (2). Ἀσταθὴ τὰ ἀνθρώπινα	63 132	
76 (3). Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου	64 132	
77 (4). Ἡ Ἀρετὴ	64 133	
		ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ
78 (5). Ἐπίχρισις ἐπιτυμβίου ἐπιγράμματος	64 133	
		ΠΙΝΔΑΡΟΣ
80 (2). Μία ἡ ὁδὸς τῆς εύτυ- χίας	65 135	
81 (3). Διθύραμβος (εἰς τὸν Θησέα)	66 136	
82 (4). Ἐπίνυκος Ἀργείω, Κεί- ω παιδὶ, πύκτῃ, Ἰσθμια	68 139	
83 (1). Προσόδιον (εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος)	69 140	

Σελ.		Σελ.	
Κειμ. Σημ.		Κειμ. Σημ.	
84 (2). Διθύραμβος (πρὸς τι- μὴν τοῦ Διονύσου)	70 141	ψει τοῦ ἡλίου)	71 144
85 (3). Διθύραμβος (πρὸς τι- μὴν τῶν Ἀθηνῶν)	71 144	87 (5). Ἐπίνικος εἰς Ὁλυμπι- ονίκην. — Ἀσωπίχω, Ὀρχομενίφ παιδί, στα- διεῖ	72 146
86 (4). Παιάν (ἐπὶ τῇ ἔκλει-			

ΣΗΜ. 'Εκ τῶν « 'Εκλογῶν » τοῦ κ. ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ ἐλήφθησαν:

1) Τὰ ὑπὸ ἀριθ. 4, 5, 6, 27, 35, 36, 44, 45, 46, 50, 51, 56, 58, 63, 64, 65, 66, 69, 72, 78, 81 ποιήματα.

2) Αἱ ἀντίστοιχοι ἔωμηνευτικαὶ σημειώσεις τῶν ἀνωτέρω ποιημάτων.

Ἡ λοιπὴ ὅλη τοῦ παρόντος βιβλίου ἐλήφθη ἐκ τῶν «Ἐκλογῶν» τοῦ κ.

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ.

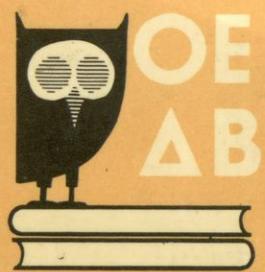
117	2	F ₁	2/7
114	2	F ₁	сн. сд.
Dup.	12	F ₁	8' 3/сн.
"	12	3.0	длср./3
	<u>69</u>	5.0	
42.	<u>21</u>	<u>4.0</u>	10 цтнр.
	<u>90</u>	<u>27.0</u>	
9	50	<u>25.4</u>	штук.
10	.	<u>31.0</u>	
	-	<u>9</u>	
		<u>2.0</u>	
		<u>4.5</u>	зат.
		<u>6.5</u>	

024000029859

Έκδοσις ΙΖ, 1976 (IV) - Αντίτυπα 76.000 - Σύμβασις 2676/6-4-76

Έκτύπωσις - Βιβλιοδεσία : I. ΔΙΚΑΙΟΣ Α.Ε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής